

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ΤΣΕΚΟΥΡΑ ΕΛΕΝΗ, ΑΜ 10131

ΣΥΚΙΩΤΗ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ, ΑΜ 10122

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΒΑΡΔΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΠΑΤΡΑ 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	1
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	2
ABSTRACT	3
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	6
"ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΙΚΕ"	6
1.1. Τι είναι ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία (Ι.Κ.Ε)	6
1.2. Βασικά χαρακτηριστικά των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιριών.....	7
1.3. Ίδρυση Ιδιωτικών Κεφαλαιακών εταιριών	7
1.3.1 Δικαιολογητικά για την σύσταση της Ι.Κ.Ε μέσω Υ.Μ.Σ	8
1.3.2 Διαδικασία σύστασης ΙΚΕ μέσω Υπηρεσίας Μίας Στάσης.....	9
1.3.3 Ελάχιστο Υποχρεωτικό Περιεχόμενο Καταστατικού ΙΚΕ	10
1.3.4 Κήρυξη της ακυρότητας ΙΚΕ	14
1.4 Διαχείριση και εκπροσώπηση στην ΙΚΕ.....	15
1.4.1 Νόμιμη διαχείριση και εκπροσώπηση ΙΚΕ.....	16
1.4.2 Καταστατική διαχείριση και εκπροσώπηση ΙΚΕ.....	16
1.4.3 Εξουσίες διαχειριστή ΙΚΕ.....	17
1.4.4 Υποχρεώσεις διαχειριστών ΙΚΕ.....	18
1.4.5 Ανάκληση διαχειριστών ΙΚΕ	22
1.5 Συνέλευση των εταίρων	23
1.5.1 Σύγκληση Συνέλευσης Εταίρων ΙΚΕ.....	24
1.5.2 Λήψη αποφάσεων	26
1.5.3 Ακυρώσιμες και άκυρες αποφάσεις εταίρων ΙΚΕ.....	27
1.6 Εταιρικά μερίδια	29
1.6.1 Είδη εισφορών.....	30
1.6.2 Αύξηση κεφαλαίου.....	32
1.6.3 Μείωση κεφαλαίου	34
1.7 Λόγοι λύσης ΙΚΕ.....	35
1.7.1 Επαπειλούμενη αδυναμία εκπλήρωσης οφειλών ΙΚΕ	36
1.7.2 Καταχώρηση λύσης στο ΓΕΜΗ.....	37
1.8 Εκκαθάριση ΙΚΕ	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	40
"ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ – ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΙΚΕ"	40
2.1 Έννοια μετατροπής ΙΚΕ.....	40
2.1.1. Μετατροπή ΙΚΕ σε άλλη εταιρική μορφή	41
2.1.2 Μετατροπή άλλης εταιρικής μορφής σε ΙΚΕ.....	42
2.1.2.1 Μετατροπή ΕΠΕ σε ΙΚΕ. Απαιτούμενος τύπος.....	43
2.1.2.2 Μετατροπή ΟΕ σε ΙΚΕ	46
2.2 Συγχώνευση ΙΚΕ.....	47
2.2.1 Διαδικασία συγχώνευσης ΙΚΕ	47
2.2.2 Προστασία δανειστών ΙΚΕ	48

2.2.3 Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων ΙΚΕ	49
2.2.4. Έγκριση της συγχώνευσης από τους εταίρους-καταχώριση της απόφασης συγχώνευσης.....	49
2.2.5 Έννομα αποτελέσματα συγχώνευσης ΙΚΕ.....	50
2.2.6 Ακυρώσια και ακυρότητα της συγχώνευσης ΙΚΕ.....	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	53
"ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΙΚΕ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ"	53
3.1 Πλεονεκτήματα ΙΚΕ.....	53
3.2 Μειονεκτήματα ΙΚΕ.....	56
3.3 Σύγκριση ομόρρυθμης εταιρίας και ΙΚΕ.....	60
3.4 Σύγκριση ετερόρρυθμης εταιρίας με ΙΚΕ	62
3.5 Σύγκριση ανώνυμης εταιρίας με ΙΚΕ.....	63
3.6 Σύγκριση ατομικής επιχείρησης με ΙΚΕ	64
3.7 Σύγκριση αστικής εταιρίας και ΙΚΕ.....	65
3.8 Σύγκριση κοινοπραξίας και ΙΚΕ	65
3.9 Σύγκριση της ΕΠΕ και της ΙΚΕ	66
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	68
"ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΙΚΕ ΚΑΙ ΤΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΚΥΚΛΩΜΑ"	68
4.1 Ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ΙΚΕ.....	68
4.1.1 Απογραφή στην ΙΚΕ	69
4.2 Έλεγχος στην ΙΚΕ	69
4.3 Έγκριση των καταστάσεων από τους εταίρους και διανομή κερδών	70
4.3 Αποθεματικά στην ΙΚΕ	71
4.4 Λογιστικοί χειρισμοί της ΙΚΕ	72
4.5 Εταιρική φορολογία	79
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	82
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	83
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	84

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η συντριπτική πλειονότητα των ελληνικών επιχειρήσεων είναι μικρομεσαίες. Για το λόγο αυτό, η ανάγκη μιας εταιρικής μορφής για την στέγαση της μικρομεσαίας επιχείρησης είναι πάντοτε αισθητή.

Η νομοθετική παραγωγή στο εταιρικό δίκαιο εντοπίζεται τώρα και πολλές δεκαετίες στην ανώνυμη εταιρία.

Μετά από επανειλημμένες επεμβάσεις στον ΚΝ 2190/1920 με σκοπό την ενσωμάτωση κοινοτικών οδηγιών, αλλά και την πιο εκτεταμένη αναμόρφωση του νόμου αυτού με το ν. 3604/2007 περί ανώνυμης εταιρίας βρίσκεται αυτή τη στιγμή σε κάπως ικανοποιητικό επίπεδο. Αντίθετα έχει παραμεληθεί η ενδιάμεση εταιρική μορφή της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης και όπως είναι φυσιολογικό, έχει υποστεί τη φθορά του χρόνου.

Συχνά οι ενδιαφερόμενοι επιλέγουν την ανώνυμη εταιρία, που καταρχήν προορίζεται για μεγαλύτερες επιχειρήσεις, ενώ θα μπορούσαν να υιοθετήσουν για τη συνεργασία τους μια ενδιάμεση μορφή κεφαλαιουχικής εταιρίας, με περιορισμένη ευθύνη των μελών της. Οι λόγοι, για τους οποίους η μορφή της ΕΠΕ δεν ανταποκρίνεται πια στις σημερινές ανάγκες, είναι πολλοί, πιο γνωστές όμως είναι οι δυσκίνητες ρυθμίσεις του νόμου, η ανάγκη πληθωρικής συμβολαιογραφικής παρέμβασης, καθώς και η διπλή πλειοψηφία (προσώπων και κεφαλαίων) που απαιτείται για τη λήψη των εταιρικών αποφάσεων.

Από την άλλη μεριά οι ευρωπαϊκές νομοθεσίες προχωρούν τα τελευταία χρόνια στην αναμόρφωση του εταιρικού δικαίου για την εξυπηρέτηση της μικρομεσαίας επιχείρησης, που διακρίνονται για την ευελιξία και την απλότητα τους και ανταποκρίνονται περισσότερο στις πρακτικές ανάγκες των επιχειρηματιών. Στην τάση αυτή εγγράφεται και η προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης να εισάγει ένα ευρωπαϊκό τύπο ιδιωτικής εταιρίας, που θα προορίζεται για την μικρομεσαία επιχείρηση.

Είναι πρόδηλο ότι ο εκσυγχρονισμός του ελληνικού εταιρικού δικαίου προς την κατεύθυνση αυτή είναι πλέον απαραίτητος. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τρεις τρόπους: είτε με επικαιροποίηση του νόμου περί ΕΠΕ, είτε με ενσωμάτωση στην νομοθεσία για ανώνυμη εταιρία ειδικών διατάξεων για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, είτε με εισαγωγή νέας εταιρικής μορφής. Η υιοθέτηση νέας εταιρικής μορφής και η εξυπαρχής ρύθμιση της φαίνεται ότι είναι η πιο ενδεδειγμένη επιλογή.

Η νέα εταιρία δεν θα λέγεται ΕΠΕ και συνεπώς δεν θα εμπίπτει ευθέως στις εταιρικές οδηγίες της ΕΕ, που αφορούν τις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης. Μολονότι οι οδηγίες αυτές είναι σημαντικά λιγότερες από εκείνες που εφαρμόζονται στην ανώνυμη εταιρία, θα μπορούσαν να αγνοηθούν. Επιλογή είναι ωστόσο να ακολουθηθούν οι οδηγίες αυτές στο μέγιστο δυνατό βαθμό, ώστε να μην υπάρξει υπόνοια ότι η Ελλάδα εισήγαγε μια νέα εταιρική μορφή με σκοπό να παρακαμφθούν οι διατάξεις των οδηγιών.

Για την ονομασία της νέας εταιρικής μορφής κατάλληλος κρίνεται ο τίτλος «ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία». Ο όρος αυτός έχει το πλεονέκτημα ότι διαφοροποιείται επαρκώς από τις άλλους εταιρικούς τύπους, ενώ ταυτόχρονα τονίζει το χαρακτήρα της νέας εταιρικής μορφής ως κεφαλαιουχικής. Αυτό εντάσσει την ΙΚΕ στις κεφαλαιουχικές εταιρίες, εκείνες δηλαδή που από την μία μεριά διαθέτουν κεφάλαιο, από την άλλη περιορισμένη ευθύνη των εταίρων για τα χρέη της εταιρίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην σύγχρονη Ελλάδα της κρίσης και της οικονομικής ύφεσης η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία διαφαίνεται να είναι από τα καλύτερα νομικά μέσα για την οικονομική και επιχειρηματική οργάνωση και ανάπτυξη. Με κεφάλαιο τουλάχιστον 1 ευρώ, η ΙΚΕ αποτελεί αδιαμφησβήτη τον μεγάλο νομικό πρωταγωνιστή του ελληνικού εταιρικού δικαίου στα δύσκολα χρόνια της οικονομικής κρίσης. Η βασική καινοτομία της νέας εταιρικής μορφής είναι η ευελιξία της. Οι ενδιαφερόμενοι δύνανται να επιλέξουν ένα ακραιφνώς κεφαλαιουχικό σχήμα, με αποκλειστικά και μόνο κεφαλαιακές εισφορές, από τη μια, ή να διαμορφώσουν ένα σύστημα με έντονα προσωπικά στοιχεία, παροχή εργασίας και ευθύνη για τα χρέη της εταιρίας. Η εταιρία αυτή έχει νομική προσωπικότητα, είναι εκ του νόμου εμπορική και ευθύνεται μόνο αυτή με την περιουσία της για τις εταιρικές υποχρεώσεις, με εξαίρεση την ευθύνη που αναλαμβάνει πρωτογενώς ο εταίρος με εγγυητικές εισφορές. Είναι Εταιρία - πλαίσιο, αφού μπορεί να εντάξει κάθε επιχειρηματική και εμπορική επιδίωξη και επιθυμία των μετεχόντων, είτε αυτοί επιθυμούν η σχέση τους να είναι κατά βάση κεφαλαιουχική, είτε κατά βάση προσωπική, είτε θέλουν να εισφέρουν κεφάλαιο ή περιουσιακά στοιχεία ως εισφορά σε είδος με κεφαλαιακή εισφορά, είτε θέλουν να εισφέρουν την υπόσχεση τους για παροχή εργασίας, υπηρεσιών ή έργου με εξωκεφαλαιακή εισφορά, είτε θέλουν να εισφέρουν τη δέσμευσή τους ότι θα καλύψουν τα εταιρικά χρέη που θα δημιουργηθούν σε αόριστο χρόνο στο μέλλον προς αόριστο αριθμό προσώπων - εταιρικών δανειστών με εγγυητική εισφορά.

Και εδώ έγκειται κατά κύριο λόγο ο μεγαλύτερος νεωτερισμός της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας: Στην εποχή της οικονομικής κρίσης χωρίς διαφαινόμενη ημερομηνία λήξης, και ιδίως της κρίσης χρέους, αποκλεισμού από κάθε δανεισμό, ιδιωτικό ή δημόσιο, και παντελούς στέρησης ρευστότητας μέσα στην Ελλάδα, μία μόνον μέθοδος θα μπορούσε να υπάρξει για να κινηθεί η αγορά και οι επιχειρήσεις και με τον τρόπο αυτόν να γίνει μία απόπειρα ενίσχυσης της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας. Η μέθοδος της αξιοποίησης άλλων αγαθών, πλην των κεφαλαίων και των περιουσιακών στοιχείων, με αξία οικονομική, όπως είναι η υπόσχεση παροχής εργασίας και υπηρεσιών ή η εγγύηση δανεισμού. Μία σειρά από διατάξεις που συντελούν στη μείωση του κόστους ίδρυσης και λειτουργίας της ΙΚΕ, όπως η ίδρυση με ιδιωτικό έγγραφο και μόνο μέσω Υπηρεσίας Μίας Στάσης, που μειώνουν την αρχική δαπάνη ίδρυσης, αλλά και με μία ακόμη μεγαλύτερη σειρά από διατάξεις που διευκολύνουν και απλοποιούν τη λειτουργία της, όπως η δυνατότητα λήψης αποφάσεων των εταίρων εκτός συνέλευσης ακόμη και κατά πλειοψηφία, η δυνατότητα τηλεδιάσκεψης των εταίρων, η απαλλαγή από την ανάγκη αποτίμησης εισφορών σε είδος κάτω των 5.000 ευρώ, η αποκλειστική αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας τις περισσότερες εταιρικές διαφορές, καθιστούν την ΙΚΕ μία πολύ ευέλικτη και χαμηλού κόστους εταιρική μορφή. Όμως η ΙΚΕ σε μεγάλο βαθμό μετεξέλιξη του νομικού τύπου της ΕΠΕ, αφού, ενώ ομοιάζει σε πολλά σημεία με αυτήν, όπως ενδεικτικώς επειδή έχει διαχειριστή και όχι Διοικητικό Συμβούλιο, επιλύει ζητήματα που επί μακρό χρόνο απασχόλησαν τη νομολογία σχετικά με τις ΕΠΕ. Μετά από συγκριτική παράθεση των νομικών τύπων, φαίνεται ότι η ΙΚΕ είναι αυτή που μπορεί να διευκολύνει και να δώσει ξεκάθαρες λύσεις σε πολλά ζητήματα που παρέμεναν άλυτα στις άλλες εταιρικές μορφές.

Εν κατακλείδι, η ΙΚΕ σαν εταιρικός τύπος είναι περισσότερο σαφής και ξεκάθαρη και καταλείπει πολύ λιγότερα περιθώρια ερμηνείας και ανασφάλειας δικαίου στους εμπλεκόμενους.

ABSTRACT

In modern Greece of crisis and economic recession, the Private Capital Company seems to be one of the best legal instruments for economic and business organization and development. With a capital of at least 1 EUR, the PCC is with no doubt the great legal star of the Greek company law in the difficult years of economic crisis. The main innovation of the new corporate structure is its flexibility. Interested parties may choose a purely capital shape, with only capital levies from one, or develop a system with strongly personal information, provide labor and liability for the debts of the company. The company has legal personality, is under the law a commercial company and is the only one responsible with her property for corporate obligations, excluding the liability that undertaken primarily by the partner with guarantee contributions. It is a Company - context , since it can integrate any business and commercial intent and desire of the parties , whether they want their relationship to be basically capital , either basically personal, or want to contribute capital or assets as a contribution in kind with capital levy, or want to contribute their promise to provide labor , services or work with exokefalaiki levy , or want to contribute their commitment that will cover the corporate debts created at indefinite time in the future for an indefinite number of persons - corporate lenders with a guarantee contribution. And here is primarily the biggest novelty of private capital companies: In times of economic crisis without looming expiration date, and in particular the debt crisis, exclusion of any loan, private or public, and total lack of liquidity within Greece, only one method could there be to move the market and businesses and in this manner be an attempt to strengthen the Greek economy and society. The method of using other goods, except capital and assets with economic value, such as the promise to provide labor and services or secured lending. A number of provisions to help reduce the cost of establishing and operating the PCC, such as establishing a private document and only through one-stop services that reduce the initial cost of establishment, but with an even greater number of provisions that facilitate and simplify the function, as the possibility of decision making from the partners without a meeting even by majority, the possibility of video conferencing, the exemption from the need for the valuation of contributions in kind under 5,000 euros, the exclusive jurisdiction of the district court that judge during the process of voluntary jurisdiction most corporate differences, make the PCC a very flexible and low cost company. But PCC to a large extent transformation of legal form of EIA, since resembling in many respects to her, including that has no manager and Management Board, resolves issues for a long time occupied the law on EIAs. After comparative quote of legal forms, it appears that the PCC is one that can facilitate and provide clear solutions to many issues remained unresolved in other corporate forms. In conclusion, the PCC as a corporate type is more clear and unambiguous and leaves much less room for interpretation and uncertainties to the persons involved.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία με θέμα «Ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες», πραγματοποιήθηκε, στο πλαίσιο της πτυχιακής εργασίας του τμήματος Λογιστικής του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Πατρας.

Στο σημείο αυτό αισθάνομαι την ανάγκη να εκφράσω τις ειλικρινείς και θερμές ευχαριστίες μου σε όσους συνέβαλαν στην ολοκλήρωση αυτής της προσπάθειας :

Και πρώτα απ' όλα, στον επιβλέποντα, καθηγητή μου Ι. Βάρδα για τη συνεχή καθοδήγηση, την αμέριστη υποστήριξη, τις ουσιώδεις συμβουλές, καθώς και την αδιάκοπη συμπαράσταση και ενθάρρυνση που μου παρείχε σε όλο αυτό το διάστημα.

Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω όλους εκείνους που με έμαθαν να «προσπερνώ» και βοήθησαν να γίνουν «ανεκτοί» οι συμβιβασμοί των τελευταίων χρόνων: την οικογένεια μου, τους φίλους μου, τους συναδέλφους μου. Σε αυτούς, που με την καθημερινή τους συμπαράσταση, την υπομονή τους και την θετική τους σκέψη , συνέβαλαν στην εκπλήρωση του στόχου μου, αφιερώνεται η εργασία αυτή.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με την συγκεκριμένη πτυχιακή επιχειρείται να παρουσιαστεί συνοπτικά το ισχύον καθεστώς για τις ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες. Η διάθρωση της εργασίας αποτελείται από τέσσερις άξονες οι οποίοι θα περιλαμβάνουν τα εξής:

Το πρώτο κεφάλαιο ασχολείται με το εισαγωγικό σκέλος της εταιρίας αυτής. Αναλύονται θέματα όπως η έννοια της εταιρίας γενικότερα, τα βασικά χαρακτηριστικά μιας ΙΚΕ, η ίδρυση, η λειτουργία, η λύση και εκκαθάριση της.

Το δεύτερο κεφάλαιο αφορά εξ' ολοκλήρου το θεωρητικό σκέλος των συγχωνεύσεων και μετατροπών των ΙΚΕ. Αναλύονται σε αυτό κεφάλαιο οι προϋποθέσεις που πρέπει να υπάρχουν για να γίνει μια μετατροπή ή συγχώνευση ΙΚΕ, οι διατάξεις που αφορούν την προστασία των δανειστών καθώς και την προστασία των εταίρων σε κάθε περίπτωση από τις παραπάνω.

Το τρίτο κεφάλαιο εστιάζεται στην μορφή στην μορφή της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας και γίνεται σύγκριση με τους άλλους εταιρικούς τύπους. Τα θέματα που περιλαμβάνει αυτό το κεφάλαιο είναι τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της ΙΚΕ και γίνεται σύγκριση της ΙΚΕ με τις άλλες εταιρίες του εμπορικού κώδικα. Η ανάλυση αυτή κρίθηκε σκόπιμη για να γίνει ευκολότερα κατανοητό το θεωρητικό σκέλος των προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιριών έτσι ώστε ο εν δυνάμει αναγνώστης να κατανοήσει καλύτερα τα επί μέρους στοιχεία μιας ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας.

Το τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται στις οικονομικές καταστάσεις των ΙΚΕ, στους λογιστικούς χειρισμούς της ΙΚΕ καθώς και την φορολογική νομοθεσία των εταιριών αυτών.

Τέλος, η εργασία κλείνει με το συμπέρασμα της παρακάτω μελέτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

"ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΙΚΕ"

1.1. Τι είναι ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία (Ι.Κ.Ε)

Με το Νόμο 4072/2012 θεσμοθετείται, μεταξύ άλλων, μία νέας μορφής εταιρία η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ). Ειδικότερα, η ΙΚΕ είναι κεφαλαιουχική, εντάσσεται δηλαδή στις εταιρίες που αφενός διαθέτουν κεφάλαιο αφετέρου περιορισμένη ευθύνη των μελών τους για τα εταιρικά χρέη, με εξαίρεση τους εταίρους με εγγυητικές εισφορές. Είναι επιπλέον εκ του νόμου εμπορική και έχει νομική προσωπικότητα. Το ελάχιστο κεφάλαιο της ΙΚΕ είναι ένα ευρώ (1€), χωρίς ωστόσο να αποκλείεται να οριστεί από τους ενδιαφερόμενους υψηλότερο μέγεθος κεφαλαίου είτε κατά τη σύσταση είτε μεταγενέστερα, με αύξηση κεφαλαίου. Το χαμηλό ύψος κεφαλαίου αποτελεί καινοτομία της νέας εταιρικής μορφής σε σχέση με τους γνωστούς, στην Ελλάδα, τύπους κεφαλαιουχικών εταιριών και ακολουθεί το πρότυπο άλλων ευρωπαϊκών κρατών που έχουν ήδη θεσμοθετήσει τη δημιουργία εταιριών με αντίστοιχο ύψος κεφαλαίου. Άρρηκτα συνδεδεμένη με το προαναφερθέν χαμηλό κεφάλαιο είναι η έτερη βασική καινοτομία που εισάγεται με το πρώτο άρθρο του σχεδίου νόμου και συνίσταται στην αποσύνδεση της εταιρικής συμμετοχής και των μεριδίων από το κεφάλαιο. Τα εταιρικά μερίδια ανάγονται όχι αποκλειστικά στο κεφάλαιο, ως μοναδικό παρονομαστή, αλλά σε ένα ευρύτερο παρονομαστή, που αποτελείται από την αξία του συνόλου των εισφορών.

Οι εισφορές μπορούν να είναι κεφαλαιακές, να αντιστοιχούν δηλαδή στο γνωστό μας κεφάλαιο, αλλά επίσης εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές, να αντιστοιχούν δηλαδή σε στοιχεία μη υποκείμενα σε αποτίμηση, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κ.ν.2190/20, τα οποία απαντώνται συνήθως σε προσωπικές εταιρίες.

Στο νόμο διευκρινίζεται ότι διατάξεις που αφορούν γενικά τις κεφαλαιουχικές εταιρίες επεκτείνονται και στην ΙΚΕ εκτός αν συνάγεται κάτι διαφορετικό είτε από τον νόμο είτε από τη φύση της ΙΚΕ, με την διευκρίνιση ότι όπου η νομοθεσία αναφέρεται σε ποσοστά κεφαλαίου, για την ΙΚΕ νοούνται τα ποσοστά επί του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων και όχι μόνο επί του κεφαλαίου, ενώ επιτρέπεται πλέον για τις περιπτώσεις όπου η νομοθεσία για την άσκηση δραστηριότητας απαιτεί την νομική μορφή της ΕΠΕ, οι σχετικές δραστηριότητες ή επαγγέλματα να ασκούνται και από ΙΚΕ. Τέλος, τροποποιούνται διατάξεις ειδικότερων νόμων. Οι παραπάνω διατάξεις δεν είναι εφικτό να έχουν το προσόν της πληρότητας. Με τελολογική και συστηματική ερμηνεία είναι δυνατή η επέκταση και άλλων ρυθμίσεων στη νέα εταιρική μορφή.

Η ΙΚΕ μπορεί να λειτουργήσει και ως μονοπρόσωπη εταιρία και σε αυτήν την περίπτωση, για λόγους ασφάλειας των συναλλασσομένων, το όνομα του μοναδικού εταίρου θα πρέπει να προκύπτει από τη μερίδα της εταιρίας στο Γ.Ε.ΜΗ. Τέλος, εισάγεται άλλη μία καινοτομία της ΙΚΕ προβλέποντας ότι το καταστατικό και οι τροποποιήσεις αυτού, εφόσον πρόκειται για ιδιωτικά έγγραφα, καθώς και τα πρακτικά, μπορούν να συντάσσονται και σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά τούτο η σύσταση και λειτουργία της ΙΚΕ απομακρύνεται από τον κανόνα ότι τα βιβλία τηρούνται (μόνο) στην ελληνική γλώσσα (βλ. ιδίως άρθρα 41 § 3 και 58α στ. δ' κ.ν. 2190/1920, 2 § 6 ΚΒΣ) και επιδιώκεται η διευκόλυνση της λειτουργίας της ΙΚΕ όταν υπάρχουν αλλοδαποί εταίροι ή αλλοδαποί συναλλασσόμενοι με αυτή. Πρόβλεψη από το καταστατικό δεν αξιώνεται. Ρητά ορίζεται ότι αν το έγγραφο καταχωρίζεται στο ΓΕΜΗ, θα εφαρμοσθεί το άρθρο 14 ν. 3419/2005. Η διατύπωση των εγγράφων σε ξένη γλώσσα δεν μπορεί να ισχύσει κατά τρίτων, αν διαφέρει από την ελληνική διατύπωση.

1.2. Βασικά χαρακτηριστικά των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιριών

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά του νέου εταιρικού τύπου της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας είναι τα παρακάτω:

- 1) Η Ι.Κ.Ε έχει νομική προσωπικότητα και είναι εμπορική, ακόμη και αν ο σκοπός της δεν είναι εμπορική επιχείρηση.
- 2) Η εταιρία μπορεί να είναι μονοπρόσωπη. Το όνομα του μοναδικού εταίρου υποβάλλεται σε δημοσιότητα δια του Γ.Ε.ΜΗ.
- 3) Η εταιρία έχει κεφάλαιο τουλάχιστον ενός (1) ευρώ. Οι εταίροι συμμετέχουν με κεφαλαιακές, με εξωκεφαλαιακές ή με εγγυητικές εισφορές.
- 4) Στην επωνυμία της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας πρέπει σε κάθε περίπτωση να περιέχονται ολογράφως οι λέξεις: «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία» ή η συντομογραφία «Ι.Κ.Ε». Εάν πρόκειται για μονοπρόσωπη, στην επωνυμία συμπεριλαμβάνονται οι λέξεις «Μονοπρόσωπη Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία» ή «Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε».

Επίσης, μπορεί να αποδίδεται ολόκληρη με λατινικούς χαρακτήρες ή σε ξένη γλώσσα. Αν αποδίδεται στην Αγγλική θα περιέχει ολογράφως τις λέξεις «Private Company» ή την ένδειξη «P.C» και αντίστοιχα εάν είναι μονοπρόσωπη «Single Member Private Company» ή «Single Member P.C».

- 5) Η διάρκεια της εταιρίας είναι ορισμένου χρόνου. Εάν δεν ορίζεται ο ακριβής χρόνος της διάρκειας στο καταστατικό, η εταιρία διαρκεί δώδεκα έτη από την σύστασή της. Παράταση της διάρκειας της είναι δυνατή με απόφαση των εταίρων και αν η απόφαση αυτή δεν μνημονεύει τον ακριβή χρόνο, η παράταση ισχύει για δώδεκα έτη.
- 6) Μια σειρά πράξεων και στοιχείων της εταιρίας υποβάλλονται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ., όπως και στις περιπτώσεις των άλλων εταιρικών μορφών.(π.χ. η ανακοίνωση του μοναδικού εταίρου, ο διορισμός, η ανάκληση και η αντικατάσταση του διαχειριστή, η απόφαση μετατροπής σε εταιρία άλλης μορφής, το νέο καταστατικό κ.α.).
- 7) Το καταστατικό της εταιρίας που εμπεριέχεται στην πράξη σύστασης καταρτίζεται κατά κανόνα με ιδιωτικό έγγραφο. Ωστόσο περιβάλλεται τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου στις περιπτώσεις εκείνες που το επιβάλλει ειδική διάταξη του νόμου ή που εισφέρονται στην εταιρία περιουσιακά στοιχεία για την μεταβίβαση των οποίων απαιτείται ο τύπος αυτός ή αν επιλέγεται από τα συμβαλλόμενα μέρη ο τύπος του συμβολαιογραφικού εγγράφου.
- 8) Καινοτομία αποτελεί ότι το καταστατικό και οι τροποποιήσεις του, εφόσον είναι ιδιωτικά έγγραφα, καθώς επίσης οι αποφάσεις των εταίρων και τα πρακτικά μπορούν να συντάσσονται εκτός από την ελληνική γλώσσα και σε μια από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.3 Ίδρυση Ιδιωτικών Κεφαλαιακών εταιριών

Η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία συνίσταται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα με την προϋπόθεση ότι τα φυσικά πρόσωπα πρέπει, κατά τη υπογραφή της ιδρυτικής πράξης, να έχουν πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα. Δηλαδή, τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους (σύμφωνα με το

άρθρο 127 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του Ν.1329/83). Ωστόσο αρκεί ένα πρόσωπο φυσικό ή νομικό (μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.). Στην περίπτωση αυτή το όνομα του μοναδικού εταίρου υποβάλλεται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ. Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση Ι.Κ.Ε. επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας. Το ελάχιστο ύψος εταιρικού κεφαλαίου που απαιτεί ο νόμος για την σύσταση μιας Ι.Κ.Ε. είναι ένα (1) ευρώ. Η ιδρυτική πράξη πρέπει να περιέχει το καταστατικό της εταιρείας.

1.3.1 Δικαιολογητικά για την σύσταση της Ι.Κ.Ε μέσω Υ.Μ.Σ

Για τους ιδρυτές νομικά πρόσωπα ημεδαπής

- Ακριβές αντίγραφο κωδικοποιημένου καταστατικού της εταιρείας
- Εξουσιοδότηση που φέρει το γνήσιο της υπογραφής από το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας
- Για τις ΕΠΕ, απόφαση της συνέλευσης των εταίρων σχετικά με τη συμμετοχή στην υπό σύσταση εταιρεία
- Για τις ΑΕ προσκομίζονται τα ΦΕΚ από τα οποία προκύπτει η νόμιμη εκπροσώπηση της εταιρείας καθώς και απόφαση του ΔΣ για τη συμμετοχή της ΑΕ στην υπό σύσταση εταιρεία.

Για τους ιδρυτές νομικά πρόσωπα αλλοδαπής

- Καταστατικό που φέρει σφραγίδα της Χάγης επίσημα μεταφρασμένο ή θεωρημένο από προξενική αρχή, εφόσον η χώρα προέλευσης δεν έχει προσχωρήσει στην ανωτέρω σύμβαση
- Πιστοποιητικό αρμόδιας αρχής της χώρας έδρας του νομικού προσώπου για την ύπαρξη της εταιρείας (good standing), με διαδικασία apostille.
- Επικυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου πληρεξουσιότητας για το διορισμό νομίμου εκπροσώπου ή αντιπροσώπου του στην Ελλάδα με διαδικασία apostille.
- Συμπληρωμένα από τον υπόχρεο τα έντυπα Μ3 και Μ7, προκειμένου να τους χορηγηθεί ΑΦΜ.

Λοιπά δικαιολογητικά

- Καταστατικό Ι.Κ.Ε υπογεγραμμένο σε έντυπη μορφή.
- Εφόσον η διαδικασία σύστασης γίνεται με εκπρόσωπο, εξουσιοδότηση
- Εάν στην ΥΜΣ προσέλθουν όλοι οι ιδρυτές, δηλώνεται εγγράφως ένας εξ αυτών ως εκπρόσωπος.
- Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/86 που φέρει το γνήσιο της υπογραφής για την έδρα της υπό σύσταση εταιρείας εκ μέρους των ιδρυτών (να αναφέρεται η επωνυμία της υπό σύσταση εταιρείας, η διάρκεια της μίσθωσης, και η χρήση για την οποία προορίζεται), ή θεωρημένο μισθωτήριο ή υπομισθωτήριο-παραχωρητήριο από τη Δ.Ο.Υ ή υπεύθυνη δήλωση του εκμισθωτή που φέρει το γνήσιο της υπογραφής για τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης του ακινήτου και αντίγραφο τίτλου κυριότητας

- Έγγραφο εντολή και πληρεξουσιότητα (Κ1-1084/24-5-12), προκειμένου η ΥΜΣ να προβεί στις ενέργειες για τη σύσταση της εταιρείας Δήλωση Έναρξης/ Μεταβολής Εργασιών Μη Φυσικού Προσώπου Μ3
- Δήλωση Δραστηριοτήτων Επιχείρησης όπου απαιτείται Μ6
- Δήλωση Σχέσεων Φορολογουμένου Μ7
- Δήλωση Μελών Μη Φυσικού Προσώπου Μ8
- Δήλωση Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου Έντυπο Δ457
- Αίτηση για αποστολή ανακοίνωσης προς τους αρμόδιους κατά περίπτωση ασφαλιστικούς οργανισμούς της σύστασης της ΙΚΕ
- Αίτηση Εγγραφής στο Επιμελητήριο

1.3.2 Διαδικασία σύστασης ΙΚΕ μέσω Υπηρεσίας Μίας Στάσης

Η Ι.Κ.Ε ιδρύεται πάντοτε μέσω της ΥΜΣ χωρίς καμία εξαίρεση , σε αντίθεση με την ΕΠΕ, στην περίπτωση της οποίας προβλέπονται εξαιρέσεις. Η Ι.Κ.Ε ιδρύεται μέσω ΥΜΣ, ακόμη και αν απαιτείται από το νόμο είτε άδεια λειτουργίας της εταιρικής επιχείρησης, είτε έγκριση του καταστατικού της από αρμόδιο φορέα ως προϋπόθεση για να αρχίσει τις εργασίες επιδίωξης του σκοπού της. Επομένως, σε αυτές τις περιπτώσεις η Ι.Κ.Ε ιδρύεται νομίμως με καταχώριση στο ΓΕΜΗ, λαμβάνει δικό της ΑΦΜ και αρχίζει τη γενική λειτουργία της και μπορεί να λάβει την απαιτούμενη άδεια και ενώ αρχίζει να λειτουργεί. Ως αρμόδιες Υπηρεσίες Μίας Στάσης για τη σύσταση της ΙΚΕ ορίζονται:

1. Αν η Ι.Κ.Ε ιδρύεται με ιδιωτικό έγγραφο, αφενός οι αρμόδιες Υπηρεσίες ΓΕΜΗ των επιμελητηρίων του αρ. 2 παρ. 2 Ν.3419/2005 και αφετέρου Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) που θα λάβουν πιστοποίηση για παροχή υπηρεσιών μιας στάσης κατά αρ.4 Β Ν. 3853/2010.
2. Αν η Ι.Κ.Ε ιδρύεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο ο συμβολαιογράφος που συντάσσει το συμβολαιογραφικό έγγραφο σύστασης.

Για τη διαδικασία σύστασης της εταιρίας εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 5α ν.3853/2010 το οποίο προβλέπει ότι για τη για την σύσταση της Ι.Κ.Ε οι περισσότεροι ή ο μοναδικός ιδρυτής ή νομίμως εξουσιοδοτημένο προς τούτο πρόσωπο:

- 1) Καταθέτουν το έγγραφο σύστασης της εταιρίας.
- 2) Υποβάλλουν υπογεγραμμένη αίτηση καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ.
- 3) Υποβάλλουν αίτηση για την καταχώριση της επωνυμίας στο οικείο επιμελητήριο και για την εγγραφή της εταιρίας ως μέλους σε αυτό.
- 4) Καταβάλλουν το Γραμμάτιο Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρίας.
- 5) Υποβάλλουν δήλωση για το Φόρο Συγκέντρωσης Κεφαλαίου και εξοφλούν άμεσα το φόρο που αναλογεί.
- 6) Υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση για τη διεύθυνση της εταιρίας.

Υποβάλλουν τις απαραίτητες αιτήσεις και συμπληρώνουν τα απαραίτητα έντυπα για τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου και για την εγγραφή των διαχειριστών στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.

Μετά την ολοκλήρωση των ανωτέρω ενεργειών των ιδρυτών αυθημερόν και το αργότερο εντός της επόμενης εργάσιμης ημέρας κατά τον νόμο η ΥΜΣ υποχρεούται να προβεί στις κάτωθι ενέργειες:

- 1) Ελέγχει τη νομιμότητα και πληρότητα των εγγράφων. Ιδίως, ελέγχει τη νομιμότητα του αιτούντος και την τυχόν συνδρομή λόγων που μπορούν να οδηγήσουν σε ακυρότητα της εταιρίας. Δηλαδή, αν στο καταστατικό αναφέρεται η επωνυμία, ο σκοπός και το ύψος του κεφαλαίου, αν οι συμβαλλόμενοι είναι δικαιοπρακτικά ικανοί και εάν ο σκοπός είναι παράνομος ή αντίθετος στην δημόσια τάξη. Ο έλεγχος διενεργείται βάσει των υποβαλλόμενων εγγράφων και στο μέτρο που τα τυχόν ελαττώματα προκύπτουν από αυτά. Αν η αίτηση, τα δικαιολογητικά ή το έγγραφο σύστασης δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου η ΥΜΣ καλεί τους ενδιαφερόμενους μέσω τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου εντός δυο ή δέκα εργάσιμων ημερών να διορθώσουν ή να συμπληρώσουν τα ανωτέρω έγγραφα ή να παράσχουν εγγράφως τις αναγκαίες διευκρινίσεις.
- 2) Στον προέλεγχο της επωνυμίας και στη χορήγηση προέγκρισης χρήσης μέσω ηλεκτρονικών αρχείων. Αν η επωνυμία προσκρούει σε υφιστάμενη, να συνεργασθεί με τους ιδρυτές ή τον εκπρόσωπο αυτών για την εξεύρεση εναλλακτικής λύσης.
- 3) Στην είσπραξη του γραμματίου ενιαίου κόστους σύστασης και φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου και χορήγηση αποδείξεων.
- 4) Στις απαιτούμενες ενέργειες για την χορήγηση ΑΦΜ στους εταίρους, εάν δεν έχουν, και για την έκδοση πιστοποιητικών φορολογικής ενημερότητας.
- 5) Εφόσον, τα δικαιολογητικά είναι πλήρη και νόμιμα, στην καταχώριση και εγγραφή της εταιρίας στο ΓΕΜΗ, χορήγηση Αριθμού ΓΕΜΗ και Κωδικού Αριθμού Καταχώρισης
- 6) Στις ενέργειες μέσω των ηλεκτρονικών αρχείων για χορήγηση ΑΦΜ στην ΙΚΕ και στην αποστολή ανακοίνωσης για την σύσταση της Ι.Κ.Ε, καθώς και των στοιχείων των εταίρων και διαχειριστών στους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.
- 7) Στην εγγραφή της εταιρίας στο αρμόδιο επιμελητήριο.

1.3.3 Ελάχιστο Υποχρεωτικό Περιεχόμενο Καταστατικού ΙΚΕ

Το καταστατικό της ΙΚΕ πρέπει να περιέχει ως ελάχιστο εκ του νόμου υποχρεωτικό περιεχόμενο μια σειρά από στοιχεία, τα οποία ορίζονται περιοριστικά στο νόμο (αρ.50 παρ. 1 ν.4072/2012) . Τα στοιχεία αυτά είναι:

- **Στοιχεία εταίρων ΙΚΕ**

Στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο του καταστατικού της ΙΚΕ κατά ελάχιστον περιέχεται μόνον το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας και η τυχόν ηλεκτρονική διεύθυνση των εταίρων.

Ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του εταίρου ΙΚΕ είναι η ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου και του καθηγητή κάθε βαθμίδας. Αντίθετα, ο δικηγόρος δύναται να είναι εταίρος ΙΚΕ, εφόσον δεν διορίζεται διαχειριστής, δεν του ανατίθεται εξουσία διαχείρισης ή εκπροσώπησης της ΙΚΕ και δεν εμφανίζεται το όνομα του ούτε μερικώς στην εταιρική επωνυμία.

Ο εταίρος μπορεί να είναι ημεδαπός ή αλλοδαπός. Η συμμετοχή ανηλίκου σε ΙΚΕ ως ιδρυτή θα επιτρέπεται μετά από άδεια του δικαστηρίου, και αν υπάρχει επίτροπος μετά από γνωμοδότηση του εποπτικού συμβουλίου. Δυνατή είναι και η συμμετοχή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας ως εταίρου σε ΙΚΕ. Ιδίως στην ΙΚΕ αναφέρεται ρητώς ότι αυτή μπορεί να συνίσταται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, άρα και από προσωπικές εταιρίες.

- **Επωνυμία ΙΚΕ**

Η επωνυμία της εταιρίας πρέπει να αναγράφεται υποχρεωτικά στο καταστατικό της. Ιδιαίτερη ευελιξία προβλέπεται ρητώς στον νόμο για τον σχηματισμό της επωνυμίας της ΙΚΕ, αφού αυτή μπορεί να είναι είτε αντικειμενική ή πραγματική, εφόσον σχηματίζεται από λέξεις προσδιοριστικές του κύριου ή περισσότερων αντικειμένων της εταιρικής επιχείρησης κατά τρόπο συνοπτικό και εύληπτο, είτε υποκειμενική ή προσωπική, εφόσον σχηματίζεται από το ονοματεπώνυμο ενός ή περισσότερων εταίρων, είτε μικτή, είτε ακόμη και φανταστική, υπό την προϋπόθεση ότι επιτελεί τον σκοπό της εξατομίκευσης της εταιρίας και ότι τηρούνται και οι λοιπές γενικές αρχές σχετικά με την επωνυμία των νομικών προσώπων. Επίσης, στο τέλος της όποιας επωνυμίας αρκεί να αναγράφεται μόνον η συντομογραφία «I.K.E.», ενώ δεν είναι αναγκαίο να αναγράφεται ολογράφως η φράση «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία». Αν η ΙΚΕ είναι μονοπρόσωπη θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στην επωνυμία η συντετμημένη φράση «Μονοπρόσωπη I.K.E.». Επιτρέπεται, επίσης, η επωνυμία της εταιρίας να αποδίδεται ολόκληρη με λατινικούς χαρακτήρες ή σε οποιανδήποτε ξένη γλώσσα. Και στην περίπτωση αυτήν πρέπει να αναφέρεται μεταφρασμένη στην αντίστοιχη ξένη γλώσσα η συντομογραφία «I.K.E.» ή η φράση «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία». Αν όμως χρησιμοποιείται η αγγλική γλώσσα πρέπει υποχρεωτικά οι εταίροι να χρησιμοποιήσουν την συντομογραφία «P.C.» ή την φράση «Private Company».

- **Σκοπός ΙΚΕ**

Ο σκοπός της ΙΚΕ πρέπει να αναγράφεται υποχρεωτικά στο καταστατικό της, αλλιώς η εταιρία κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση. Ο σκοπός δεν πρέπει να είναι παράνομος ως αντικείμενος σε οποιαδήποτε απαγορευτική διάταξη νόμου ή αντίθετος προς τη δημόσια τάξη κατά τις γενικές διατάξεις, οπότε η εταιρία κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση. Απαγορεύεται ρητά η επιδίωξη μέσω του εταιρικού τύπου της ΙΚΕ οποιασδήποτε επιχείρησης, για την οποία έχει προβλεφθεί από οποιαδήποτε νόμιμη διάταξη άλλος εταιρικός τύπος

- **Διάρκεια ΙΚΕ**

Η διάρκεια της ΙΚΕ πρέπει να αναγράφεται υποχρεωτικά στο καταστατικό της. Ως διάρκεια στα καταστατικά αναφέρεται συνήθως ο αριθμός των ετών από την ίδρυση της εταιρίας, αλλά δεν αποκλείεται από τον νόμο και ο προσδιορισμός της διάρκειας με άλλον τρόπο, δηλαδή, σε μήνες ή μέχρι κάποια συγκεκριμένη ημερομηνία. Αν οι εταίροι της ΙΚΕ δεν προσδιορίζουν τον χρόνο της διάρκειας, αυτή θα λογίζεται εκ του νόμου ότι ισχύει για δώδεκα έτη. Η ΙΚΕ δεν μπορεί νομίμως να συσταθεί ως αόριστης διάρκειας. Η διάρκεια της εταιρίας μπορεί να παραταθεί με απόφαση των εταίρων, η οποία λαμβάνεται με αυξημένη

πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Η απόφαση παράτασης πρέπει να ληφθεί και να έχει καταχωρηθεί στο ΓΕΜΗ πριν από την παρέλευση του ορισμένου χρόνου διάρκειας, αλλιώς η εταιρία θα έχει λυθεί αυτοδικαίως και δεν θα είναι νοητή η λήψη απόφασης παράτασης. Αν οι εταίροι της ΙΚΕ δεν προσδιορίζουν τον χρόνο της παράτασης, αυτή θα λογίζεται εκ του νόμου για δώδεκα επιπλέον έτη.

- **Έδρα ΙΚΕ**

Η έδρα της ΙΚΕ πρέπει να αναγράφεται υποχρεωτικά στο καταστατικό της. Θα πρέπει να αναγράφεται στο καταστατικό ως έδρα της ΙΚΕ δήμος της ελληνικής επικράτειας, διότι αλλιώς η εταιρία καθίσταται αλλοδαπή. Η ανωτέρω διάταξη δεν απαιτεί αναφορά σε συγκεκριμένη διεύθυνση, δηλαδή οδό και αριθμό συγκεκριμένου ακινήτου. Όμως, κατά την ίδρυση της ΙΚΕ μέσω ΥΜΣ η συγκεκριμένη διεύθυνση πρέπει να προσδιορίζεται για την λήψη του ΑΦΜ. Δεν είναι δυνατόν να ορίζονται περισσότερες της μιας έδρες. Η παράλειψη αναγραφής της έδρας στο καταστατικό δεν συνιστά λόγο ακυρότητας της εταιρίας παρότι το στοιχείο της έδρας εντάσσεται στο ελάχιστο περιεχόμενο του καταστατικού της ΙΚΕ. Ρητώς ορίζεται ότι η ΙΚΕ δεν υποχρεούται να έχει την πραγματική έδρα της στην Ελλάδα, αλλά μπορεί να την έχει και στην αλλοδαπή, αρκεί να έχει στην Ελλάδα την καταστατική της έδρα, ώστε να μπορεί να διέπεται από το ελληνικό δίκαιο. Θα μπορούσε να ερμηνευθεί ότι μέσω της ειδικής αυτής διάταξης αναγνωρίζεται στην ΙΚΕ η νόμιμη δυνατότητα να διατηρεί την πραγματική έδρα της εκτός Ελλάδας, χωρίς να αίρεται ο δεσμός της εταιρίας με την Ελλάδα βάσει της καταστατικής της έδρας, με αποτέλεσμα όταν γίνεται αναφορά σε έδρα της ΙΚΕ να νοείται πάντα η καταστατική ημεδαπή έδρα και όχι η πραγματική αλλοδαπή έδρα.

- **Ιδιότητα ΙΚΕ ως ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας**

Ο νόμος αξιώνει να αναγράφεται ρητά στο καταστατικό η ιδιότητα της εταιρίας ως ιδιωτικής κεφαλαιουχικής, ώστε να προκύπτει χωρίς αμφιβολία ο τύπος του νομικού προσώπου και άρα οι εφαρμοστέες διατάξεις.

- **Εταιρικό κεφάλαιο ΙΚΕ**

Πρέπει να αναφέρεται το συνολικό κεφάλαιο της εταιρίας στο καταστατικό της. Η ΙΚΕ έχει ελάχιστο κεφάλαιο ενός ευρώ. Επίσης, πρέπει να αναφέρονται οι εισφορές των εταίρων κατά κατηγορία εισφορών, δηλαδή, αν πρόκειται για κεφαλαιακές, εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές.

- **Η αξία εισφορών στην ΙΚΕ**

Πρέπει να αναφέρεται η αξία των εισφορών. Η αξία των εξωκεφαλαιακών και των εγγυητικών εισφορών προστίθεται στην αξία των κεφαλαιακών εισφορών βάσει αυτής προσδιορίζεται και ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων κάθε εταίρου. Η αξία των εξωκεφαλαιακών εισφορών προσδιορίζεται στο καταστατικό από τους ιδρυτές – εταίρους και δεν αποτιμάται. Η αξία των εγγυητικών εισφορών προσδιορίζεται στο καταστατικό και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 75% του εταιρικού χρέους που ανέλαβε ο εταίρος εισφέροντας την εγγυητική εισφορά.

- **Συνολικός αριθμός εταιρικών μεριδίων**

Πρέπει να αναφέρεται ο συνολικός αριθμός των εταιρικών μεριδίων. Τα εταιρικά μερίδια αντιστοιχούν στο σύνολο των εισφορών όλων των κατηγοριών και όχι μόνον των

κεφαλαιακών, υποδηλώνουν την εισφορά που κάθε εταίρος αναλαμβάνει και εκπληρώνει προς την εταιρία και είναι ίσα, αφού έχουν την ονομαστική αξία και παρέχουν τα ίδια δικαιώματα.

Σε κάθε ΙΚΕ πρέπει να υφίσταται έστω ένα εταιρικό μερίδιο, το οποίο να παριστά έστω την ελάχιστη κεφαλαιακή εισφορά.

Κάθε εταιρικό μερίδιο παριστά μόνο μία από τις τρεις κατηγορίες εισφορών, και άρα δεν μπορεί το ίδιο μερίδιο να παριστά κατά ένα μέρος κεφαλαιακή εισφορά και κατά ένα άλλο μέρος εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά. Όμως, ο ίδιος εταίρος μπορεί να έχει στην κυριότητα του περισσότερα του ενός εταιρικά μερίδια, καθένα από τα οποία παριστά εισφορά άλλης κατηγορίας, όπως ενδεικτικώς θα συμβαίνει εάν έχει εισφέρει κεφάλαιο στην εταιρία και ταυτόχρονα έχει αναλάβει την παροχή προς αυτήν συγκεκριμένης εργασίας και επιπλέον έχει εγγυηθεί και υπέρ των εταιρικών χρεών, οπότε θα έχει κατ' ελάχιστον στην κυριότητα του ένα εταιρικό μερίδιο που θα παριστά κεφαλαιακή εισφορά, ένα εταιρικό μερίδιο που θα παριστά εξωκεφαλαιακή εισφορά και ένα εταιρικό μερίδιο που θα παριστά εγγυητική εισφορά.

- **Αρχικός αριθμός μεριδίων κάθε εταίρου ΙΚΕ και είδος εισφοράς που εκπροσωπούν**

Στο καταστατικό πρέπει να ορίζεται ο αρχικός αριθμός των εταιρικών μεριδίων κάθε ιδρυτή εταίρου και το είδος της εισφοράς που τα μερίδια αυτά εκπροσωπούν. Κάθε ιδρυτής εταίρος για να μετάσχει στην ΙΚΕ θα πρέπει να αποκτήσει τουλάχιστον ένα εταιρικό μερίδιο. Κάθε μερίδιο πρέπει να εκπροσωπεί μόνο ένα είδος εισφοράς. Δεν είναι δυνατό να διαμορφωθεί «μικτό μερίδιο», που να εκπροσωπεί ταυτόχρονα περισσότερα του ενός είδη εισφοράς.

Ένας εταίρος μπορεί να έχει περισσότερα μερίδια, καθένα ή κάποια από τα οποία να αντιστοιχούν σε άλλο είδος εισφοράς, ενώ μπορεί να έχει και περισσότερα του ενός μερίδια που να αντιστοιχούν στο ίδιο είδος εισφοράς.

Στην συνέχεια ο κατά τα ανωτέρω αρχικός αριθμός των εταιρικών μεριδίων κάθε εταίρου μπορεί να αυξομειώνεται κατά τις διατάξεις των αρ. 43 επ. Ν. 4072/2012 περί ΙΚΕ, όπως ενδεικτικώς με αύξηση ή μείωση του εταιρικού κεφαλαίου, με ανάληψη νέων εξωκεφαλαιακών ή εγγυητικών εισφορών ή με άλλους τρόπους.

Ο αριθμός των μεριδίων κάθε εταίρου είναι ανάλογος προς την αξία της εισφοράς του. Επομένως, εισφορές ίσης αξίας, ανεξάρτητα από το είδος τους, θα αντιστοιχούν σε ίδιο αριθμό εταιρικών μεριδίων, και άρα ενδεικτικώς και ως παράδειγμα αν ένας εταίρος έχει εισφέρει κεφάλαιο σε μετρητά 100.000 ευρώ και ένας άλλος εταίρος έχει αναλάβει την υποχρέωση παροχής έργου ως εξωκεφαλαιακή εισφορά που έχει αποτιμηθεί νομίμως σε αξία 100.000 ευρώ, οι δύο αυτοί εταίροι θα λάβουν τον ίδιο αριθμό εταιρικών μεριδίων.

- **Ονομαστική αξία εταιρικών μεριδίων ΙΚΕ**

Η ελάχιστη ονομαστική αξία κάθε εταιρικού μεριδίου ανέρχεται τουλάχιστον σε ένα ευρώ. Η ονομαστική αξία όλων των εταιρικών μεριδίων είναι πάντα ίδια, ανεξάρτητα από το αν παριστούν κεφαλαιακή, εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά και επομένως όλα τα μερίδια είναι ίσα και παρέχουν τα ίδια εταιρικά δικαιώματα και υποχρεώσεις ανεξάρτητα από το είδος της εισφοράς που παριστούν, διεπόμενα από την αρχή της ισότητας.

Κατά τον σχεδιασμό του καταστατικού της ΙΚΕ ή των τροποποιήσεων θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα, ώστε η αξία των μεριδίων που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές να αποτελεί ποσό ίσο ή πολλαπλάσιο της ονομαστικής αξίας των εταιρικών μεριδίων της εταιρίας. Ενδεικτικώς, αν τρεις εταίροι μετέχουν σε αυτήν ο Α με κεφαλαιακές εισφορές ύψους 100.000 ευρώ, ο Β με εξωκεφαλαιακές εισφορές 10.500 ευρώ και ο Γ με εγγυητικές εισφορές αξίας 500.000 ευρώ, τότε η ονομαστική αξία των μεριδίων δεν θα μπορούσε να ορισθεί σε 1.000 ευρώ ανά μερίδιο γιατί ο εταίρος των εξωκεφαλαιακών εισφορών δεν θα μπορούσε να λάβει ακέραιο αριθμό μεριδίων (10.500 δια 1000), ενώ κανένα από τα μερίδια του δεν θα μπορούσε να αντιστοιχεί ταυτόχρονα κατά ένα μέρος σε εξωκεφαλαιακή και κατά ένα μέρος σε κεφαλαιακή εισφορά, αφού το ένα μερίδιο θα είχε αξία εξωκεφαλαιακής εισφοράς 500 ευρώ και δεν θα μπορούσε να συμπληρώσει την ονομαστική αξία του μεριδίου με επιπλέον 500 ευρώ σε μετρητά, λόγω της απαγόρευσης του αρ.75 παρ.2 εδ. β Ν.4072/2012.

- **Τον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρίας**

Το καταστατικό, αρχικό ή τροποποιημένο, με ομόφωνη απόφαση των εταίρων, μπορεί να ορίζει τον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρίας. Μπορεί να ορίζει π.χ. αν η διαχείριση θα ασκείται από ένα ή περισσότερους εταίρους ή τρίτους, τη θητεία των διαχειριστών, τον τρόπο που αυτοί θα αποφασίζουν, τον τρόπο που τα πρόσωπα των διαχειριστών θα εκλέγονται από την συνέλευση.

1.3.4 Κήρυξη της ακυρότητας ΙΚΕ

Το ζήτημα της ελαττωματικής ίδρυσης της ΙΚΕ ρυθμίζεται στο άρθρο 53 πάνω στις γραμμές της Οδηγίας 2009/101/ΕΚ της 9.3.2009 και των άρθρων 4α κ.ν. 2190/1920 και 7 ν. 3190/1995. Λόγος γίνεται για την εταιρία που έχει ήδη εγγραφεί στο ΓΕΜΗ και άρα έχει ολοκληρωθεί η ιδρυτική της διαδικασία, και όχι για την περίπτωση όπου η εταιρία είναι αδημοσίευτη. Σε μια τέτοια εταιρία η εφαρμογή των γενικών διατάξεων θα είναι ομαλή. Αν η εταιρία έχει λειτουργήσει πριν από την καταχώρισή της στο ΓΕΜΗ θα λογισθεί ως αστική εταιρία ή αδημοσίευτη ομόρρυθμη εταιρία, όπως συμβαίνει και στις άλλες κεφαλαιουχικές εταιρίες.

Όπως ορίζει η Οδηγία, η ακυρότητα κηρύσσεται με δικαστική απόφαση στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- 1) Αν η σύσταση έγινε χωρίς το έγγραφο που απαιτεί το άρθρο 49 παρ.2. Πρόκειται για θεωρητική περίπτωση, όπου ο τηρών το ΓΕΜΗ προέβη σε καταχώρηση χωρίς να έχει καταρτισθεί έγγραφο.
- 2) Αν στο καταστατικό της εταιρίας δεν αναφέρεται η επωνυμία (παράνομη επωνυμία δεν αρκεί για να επισύρει την ακυρότητα), ο σκοπός ή το ύψος του κεφαλαίου της εταιρίας.
- 3) Αν ο σκοπός της εταιρίας, σύμφωνα με το καταστατικό, είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη. Δεν ενδιαφέρει αν στην πραγματικότητα η εταιρία δεν παρανομεί, ούτε αν ο καταστατικός σκοπός είναι νόμιμος, αλλά η εταιρία παρανομεί.
- 4) Όταν ο μοναδικός ιδρυτής ή όλοι οι ιδρυτές ήσαν δικαιοπρακτικά ανίκανοι όταν υπέγραψαν την πράξη σύστασης.

Κάθε πρόσωπο με έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει την κήρυξη της ακυρότητας εντός έτους από την εγγραφή της εταιρίας στο ΓΕΜΗ. Η προθεσμία δεν αφορά και την περίπτωση, όπου ο σκοπός της εταιρίας είναι παράνομος. Στην περίπτωση αυτή δεν υπάρχει προθεσμία. Η αίτηση κοινοποιείται υποχρεωτικά στην εταιρία.

Διαπνεόμενος ο νόμος, όπως και η Οδηγία, από favor validitatis, προβλέπει τη δυνατότητα ίασης των λόγων ακυρότητας. Και στις μεν περιπτώσεις (1), (2) και (3) το ελάττωμα εξαφανίζεται, αν μέχρι τη συζήτηση της αίτησης το καταστατικό τροποποιηθεί, ώστε να εξαφανισθεί ο λόγος ακυρότητας. Προς τούτο μάλιστα το δικαστήριο μπορεί να χορηγήσει σχετική προθεσμία 3 μηνών. Στην περίπτωση δε (4), ο λόγος εξαφανίζεται αν εντός της ετήσιας προθεσμίας κάποιος από όλους τους εταίρους κατέστη ικανός και ενέκρινε τη σύσταση της εταιρίας. Το νόημα δεν είναι ότι ο δικαστής θα πρέπει να αναμείνει την πάροδο της ετήσιας προθεσμίας προκειμένου να διαπιστώσει μήπως κάποιος από τους ανίκανους εταίρους έχει καταστεί ικανός, αλλά ότι, αν η δίκη διαρκέσει τόσο, ώστε εντός του έτους κάποιος εταίρος γίνει ικανός, ο δικαστής δε θα μπορεί πλέον να κηρύξει την ακυρότητα.

Αν γίνει δεκτή η αίτηση, το δικαστήριο προβαίνει στην ακύρωση της εταιρίας και διορίζει εκκαθαριστή. Πρόκειται για έναν πρόσθετο λόγο λύσης της ΙΚΕ. Η δικαστική απόφαση που κηρύσσει την ακυρότητα «αντιτάσσεται στους τρίτους από την καταχώριση της στο ΓΕΜΗ». Τέλος, ο νόμος ορίζει ότι η κήρυξη της ακυρότητας δεν επηρεάζει το κύρος των υποχρεώσεων ή των απαιτήσεων της εταιρίας.

1.4 Διαχείριση και εκπροσώπηση στην ΙΚΕ

Όργανα της εταιρείας είναι η συνέλευση των εταίρων και ο/οι διαχειριστής /ες. Διαχειριστής μπορεί να είναι μόνο φυσικό πρόσωπο (άρθρο 58). Στην περίπτωση που ο εταίρος είναι νομικό πρόσωπο, οφείλει να ορίσει φυσικό πρόσωπο που θα είναι διαχειριστής. Η διαχείριση μπορεί να γίνεται για ορισμένο ή αόριστο χρόνο από έναν ή περισσότερους διαχειριστές που διορίζονται ύστερα από απόφαση των εταίρων της πλειοψηφίας του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Αν δεν ορίζεται κάτι συγκεκριμένο στην απόφαση, ο διορισμός του διαχειριστή είναι για αόριστο χρόνο (δηλ. μέχρι ανακλήσεως, παραιτήσεως, έκπτωσης ή θανάτου του). Σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 116 του Ν. 4072/2012 τροποποιήθηκε η παρ. 2 του άρθρου 1 του Π.Δ. 258/2005 ορίζοντας ότι στην υποχρεωτική ασφάλιση του ΟΑΕΕ υπάγονται οι διαχειριστές Ι.Κ.Ε. που ορίστηκαν με το καταστατικό ή με απόφαση των εταίρων ή ο μοναδικός εταίρος Μονοπρόσωπης Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας. Τα εν λόγω πρόσωπα υπάγονται στην υποχρεωτική ασφάλιση του ΟΑΕΕ σε όλη την επικράτεια, όπως κατ' αναλογία ισχύει για τα υπακτέα στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ πρόσωπα των άλλων μορφών κεφαλαιουχικών εταιρειών (ΕΠΕ και ΑΕ).

Επιπλέον, σε δημοσιότητα στο ΓΕΜΗ υπόκειται ο διορισμός, η ανάκληση και η αντικατάσταση του διαχειριστή ΙΚΕ, ανεξάρτητα από τον τρόπο, με τον οποίο επήλθε οποιοδήποτε από τα ανωτέρω γεγονότα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 34119/2005.

Ειδικά ως προς τον διορισμό του διαχειριστή ΙΚΕ προβλέπεται η λεγόμενη «θεραπευτική δημοσιότητα» των τυχόν ελαττωμάτων του διορισμού στις σχέσεις της ΙΚΕ προς τους τρίτους, αφού εφόσον τηρήθηκαν οι διατυπώσεις δημοσιότητας στο ΓΕΜΗ η ΙΚΕ δεν μπορεί να αντιτάξει στους τρίτους τα ελαττώματα διορισμού, εκτός αν αποδείξει ότι οι τρίτοι γνώριζαν το συγκεκριμένο ελάττωμα. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι μετατίθεται το βάρος απόδειξης στην εταιρία, η οποία θα πρέπει να αποδείξει ότι ο τρίτος γνώριζε το ελάττωμα κατά τον χρόνο, κατά τον οποίο συναλλάχθηκε με την ΙΚΕ, ενώ ούτε η υπαίτια άγνοια βλάπτει τον τρίτο. Η διάταξη του αρ. 63 Ν. 4072/ 2012 περί δημοσιότητας του διορισμού του

διαχειριστή στο ΓΕΜΗ αφορά τις σχέσεις της ΙΚΕ με τους τρίτους και την δυνατότητα της ΙΚΕ να επικαλεσθεί την επέλευση αυτών των γεγονότων έναντι των τρίτων. Η διάταξη δεν έχει εφαρμογή στις εσωτερικές σχέσεις της ΙΚΕ με διαχειριστές και τους εταίρους της. Η διαχείριση της διακρίνεται σε νόμιμη διαχείριση και σε καταστατική διαχείριση.

1.4.1 Νόμιμη διαχείριση και εκπροσώπηση ΙΚΕ

Η νόμιμη διαχείριση και εκπροσώπηση της ΙΚΕ έχει εφαρμογή μόνο στην περίπτωση που δεν υφίσταται διαφορετική καταστατική πρόβλεψη σχετικά με το ζήτημα της διαχείρισης και εκπροσώπησης. Επομένως, αν δεν ορίζεται αλλιώς στο καταστατικό, αφενός όλοι οι εταίροι είναι ταυτόχρονα και διαχειριστές της εταιρίας, και αφετέρου όλοι οι εταίροι – διαχειριστές οφείλουν να ενεργούν συλλογικώς, δηλαδή, οι αποφάσεις θα πρέπει να λαμβάνονται από όλους μαζί και όλοι μαζί θα πρέπει να συμπράττουν σε κάθε πράξη εκπροσώπησης της ΙΚΕ προς οποιονδήποτε τρίτον ή αρχή. Αν η ΙΚΕ είναι μονοπρόσωπη, τότε διαχειριστής θα είναι ο μοναδικός εταίρος.

Υποστηρίζεται όμως και η άποψη ότι, ως συλλογική διαχείριση στην ΙΚΕ δεν πρέπει να νοείται η «από κοινού» διαχείριση, αλλά η διαχείριση από όλους τους εταίρους, οι οποίοι «ενεργούν συλλογικά» με αποτέλεσμα να μην αξιώνεται ομόφωνη απόφαση των εταίρων – διαχειριστών αλλά απλώς απόφαση αυτών λαμβανόμενη με πλειοψηφία των εταιρικών τους μεριδίων. Ως τελολογικό επιχείρημα υπέρ της άποψης αυτής προβάλλεται και το ότι δεν είναι δυνατόν να απαιτείται πλειοψηφία για τη λήψη αποφάσεων από το ανώτατο όργανο της ΙΚΕ, την συνέλευση των εταίρων, αλλά να απαιτείται ομοφωνία όταν τα ίδια πρόσωπα αποφασίζουν στο όργανο διαχείρισης, το οποίο, ενώ θα όφειλε να είναι ευέλικτο, καθίσταται με τον τρόπο αυτόν πιο δυσλειτουργικό.

Κατά εξαίρεση από την αρχή της συλλογικής νόμιμης διαχείρισης, είναι δυνατή η ατομική νόμιμη διαχείριση, δηλαδή κάθε εταίρος μπορεί να ενεργεί ατομικά πράξεις διαχείρισης, εφόσον, αφενός οι πράξεις αυτές είναι επείγουσες και αφετέρου από την παράλειψη αυτών απειλείται σοβαρή ζημία της εταιρίας. Στην περίπτωση αυτήν ο εταίρος που διενεργεί την ατομική πράξη διαχείρισης οφείλει να ειδοποιήσει τους λοιπούς εταίρους, δύναται όμως να ενεργήσει και χωρίς τη συναίνεση ή ακόμη και παρά την εναντίωση των λοιπών εταίρων, εφόσον συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις. Η διενέργεια αυτών των πράξεων δεν αποτελεί μόνον δικαίωμα, αλλά και υποχρέωση του κάθε εταίρου προς προστασία της εταιρίας, με αποτέλεσμα αν δεν προβεί στις σχετικές ενέργειες ο εταίρος - διαχειριστής να ευθύνεται.

1.4.2 Καταστατική διαχείριση και εκπροσώπηση ΙΚΕ

Ο τρόπος διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρίας μπορεί να ορίζεται από το αρχικό καταστατικό ή και με την μεταγενέστερη τροποποίηση αυτού με ομόφωνη απόφαση των εταίρων. Ο τρόπος διαχείρισης και εκπροσώπησης της ΙΚΕ εντάσσεται στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο του καταστατικού.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω διατάξεων το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι ο καταστατικός διαχειριστής θα είναι ένας ή περισσότεροι, ότι θα είναι εταίροι ή τρίτοι μη εταίροι, ότι θα αποφασίζουν κατά απλή ή αυξημένη πλειοψηφία ή ομοφωνία για όλα ή ορισμένα θέματα, ότι θα ενεργούν ο καθένας μόνος ή όλοι ή κάποιιοι από κοινού. Ακόμη, μπορεί να ορίζεται με καταστατική ρήτρα ότι οι καταστατικοί διαχειριστές θα ορίζονται με απόφαση των εταίρων, καθώς και η αναγκαία πλειοψηφία για την λήψη της απόφασης αυτής.

Αν το καταστατικό δεν ορίζει τους διαχειριστές, τότε αυτοί θα ορίζονται με απόφαση των εταίρων, η οποία θα λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων.

Αν δεν ορίζεται στην απόφαση διορισμού διαχειριστών η διάρκεια της θητείας του διαχειριστή, ο διαχειριστής θα θεωρείται ότι έχει διοριστεί για αόριστο χρόνο.

Αν δεν ορίζεται στο καταστατικό ο τρόπος άσκησης της εξουσίας των περισσότερων διαχειριστών, θα θεωρείται ότι ενεργούν συλλογικά όλες τις πράξεις διαχείρισης και εκπροσώπησης.

1.4.3 Εξουσίες διαχειριστή ΙΚΕ

Οι διαχειριστές αποτελούν όργανο της εταιρίας, όργανο διαχείρισης της εταιρικής περιουσίας και γενικά επιδίωξης του εταιρικού σκοπού, καθώς και εκπροσώπησης της εταιρίας. Αντίθετα, δεν ανήκει σε αυτούς η συγκρότηση και οργάνωση της εταιρίας, καθώς και ο έλεγχος της διαχείρισης. Τα θέματα αυτά ανήκουν στη συνέλευση των εταίρων, που συνιστά το ανώτατο όργανο της εταιρίας. Μάλιστα, ορισμένα θέματα, παρόλο που λογικά εμπíπτουν στην έννοια της διαχείρισης εξαιρούνται των διαχειριστών και υπάγονται στη συνέλευση των εταίρων, λόγω της ιδιαίτερης σημασίας τους τόσο για την εταιρία όσο και για τους εταίρους. Τέτοια θέματα είναι, π.χ., η έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και η διανομή κερδών. Εδώ θα μπορούσε να υπαχθεί και η εκποίηση της εταιρικής επιχείρησης. Έπειτα, το καταστατικό και η συνέλευση των εταίρων μπορούν κατ' αρχήν να περιορίσουν τη διαχείριση με την εσωτερική της έννοια.

Ως όργανο εκπροσώπησης οι διαχειριστές έχουν εξουσία ευρύτερη της διαχειριστικής τους εξουσίας. Πράγματι, αυτοί εκπροσωπούν την εταιρία όχι μόνο σε θέματα που υπάγονται στη δική τους αρμοδιότητα αλλά και σε θέματα αρμοδιότητας της συνέλευσης των εταίρων. Έτσι, οι διαχειριστές είναι αρμόδιοι να καταρτίζουν δικαιοπραξίες στο όνομα της εταιρίας και να δέχονται μονομερείς δηλώσεις που απευθύνονται στην εταιρία καθώς και δικόγραφα ενάντια της εταιρίας και να εκπροσωπούν ενώπιον των δικαστηρίων και κάθε Αρχής. Ούτε το καταστατικό ούτε η συνέλευση μπορούν να αφαιρέσουν από τους διαχειριστές την εξουσία εκπροσώπησης της εταιρίας.

Πράξεις του διαχειριστή, ακόμη και αν είναι εκτός του εταιρικού σκοπού, δεσμεύουν την εταιρία απέναντι σε τρίτους, εκτός αν η εταιρία αποδείξει ότι ο τρίτος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει την υπέρβαση του εταιρικού σκοπού. Δεν συνιστά απόδειξη μόνο η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας ως προς το καταστατικό ή τις τροποποιήσεις του. Περιορισμοί της εξουσίας του διαχειριστή, που προκύπτουν από το καταστατικό ή από απόφαση εταίρων δεν αντιτάσσονται στους τρίτους, ακόμη και εάν έχουν υποβληθεί στις διατυπώσεις δημοσιότητας. Μάλιστα δεν αντιτάσσονται απέναντι σε αυτούς ακόμη και εάν είναι κακής πίστης.

Πάντως, οι διαχειριστές υπερβαίνοντας τη διαχειριστική εξουσία που διαγράφει ο σκοπός της εταιρίας, το καταστατικό ή η συνέλευση των εταίρων, έχουν έναντι της εταιρίας ευθύνη για την υπέρβαση αυτή, αφού η διαχείριση με την εσωτερική έννοια του όρου περιορίζεται τόσο από το σκοπό της εταιρίας από το καταστατικό και τη συνέλευση των εταίρων, είναι δηλαδή με την έννοια αυτή περιορισίμη.

Αν προβλέπεται στο καταστατικό, ο διαχειριστής μπορεί να ορίζει υποκατάστατο διαχειριστή, εταίρο ή τρίτον, στον οποίο να αναθέτει την άσκηση συγκεκριμένων μόνο εξουσιών. Το καταστατικό μπορεί να εξειδικεύει τις εξουσίες που μπορούν να ανατεθούν στον υποκατάστατο ή να αφήνει ελεύθερο το διαχειριστή να αποφασίζει. Ο υποκατάστατος διαχειριστής υπάρχει ως τέτοιος από το διορισμό του και για τους καλόπιστους τρίτους από

τη δημοσίευση του στο ΓΕΜΗ και συγκεκριμένα από την δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο του ΓΕΜΗ. Οι υποκατάστατοι είναι όργανα της εταιρίας και εκφράζουν πρωτογενώς την εταιρική βούληση, αντλώντας εξουσία από το νόμο και το καταστατικό. Η απόφαση των διαχειριστών για την ανάθεση ενεργοποιεί απλώς και εξειδικεύει από πλευράς προσώπων και παραχωρούμενων αρμοδιοτήτων την καταστατική πρόβλεψη. Εξάλλου, η ύπαρξη υποκατάστατου οργάνου δεν αποκλείει και δεν περιορίζει τη ευχέρεια δράσης του διαχειριστή. Ο υποκατάστατος ανακαλείται πάντοτε και από τους εταίρους και τον διαχειριστή που τον διόρισε. Επίσης, ανάκληση του με απόφαση δικαστική για σπουδαίο λόγο κατά το άρθρο 61 δεν αποκλείεται.

1.4.4 Υποχρεώσεις διαχειριστών ΙΚΕ

Γενική υποχρέωση διαχείρισης και εκπροσώπησης ΙΚΕ

Ο διαχειριστής της ΙΚΕ έχει γενική υποχρέωση διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρίας εντός του πλαισίου που θέτει ο νόμος, οι νομικές διατάξεις του καταστατικού και οι σύμφωνες προς τον νόμο και το καταστατικό αποφάσεις των εταίρων.

Αν όμως μια καταστατική ρήτρα αντίκειται σε διάταξη νόμου ή μια απόφαση των εταίρων αντίκειται σε διάταξη νόμου ή του καταστατικού, τότε δεν μπορεί να αξιώνεται από τον διαχειριστή να συμμορφώνεται προς αυτές, ούτε πολύ περισσότερο να γίνεται λόγος για υποχρέωση του διαχειριστή να συμμορφώνεται προς αυτές, διότι κάτι τέτοιο θα ισοδυναμούσε με υποχρέωση προς παράνομη ή αντικαταστατική ενέργεια, η οποία δεν μπορεί να γίνεται αποδεκτή από το δίκαιο.

Αν οι διαχειριστές είναι περισσότεροι του ενός και υποχρεούνται να ενεργούν συλλογικά, τότε η υποχρέωση τέλεσης της ενέργειας βαρύνει όλους από κοινού. Επομένως, αν κάποιος από τους περισσότερους διαχειριστές δεν προβαίνει στην τέλεση της ενέργειας, οι λοιποί για δικής τους κατοχύρωση και προς αποφυγή ευθύνης έναντι της εταιρίας θα πρέπει να καταδεικνύουν με κάποιον τρόπο ότι οι ίδιοι επιθυμούν την τέλεση της ενέργειας και ότι είναι πρόθυμοι να προβούν σε αυτήν, πλην όμως κάποιος άλλος διαχειριστής δεν τηρεί τις δικές τους υποχρεώσεις. Αυτό θα μπορούσε να γίνει με την επίδοση προς τον διαχειριστή που αδρανεί ή αρνείται μιας σχετικής εξωδίκου από τους διαχειριστές που είναι πρόθυμοι να ενεργήσουν. Αν όμως καθένας από τους περισσότερους διαχειριστές μπορεί να ενεργεί ατομικά, τότε η υποχρέωση τέλεσης της ενέργειας βαρύνει τον καθέναν από τους διαχειριστές ξεχωριστά και ανεξάρτητα από το αν κάποιος άλλος διαχειριστής προβαίνει ή δεν προβαίνει σε αυτήν.

Επίσης, ειδικότερα ο διαχειριστής ΙΚΕ υπέχει όλες εκείνες τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από οποιαδήποτε νόμιμη διάταξη σχετική με την ΙΚΕ, όπως ενδεικτικώς την υποχρέωση δημιουργίας, διατήρησης και διαρκούς προσήκουσας ενημέρωσης εταιρικής ιστοσελίδας, την υποχρέωση τήρησης του βιβλίου πρακτικών και εταίρων, την υποχρέωση μείωσης του εταιρικού κεφαλαίου στις οριζόμενες περιπτώσεις, την υποχρέωση σύγκλησης της ετήσιας Συνέλευσης των εταίρων, την υποχρέωση καταχώρισης μεταβιβάσεων των εταιρικών μεριδίων στο βιβλίο εταίρων, την υποχρέωση σύνταξης ετήσιων οικονομικών καταστάσεων.

Εκτός από τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις σχετικές νόμιμες διατάξεις, είναι δυνατόν να θεμελιώνονται και άλλες υποχρεώσεις των διαχειριστών από διατάξεις του καταστατικού, οι οποίες, εφόσον δεν αντίκεινται σε διάταξη νόμου, είναι νόμιμες και δεσμευτικές για τους διαχειριστές.

Υποχρέωση πίστης διαχείρισης ΙΚΕ (duty of loyalty)

Στο δίκαιο της ΙΚΕ καθιερώνεται ρητώς γενική υποχρέωση πίστης (duty of loyalty) του διαχειριστή έναντι της εταιρίας. Η υποχρέωση εξειδικεύεται μεν, πλην όμως οι αναφερόμενες στον νόμο περιπτώσεις συνιστούν ενδεικτική και μόνον αναφορά. Συνεπώς η υποχρέωση πίστης μπορεί να θεωρηθεί ότι παραβιάζεται και με οποιονδήποτε άλλον τρόπο, πλην των αναφερόμενων στη νομοθεσία περί ΙΚΕ, ανάλογα και με τις ειδικότερες συνθήκες της συγκεκριμένης περίπτωσης.

Οι ενδεικτικώς αναφερόμενες στο νόμο περί ΙΚΕ περιπτώσεις παραβίασης της υποχρέωσης πίστης από τον διαχειριστή ΙΚΕ είναι οι εξής:

- i. Ο διαχειριστής ΙΚΕ υποχρεούται να μην επιδιώκει δικά του συμφέροντα, τα οποία αντιβαίνουν στα εταιρικά συμφέροντα. Πρόκειται για εξειδίκευση της αρχής του αρ. 69 ΑΚ. Στην έννοια των δικών του συμφερόντων θα πρέπει να ενταχθούν και συμφέροντα τρίτων προσώπων, τα οποία ενδεχομένως προωθεί ο διαχειριστής εις βάρος των εταιρικών συμφερόντων.
- ii. Ο διαχειριστής υποχρεούνται να αποκαλύπτει έγκαιρα στους εταίρους τα δικά του συμφέροντα, τα οποία είναι ενδεχόμενο να προκύψουν από συναλλαγές της εταιρίας που εμπίπτουν στα καθήκοντα του. Επομένως, θα πρέπει να αποκαλύπτει και συμφέροντα που δεν είναι βέβαιο ούτε καν σφόδρα πιθανό, αλλά και απλώς ενδεχόμενο να προκύψουν, το δε συμφέρον μπορεί να μην αποτελεί συμφέρον του ίδιου του διαχειριστή, αλλά και τρίτου προσώπου.

Οι εταιρικές συναλλαγές αρκεί να εμπίπτουν στη σφαίρα των καθηκόντων του διαχειριστή. Επομένως, η εταιρία δεν είναι αναγκαίο να εκπροσωπείται από τον ίδιο τον συγκεκριμένο διαχειριστή που αντλεί το συμφέρον, αλλά μπορεί να εκπροσωπείται και από άλλον διαχειριστή ή από τρίτο πρόσωπο, στο οποίο έχει νομίμως ανατεθεί η σχετική εξουσία ή έχει χορηγηθεί πληρεξούσιο.

- iii. Ο διαχειριστής υποχρεούνται να αποκαλύπτει έγκαιρα στους εταίρους οποιαδήποτε εν γένει και χωρίς περιορισμούς ή προϋποθέσεις σύγκρουση των δικών του συμφερόντων ή των συμφερόντων τρίτων, τα οποία προωθεί ο διαχειριστής, προς τα συμφέροντα είτε της ίδιας της εταιρίας είτε και οποιασδήποτε άλλης εταιρίας, η οποία είναι συνδεδεμένη με την εταιρία που είναι διαχειριστής.
- iv. Ο διαχειριστής απαγορεύεται να διενεργεί πράξεις αναγόμενες στον σκοπό της ΙΚΕ για λογαριασμό του ίδιου ή τρίτων, εκτός αν οι εταίροι αποφασίσουν ότι επιτρέπονται οι πράξεις αυτές.
- v. Ο διαχειριστής απαγορεύεται να είναι εταίρος προσωπικής εταιρίας, ΕΠΕ ή ΙΚΕ, η οποία επιδιώκει τον ίδιο σκοπό με αυτόν της ΙΚΕ, της οποίας είναι διαχειριστής, εκτός αν οι εταίροι αποφασίσουν ότι επιτρέπονται τέτοιες πράξεις.
- vi. Ο διαχειριστής υπέχει γενική υποχρέωση να τηρεί εχεμύθεια για όλες γενικώς τις εταιρικές υποθέσεις. Υποστηρίζεται ότι η υποχρέωση των διαχειριστών για εχεμύθεια υφίσταται όχι μόνο έναντι των τρίτων, αλλά και έναντι των εταίρων. Όμως, έναντι των εταίρων η επίκληση υποχρέωσης εχεμύθειας μπορεί να αντιβαίνει προς το δικαίωμα αυτών προς πληροφόρηση για τα εταιρικά ζητήματα, αλλά και προς τη γενική αρχή ότι το σώμα των εταίρων αποτελεί το ανώτατο όργανο της εταιρίας που αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση και έχει αποκλειστική αρμοδιότητα απαλλαγής του διαχειριστή από την ευθύνη. Για αυτό είναι ορθότερο να θεωρηθεί ότι η υποχρέωση εχεμύθειας εκτείνεται μόνον έναντι μεμονωμένων εταίρων, οι οποίοι θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν εμπιστευτικές πληροφορίες προς ίδιο συμφέρον ή εν γένει κατά τρόπο ερχόμενο σε αντίθεση προς το εταιρικό συμφέρον.

Ακόμη, ρητώς ορίζεται ότι οι εταίροι της ΙΚΕ μπορούν να ορίσουν με καταστατική ρήτρα και άλλα ζητήματα, στα οποία θα εξειδικεύεται είτε η γενική υποχρέωση πίστης είτε κάποια από τις ειδικότερες κατά τον νόμο περιπτώσεις της γενικής υποχρέωσης πίστης. Για την εισαγωγή της καταστατικής ρήτρας θα εφαρμόζονται οι κανόνες της τροποποίησης καταστατικού ΙΚΕ.

Από όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις παράβασης της υποχρέωσης πίστης στην ΙΚΕ, ειδική κύρωση στη νομοθεσία περί ΙΚΕ προβλέπεται μόνο για την παράβαση της υποχρέωσης διενέργειας πράξεων αναγόμενων στον σκοπό της ΙΚΕ για λογαριασμό του ίδιου ή τρίτων ή της υποχρέωσης να μην είναι εταίρος προσωπικής εταιρίας, ΕΠΕ ή ΙΚΕ που επιδιώκει τον ίδιο σκοπό χωρίς άδεια των εταίρων. Στις περιπτώσεις αυτές η εταιρία μπορεί διαζευκτικώς και κατά την διακριτική ευχέρεια, είτε να αξιώσει αποζημίωση, είτε να απαιτεί, αφενός οι πράξεις που ο διαχειριστής διενέργησε για λογαριασμό του να θεωρηθεί ότι έγιναν για λογαριασμό της ΙΚΕ και αφετέρου για τις πράξεις που έγιναν για λογαριασμό τρίτου να δοθεί στην εταιρία η αμοιβή για τη μεσολάβηση ή να εκχωρηθεί σε αυτήν η σχετική απαίτηση. Ακόμη, για τις ανωτέρω περιπτώσεις προβλέπεται ειδική σύντομη παραγραφή έξι μηνών από τότε που οι παραπάνω πράξεις ανακοινώθηκαν στους εταίρους και σε κάθε περίπτωση παραγραφή τριών ετών.

Υποχρέωση διαχειριστή ΙΚΕ για ορθή διαχείριση (duty of care)

Ο διαχειριστής της ΙΚΕ μπορεί να υποστηριχθεί ότι υπέχει έναντι της εταιρίας υποχρέωση ορθής διαχείρισης (duty of care). Το καθήκον ορθής διαχείρισης μπορεί να θεωρηθεί και ως εξειδίκευση της υποχρέωσης πίστης προς την εταιρία. Ειδικότερα, υποστηρίζεται ότι ο διαχειριστής θα πρέπει να επιδεικνύει ορθή διαχείριση όσον αφορά στις επιχειρηματικές πράξεις και επιλογές του, όπως ιδίως αλλά ενδεικτικώς όσον αφορά στην επιλογή των μορφών, όρων και τρόπων χρηματοδότησης της εταιρίας, στην επιλογή του τρόπου εσωτερικής οργάνωσης και διοίκησης της εταιρίας, στην πρόσληψη προσωπικού, σύγκληση έκτακτης συνέλευσης, ή ανάθεση εξουσιών σε τρίτους.

Υποχρέωση τήρησης βιβλίων ΙΚΕ

Οι διαχειριστές ΙΚΕ υποχρεούνται να τηρούν εταιρικά βιβλία, τα οποία ορίζονται κατά αρχήν από την εταιρική και την φορολογική νομοθεσία ή ενδεχομένως και άλλες ειδικότερες διατάξεις. Τα βιβλία αυτά δεν έχουν προβλεφθεί ως υποχρεωτικά μόνον προς το γενικότερο συμφέρον, αλλά και προς το συμφέρον της εταιρίας και του κάθε εταίρου ξεχωριστά, καθώς και των διαχειριστών, αφού με αυτά κατοχυρώνεται βεβαιότητα και σαφήνεια σχετικά με το ακριβές περιεχόμενο των αποφάσεων που λαμβάνονται και εξασφαλίζονται οι διαχειριστές και εταίροι από τυχόν κακόπιστους ισχυρισμούς ή αιτιάσεις περί του αντιθέτου.

Ο διαχειριστής στην ΙΚΕ υποχρεούται να τηρεί τα ακόλουθα βιβλία:

Βιβλίο εταίρων

Στην ΙΚΕ ο διαχειριστής οφείλει να καταχωρίζει έκτος από το όνομα και την διεύθυνση των εταίρων, τον αριθμό μεριδίων που κατέχει κάθε εταίρος, το είδος της εισφοράς που εκπροσωπούν τα μερίδια, τη χρονολογία κτήσεως και μεταβίβασης ή επιβάρυνσης αυτών και τα ειδικά δικαιώματα που παρέχει το καταστατικό στους εταίρους.

Ενιαίο βιβλίο πρακτικών αποφάσεων των εταίρων και αποφάσεων της διαχείρισης

Στο βιβλίο καταχωρίζονται όλες οι αποφάσεις των εταίρων της ΙΚΕ, είτε ελήφθησαν σε συνέλευση είτε δια περιφοράς κατ' αρ. 73 ν. 4072/2012, πλην όμως η καταχώριση των αποφάσεων των εταίρων δεν έχει συστατικό χαρακτήρα. Όμως, δεν καταχωρίζονται όλες οι αποφάσεις των διαχειριστών, αλλά μόνον όσες δεν αφορούν θέματα τρέχουσας διαχείρισης. Επίσης, ορίζεται ρητά ότι δεν καταχωρίζονται οι αποφάσεις της διαχείρισης όταν ο

διαχειριστής είναι μόνον ένας, εκτός αν συνιστούν πράξεις καταχωριστές στο ΓΕΜΗ. Η ΙΚΕ έχει το βάρος απόδειξης της ημερομηνίας και ώρας καταχώρισης των αποφάσεων εταίρων ή διαχειριστών στο βιβλίο. Επομένως, αν υφίσταται κίνδυνος αμφισβήτησης της ημερομηνίας αυτής, η ΙΚΕ θα πρέπει να μεριμνά ώστε να αποκτάται βεβαία χρονολογία.

Εμπορικά βιβλία

Η ΙΚΕ ως εμπορική εταιρία κατά το τυπικό σύστημα κατά αρχήν οφείλει να τηρεί και τα εξής εμπορικά βιβλία, η τήρηση των οποίων επιβάλλεται από τον Εμπορικό Νόμο σε όλους τους εμπόρους, πλην όμως η πρακτική σημασία τους σήμερα έχει σχεδόν εκμηδενισθεί.

Το βιβλίο ημερολογίου το οποίο όμως καλύπτεται από τα βιβλία ημερολογίου που προβλέπει η φορολογική νομοθεσία ως ειδική νομοθεσία, και άρα δεν ιδρύεται εδώ αυτοτελής υποχρέωση.

Το βιβλίο απογραφών το οποίο καλύπτεται από την ειδική φορολογική νομοθεσία και άρα δεν δημιουργείται αυτοτελής υποχρέωση και σχετικά με αυτό.

Το βιβλίο αντιγραφής επιστολών. Δεν θεωρείται ούτε χαρτοσημαίνεται. Σε αυτό ο Εμπορικός Νόμος προέβλεπε την αντιγραφή των αποστελλόμενων επιστολών και την καταχώρηση των λαμβανόμενων, και άρα έχει για προφανείς λόγους εγκαταλειφθεί στην πράξη.

Προαιρετικά βιβλία ΙΚΕ: Με ρήτρα στο καταστατικό της εταιρίας ή με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων ή των διαχειριστών μπορεί να αποφασίζεται η τήρηση και άλλων εταιρικών βιβλίων, επιπλέον αυτών που ορίζονται από το νόμο.

Ιδίως, αυτό θα συνιστάται, αλλά και θα συμβαίνει, σε περίπτωση που υφίσταται περισσότεροι εταίροι, κάποιιοι από τους οποίους έχουν οριστεί ως διαχειριστές της εταιρίας, και οι λοιποί επιθυμούν να υπάρχει δυνατότητα καλύτερου ελέγχου στην εταιρία μέσω κάποιων συμπληρωματικών βιβλίων. Ακόμη, αυτό μπορεί να συμβαίνει, εάν η εταιρία έχει περισσότερους τομείς δράσης, οπότε επιθυμεί να έχει ιδιαίτερη αυτοτελή εικόνα για κάθε τομέα. Επίσης, αν η εταιρία έχει συνάψει σύμβαση εμπορικής συνεργασίας κάθε μορφής, όπως ενδεικτικώς σύμβαση δικαιόχρησης (franchising), και με τους όρους αυτής έχει αναλάβει έναντι της αντισυμβαλλόμενης της την υποχρέωση απόδοσης κάποιων ποσών βάσει ποσοστών σχετιζόμενων με την απόδοση της εταιρίας στο πλαίσιο της συγκεκριμένης σύμβασης, όπως τα ποσοστά επί κύκλου εργασιών ή κερδών όσον αφορά στη συγκεκριμένη σύμβαση, ξεχωριστά από την υπόλοιπη δραστηριότητα αυτής.

Υποχρέωση λογοδοσίας από τους διαχειριστές της ΙΚΕ

Υποστηρίζεται ότι κατ' αρχήν οι διαχειριστές της ΙΚΕ δεν υπέχουν αυτοτελή υποχρέωση λογοδοσίας ούτε έναντι του νομικού προσώπου αυτής ούτε έναντι των εταίρων κατ' αρ.303 ΑΚ. Αντίθετα, η υποχρέωση λογοδοσίας αυτών εξαντλείται στην τήρηση των από το αρ.96 επ.ν. 4072/2012 για την ΙΚΕ υποχρεώσεων ως ειδικών υποχρεώσεων που απορρέουν από ειδικές διατάξεις του δικαίου των ΙΚΕ, δηλαδή στην κατάρτιση απογράφης της εταιρικής περιουσίας και ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Αθέτηση της ανωτέρω υποχρέωσης θα παρέχει στον εταίρο δικαίωμα αποζημίωσης ή ανάκλησης του διαχειριστή ή λύση της εταιρίας.

Θα μπορούσε όμως να υποστηριχθεί και η άποψη ότι, από τον συνδυασμό των διατάξεων των αρ.303 ΑΚ και 473, 474, 475 παρ.2, 476, 477 παρ.1, θα ήταν εφικτό και βάσιμο να ζητηθεί λογοδοσία από τον διαχειριστή, εφόσον συντρέχουν οι περί λογοδοσίας προϋποθέσεις. Σε τέτοια περίπτωση και αν γίνει δεκτή η ανωτέρω άποψη, η δίκη περί λογοδοσίας του διαχειριστή θα περιλαμβάνει τρία στάδια.

Το πρώτο στάδιο αφορά στην αναγνώριση του δικαιώματος του ενάγοντος να ζητήσει από τον εναγόμενο λογοδοσία η οποία συνίσταται στην ανακοίνωση λογαριασμού εσόδων – εξόδων, στον οποίο θα επισυνάπτονται σχετικά δικαιολογητικά.

Το δεύτερο στάδιο, μετά την ως άνω αναγνώριση του δικαιώματος, περιλαμβάνει την υποβολή του ως άνω λογαριασμού και των παρατηρήσεων των διαδίκων επί αυτού, κατά το οποίο στάδιο προβάλλονται και όλα τα μέσα επίθεσης και άμυνας σχετικά με τον ως άνω λογαριασμό.

Το τρίτο στάδιο περιλαμβάνει την έκδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης, η οποία διατάσσει την καταβολή του τυχόν από τον λογαριασμό υπολοίπου από τον εναγόμενο στον ενάγοντα. Η ως άνω απόφαση έχει κριθεί ότι είναι οριστική μόνο κατά το μέρος, το οποίο αφορά την κατάφαση της ύπαρξης υποχρέωσης λογοδοσίας και υποβολής λογαριασμού.

1.4.5 Ανάκληση διαχειριστών ΙΚΕ

Ο καταστατικός διαχειριστής ανακαλείται με απόφαση των εταίρων της ΙΚΕ, οι οποίοι έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα προς τούτο. Η απόφαση λαμβάνεται με την απλή πλειοψηφία επί του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει εγκύτως μεγαλύτερη πλειοψηφία ως απαιτούμενη για την λήψη της απόφασης ανάκλησης του καταστατικού διαχειριστή.

Ερωτάται αν είναι δυνατόν το καταστατικό να προβλέπει και ομοφωνία. Παρότι η καταστατική πρόβλεψη ομοφωνίας δεν αποκλείεται ρητώς από τον νόμο, μπορεί να υποστηριχθεί η άποψη ότι η ομοφωνία αποκλείεται εμμέσως, με επιχείρημα από τη διαφοροποίηση της διατύπωσης του αρ.59 εδ. ά ν.4072/2012, σε σχέση προς τη διατύπωση του αρ. 72 παρ.6 εδ. ά ν. 4072/2012. Η μεν πρώτη διάταξη αναφέρεται σε απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων, αν το καταστατικό δεν ορίζει μεγαλύτερη πλειοψηφία, ενώ η δεύτερη ότι το καταστατικό μπορεί να αυξάνει το ποσοστό λήψης ορισμένων αποφάσεων ή και να ορίζει ότι ορισμένες αποφάσεις λαμβάνονται ομόφωνα. Επομένως, στη μεν περίπτωση ο νομοθέτης θέλησε μόνον εξαιρετική ή αυξημένη πλειοψηφία και όχι ομοφωνία, αφού άλλως θα το ανέφερε ρητώς, όπως στην δεύτερη περίπτωση. Τα ανωτέρω ενισχύονται από την τελολογική ερμηνεία, σύμφωνα με την οποία η ομοφωνία θα πρέπει αποκλείεται και επειδή παρακωλύει το δικαίωμα των εταίρων για ελεύθερη ανάκληση του διαχειριστή. Θα μπορούσε όμως να υποστηριχθεί, αντίθετα, ότι η ομοφωνία ενισχύει απλώς τον προσωπικό χαρακτήρα της ΙΚΕ, ο οποίος και σε πολλές άλλες διατάξεις αυτής είναι ιδιαίτερα έντονος.

Αν ο ανακαλούμενος διαχειριστής είναι και εταίρος κατά τον χρόνο λήψης της ανακλητικής απόφασης από τους εταίρους, τότε ο ανακαλούμενος στερείται του δικαιώματος ψήφου κατά την σχετική ψηφοφορία και τα εταιρικά του μερίδια δεν συνυπολογίζονται για τον υπολογισμό της απαιτούμενης πλειοψηφίας.

Για την ανάκληση του καταστατικού διαχειριστή δεν απαιτείται συνδρομή σπουδαίου λόγου. Προβλέπεται όμως δυνατότητα καταστατικής πρόβλεψης λόγων ανάκλησης καταστατικού διαχειριστή, μόνον αν αυτός είχε ορισθεί για ορισμένο χρόνο. Επισημαίνεται ότι εδώ ο νόμος κάνει λόγο για λόγους ανάκλησης και όχι για σπουδαίο λόγο, με αποτέλεσμα να αφήνει πολύ μεγαλύτερη ευελιξία στους εταίρους να ορίσουν με το καταστατικό ως λόγους ανάκλησης και περιστατικά, τα οποία κατά νόμο δεν θα συνιστούσαν σπουδαίο λόγο. Από την άλλη πλευρά, η επισήμανση ότι η ανωτέρω δυνατότητα υφίσταται μόνο σχετικά με την ανάκληση διαχειριστή ορισμένου χρόνου, οδηγεί εξ αντιδιαστολής στο συμπέρασμα ότι δεν θα είναι έγκυρη η καταστατική ρήτρα, με την οποία θα προβλέπεται λόγοι ανάκλησης για καταστατικό διαχειριστή που έχει ορισθεί για αόριστο χρόνο, ο οποίος θα ανακαλείται

ελευθέρως και αναιτίως, χωρίς η ελευθερία ανάκλησης αυτή να μπορεί να περιορισθεί ούτε με καταστατική ρήτρα.

Μετά την ανάκληση του καταστατικού διαχειριστή, οι εταίροι με απόφαση τους, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των εταιρικών μεριδίων, ορίζουν τον νέο διαχειριστή. Προς τον σκοπό αυτόν προβλέπεται ειδικό ατομικό δικαίωμα κάθε εταίρου να συγκαλεί τη συνέλευση των εταίρων με μοναδικό θέμα την εκλογή νέου διαχειριστή σε αντικατάσταση του ανακληθέντος. Αν δεν διορισθεί με τον ανωτέρω τρόπο ο διαχειριστής, εφαρμόζονται οι διατάξεις του καταστατικού, οι οποίες μπορεί να προβλέπουν κάποια άλλη δυνατότητα, όπως ενδεχομένως τον διορισμό του νέου διαχειριστή όχι από τους εταίρους, αλλά από την πλειοψηφία των διαχειριστών που απομένουν ή ακόμη και την μη εκλογή νέου διαχειριστή σε αντικατάσταση του ανακληθέντος, αλλά την συνέχιση της διαχείρισης από τους απομένοντες διαχειριστές.

1.5 Συνέλευση των εταίρων

Οι εταίροι συγκροτούν το ανώτατο όργανο της εταιρίας, περιοδικού χαρακτήρα, και αποφασίζουν για κάθε εταιρική υπόθεση, επομένως και για υποθέσεις που κατ' αρχή υπάγονται στην εξουσία του διαχειριστή. Οι αποφάσεις τους δεσμεύουν και τους απόντες καθώς και τους εταίρους που διαφώνησαν και τους διαχειριστές της εταιρίας. Το όργανο αυτό είναι βουλευτικό, εσωτερικής λειτουργίας και υπάρχει από τη σύσταση της εταιρίας μέχρι την εξαφάνιση της νομικής της προσωπικότητας. Στο όργανο αυτό συμμετέχουν, με την έννοια ότι έχουν δυνατότητα συμμετοχής, όλοι οι εταίροι.

Προς κατοχύρωση του κυρίαρχου ρόλου του ανώτατου οργάνου, το άρθρο 68 ν. 4072/2012 απαριθμεί ορισμένα θέματα που δεν μπορούν, ακόμη και με καταστατική διάταξη, να αφαιρεθούν και να ανατεθούν σε άλλα όργανα. Ανάμεσα στα θέματα αυτά είναι και οι τροποποιήσεις του καταστατικού στις οποίες περιλαμβάνονται, η αύξηση και μείωση του κεφαλαίου. Όμως, η εξουσία αυτή του ανώτατου οργάνου περιορίζεται όταν ο παρών νόμος ή το καταστατικό προβλέπει ότι συγκεκριμένες τροποποιήσεις ή πράξεις αύξησης ή μείωσης του κεφαλαίου μπορούν να γίνουν μόνο από το διαχειριστή. Μάλιστα, η ανάθεση στο διαχειριστή, συγκεκριμένων πάντοτε τροποποιήσεων του καταστατικού αποφασίζεται με ομόφωνη απόφαση των εταίρων χωρίς τροποποίηση του καταστατικού. Σε κάθε περίπτωση, η εξουσία που παρέχεται στο διαχειριστή, από το καταστατικό ή τους εταίρους, να τροποποιεί το καταστατικό, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει την τριετία. Επίσης, οι εταίροι είναι αποκλειστικά αρμόδιοι να αποφασίζουν για τον διορισμό και την ανάκληση του διαχειριστή. Επίσης, οι εταίροι αποφασίζουν κατά αποκλειστικότητα για την απαλλαγή του διαχειριστή και του ελεγκτή από την ευθύνη τους, τον διορισμό ελεγκτή, και την απαλλαγή του διαχειριστή από την ευθύνη, για τον αποκλεισμό εταίρου, για τη λύση της εταιρείας ή την παράταση της διάρκειάς της και για την μετατροπή και την συγχώνευση της εταιρείας.

Οι αποφάσεις των εταίρων λαμβάνονται σε συνέλευση, με την επιφύλαξη του άρθρου 73 το οποίο ορίζει ότι οι αποφάσεις των εταίρων, αν είναι ομόφωνες, μπορούν να λαμβάνονται εγγράφως χωρίς συνέλευση. Η ρύθμιση αυτή ισχύει και αν όλοι οι εταίροι ή οι αντιπρόσωποί τους συμφωνούν να αποτυπωθεί πλειοψηφική απόφασή τους σε έγγραφο, χωρίς συνέλευση. Το σχετικό πρακτικό υπογράφεται από όλους τους εταίρους με αναφορά των μειοψηφούντων. Οι υπογραφές των εταίρων μπορούν να αντικαθίστανται με ανταλλαγή μηνυμάτων με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) ή άλλα ηλεκτρονικά μέσα, αν τούτο προβλέπεται στο καταστατικό.

Η συνέλευση συγκαλείται τουλάχιστον μια φορά κατ' έτος και μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από τη λήξη της εταιρικής χρήσης με αντικείμενο την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων (τακτική συνέλευση).

1.5.1 Σύγκληση Συνέλευσης Εταίρων ΙΚΕ

Σύγκληση από τους διαχειριστές της ΙΚΕ

Η Συνέλευση συγκαλείται από τον διαχειριστή ή τους διαχειριστές, όπως και στην ΕΠΕ, οποτεδήποτε το επιτάσσει ο νόμος, το καταστατικό ή το εταιρικό συμφέρον. Τυχόν, μη σύγκληση σε κάποια από τις ανωτέρω περιπτώσεις μπορεί να εγείρει αστική ευθύνη του διαχειριστή.

Η σύγκληση πρέπει να γίνει το αργότερο οκτώ ημερολογιακές ημέρες πριν από την ημερομηνία της συνέλευσης. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει μόνο μεγαλύτερη προθεσμία, γιατί η νόμιμη προθεσμία έχει ταχθεί προς προστασία των εταίρων. Η ημερομηνία σύγκλησης και η ημερομηνία διεξαγωγής της συνέλευσης δεν θα υπολογίζονται ούτε στη νόμιμη ούτε στην καταστατική προθεσμία.

Όλοι οι εταίροι προσκαλούνται προσωπικά με κάθε κατάλληλο μέσο, όπως ενδεικτικώς με ατομική συστημένη επιστολή ή ακόμη και με προσωπική ηλεκτρονική επιστολή. Σε περίπτωση αντιδικίας συνιστάται επίδοση με εξώδικο.

Η πρόσκλησή πρέπει να περιέχει με ακρίβεια τον τόπο και τον χρόνο, στον οποίο θα συνεδριάσει η συνέλευση, λεπτομερή ημερήσια διάταξη και τις προϋποθέσεις συμμετοχής των εταίρων σε αυτήν.

Η συνέλευση μπορεί να συγκαλείται σε οποιονδήποτε τόπο στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, αρκεί ο τόπος αυτός να αναφέρεται στο καταστατικό. Αν δεν αναφέρεται στο καταστατικό ο τόπος συνεδρίασης, τότε θα πρέπει να συγκαλείται είτε στην έδρα της εταιρίας είτε σε οποιονδήποτε τόπο υπό την προϋπόθεση ότι συναινούν όλοι οι εταίροι. Αν συναινούν όλοι οι εταίροι μπορεί να συγκαλείται και σε τόπο διαφορετικό από αυτόν που ορίζει το καταστατικό.

Στην πρόσκληση μπορεί να ορίζεται ότι η Συνέλευση θα διεξαχθεί με τηλεδιάσκεψη υπό την προϋπόθεση ότι αυτό προβλέπεται στο καταστατικό ή ότι συναινούν σε αυτό όλοι οι εταίροι. Ακόμη όμως και αν η τηλεδιάσκεψη δεν προβλέπεται στο καταστατικό ούτε συναινούν όλοι οι εταίροι, είναι υποχρεωτικό να γίνει δεκτή η συμμετοχή σε αυτήν ενός ή περισσοτέρων συγκεκριμένων εταίρων, οι οποίοι είτε κατοικούν σε άλλη χώρα από αυτήν, στην οποία διεξάγεται η συνέλευση, είτε υφίσταται σπουδαίος λόγος, όπως ενδεικτικώς ασθένεια ή αναπηρία, με μοναδικό κριτήριο τη διευκόλυνση όλων των εταίρων να μετάρσχουν ενεργά στη συνέλευση.

Στην περίπτωση της τηλεδιάσκεψης οι εταίροι και ο διαχειριστής οφείλουν να μεριμνούν για τη διασφάλιση της γνησιότητας των βουλήσεων του εταίρου που εκφέρονται μέσω τηλεδιάσκεψης, ώστε να μην υφίσταται κίνδυνος αλλοίωσης αυτών.

Τακτική και έκτακτη συνέλευση ΙΚΕ

Η τακτική συνέλευση των εταίρων της ΙΚΕ συγκαλείται τουλάχιστον μια φορά κατά έτος με θέμα την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Όμως συγκαλείται εντός τεσσάρων μηνών από την λήξη της εταιρικής χρήσης. Τυχόν σύγκληση της Συνέλευσης σε μεταγενέστερο χρόνο δεν επιφέρει ακυρότητα των αποφάσεων αυτής, αλλά μπορεί να δημιουργεί ευθύνη του διαχειριστή για την μη έγκαιρη σύγκληση. Στην τακτική Συνέλευση μπορούν να συζητούνται και άλλα θέματα, όπως ενδεικτικώς η απαλλαγή του διαχειριστή από κάθε ευθύνη, η κάθε άλλο θέμα.

Όλες οι λοιπές συνελεύσεις καλούνται έκτατες όπως είναι η σύγκληση συνέλευσης από τη μειοψηφία του 10% των εταίρων ΙΚΕ.

Εταίρος ή εταίροι που κατέχουν το 10% των εταιρικών μεριδίων μπορούν να κινήσουν τη διαδικασία σύγκλησης της Συνέλευσης με σχετικό αίτημα που υποβάλλεται προς τον διαχειριστή, στο οποίο θα πρέπει να αναφέρονται και τα αιτούμενα θέματα ημερήσιας διάταξης της Συνέλευσης. Το αίτημα σύγκλησης μπορεί να αφορά έκτατη ή ακόμη και τακτική συνέλευση που δεν έχει ακόμη συγκληθεί από τον διαχειριστή, εφόσον έχει περάσει το τετράμηνο από τη λήξη της εταιρικής χρήσης.

Το ποσοστό του 10% υπολογίζεται επί του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων και πρέπει να κατέχεται από τους αιτούντες τη σύγκληση εταίρους κατά τον χρόνο της υποβολής του αιτήματος αλλά και κατά τον χρόνο σύγκλησης της συνέλευσης. Το καταστατικό μπορεί να μειώσει το ποσοστό του 10% όχι όμως και να το αυξήσει, επειδή πρόκειται για δικαίωμα μειοψηφίας και έχει ταχθεί προς προστασίας της μειοψηφίας με αποτέλεσμα να είναι αναγκαστικού δικαίου υπέρ της μειοψηφίας.

Ο ίδιος ή οι ίδιοι εταίροι μπορούν να υποβάλουν και περισσότερα του ενός αιτήματα σύγκλησης συνέλευσης, ακόμη και διαδοχικά και σε σύντομα χρονικά διαστήματα ή για παρόμοια θέματα. Ο διαχειριστής που λαμβάνει την αίτηση δεν έχει δικαίωμα να κρίνει τη νομιμότητα ή τη σκοπιμότητα της, αλλά οφείλει να προβεί στη σύγκληση, η δε υποχρέωση αυτού εξακολουθεί να υφίσταται ακόμη και μετά την επέλευση του δεκαημέρου, εφόσον δεν έχει συγκληθεί ακόμη η συνέλευση από την ίδια τη μειοψηφία.

Αν δεν συγκαλεί τη συνέλευση ο διαχειριστής εντός δέκα ημερών από την επίδοση της αίτησης σε αυτόν. Ο εταίρος ή οι εταίροι της μειοψηφίας αποκτούν ειδικό δικαίωμα να συγκαλέσουν οι ίδιοι τη συνέλευση.

Καθολική και αυτόκλητη Συνέλευση ΙΚΕ.

Η συνέλευση των εταίρων συνεδριάζει εγκύρως και στην περίπτωση που αφενός όλοι οι εταίροι είναι παρόντες ή αντιπροσωπεύονται νομίμως σε ορισμένο τόπο και χρόνο και αφετέρου συναινούν στη συνεδρίαση και λήψη αποφάσεων, χωρίς να έχει τηρηθεί η νόμιμη ούτε η καταστατική διαδικασία σύγκλησης. Τα ανωτέρω ισχύουν αυτομάτως από τον νόμο, ακόμη και αν δεν έχει ενταχθεί σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό. Εφόσον υφίσταται η συναίνεση όλων των εταίρων, η απόφαση που θα λαμβάνεται μπορεί να είναι και πλειοψηφική, ανάλογα με τα οριζόμενα στον νόμο και στο καταστατικό για το συγκεκριμένο θέμα.

Αποφάσεις εταίρων ΙΚΕ χωρίς συνέλευση

Είναι δυνατή η λήψη απόφασης εταίρων ΙΚΕ χωρίς να προηγηθεί οποιαδήποτε συνέλευση, με απλή σύνταξη εγγράφου πρακτικού, το οποίο υπογράφεται δια περιφοράς από όλους τους εταίρους της ΙΚΕ ή από τους νόμιμους αντιπροσώπους τους. Εφόσον, όλοι συναινούν στην ανωτέρω διαδικασία, η σχετική απόφαση που λαμβάνεται και αποτυπώνεται στο ανωτέρω μπορεί να γίνει και πλειοψηφική, ανάλογα με τα οριζόμενα στο νόμο και στο καταστατικό για το συγκεκριμένο θέμα, αρκεί να αναφέρεται σε αυτήν ποιοι εταίροι μειοψήφησαν. Η περίπτωση διαφέρει από την καθολική ή αυτόκλητη συνέλευση, αφού εκεί υφίσταται συνέλευση που απλώς δεν έχει συγκληθεί νομίμως, ενώ εδώ δεν υφίσταται ουδεμία συνέλευση.

Τα ανωτέρω ισχύουν από τον νόμο, ακόμη και αν δεν υπάρχει καταστατική πρόβλεψη. Όμως, εφόσον υπάρχει ειδική καταστατική πρόβλεψη, μπορούν οι εταίροι να μην θέτουν την υπογραφή τους επί του πρακτικού, αλλά να ανταλλάξουν σχετικά μηνύματα ηλεκτρονικού

ταχυδρομείου ή άλλων ηλεκτρονικών μέσων, με τα οποία να επιβεβαιώνουν έναντι αλλήλων τη συμφωνία τους.

Το πρακτικό της απόφασης που ελήφθη με τον ανωτέρω τρόπο καταχωρίζεται όπως και κάθε άλλο πρακτικό στο βιβλίο πρακτικών ΙΚΕ, πλην όμως η καταχώρηση δεν έχει συστατικό χαρακτήρα.

Πίνακας περιπτώσεων σύγκλησης συνέλευσης των εταίρων ΙΚΕ

	Πρόσωπο που συγκαλεί	Είδος Συνέλευσης	Προϋποθέσεις	Διάταξη
1.	Σύγκληση από διαχειριστή	Οποιαδήποτε Συνέλευση		Αρ.70 παρ.1 Ν.4071/2012
2.	Μειοψηφία του 10% του εταιρικού κεφαλαίου	Έκτατη	Μη σύγκληση από τον διαχειριστή εντός 10 ημερών	Αρ.70 παρ.2 Ν. 4072/2012
3.	Καθολική και αυτόκλητη – μη σύγκληση	Οποιαδήποτε	Παράσταση και συμφωνία όλων των εταίρων για λήψη απόφασης	Αρ. 70 παρ. 4 Ν.4072/2012
4.	Ανυπαρξία συνέλευσης		Συμφωνία όλων των εταίρων για αποτύπωση απόφασης σε έγγραφο	Αρ.73 Ν.4072/2012

1.5.2 Λήψη αποφάσεων

Κάθε εταίρος, ανεξάρτητα από τον αριθμό και το είδος των εταιρικών μεριδίων, έχει το αναφαίρετο δικαίωμα συμμετοχής στη συνέλευση, δηλαδή συζήτησης και ψήφισης. Μπορεί να συμμετέχει αυτοπροσώπως ή με ένα αντιπρόσωπο ακόμη και αν στο καταστατικό δεν υπάρχει πρόβλεψη. Ο αντιπρόσωπος μπορεί να είναι και μη εταίρος. Το δικαίωμα των εταίρων να παρίστανται στη συνέλευση με αντιπρόσωπο δεν είναι δυνατό να αποκλεισθεί με διάταξη του καταστατικού.

Κάθε εταίρος έχει κατ' αρχήν τόσες ψήφους όσα και τα εταιρικά του μερίδια. Κάθε εταιρικό μερίδιο παρέχει δικαίωμα μιας ψήφου. Το καταστατικό μπορεί να θέτει μέγιστο όριο αριθμού ψήφων που μπορεί να έχει κάθε εταίρος, ακόμη δηλαδή και αν έχει περισσότερα εταιρικά μερίδια από τις ψήφους που του αναγνωρίζει. Στην περίπτωση αυτή για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας θεωρείται ότι τα επιπλέον μερίδια του εταίρου δεν υπάρχουν. Τα επιπλέον μερίδια διατηρούν πάντως όλα τα υπόλοιπα δικαιώματα που συνδέονται με αυτά, διοικητικά ή περιουσιακά.

Το δικαίωμα ψήφου δεν μπορεί να ασκείται από εταίρο, διαχειριστή ή μη, αν πρόκειται να αποφασισθεί ο ορισμός ειδικού εκπροσώπου για διεξαγωγή δίκης εναντίον του ή η απαλλαγή από την ευθύνη του ή ο αποκλεισμός του από την εταιρία.

Η συνέλευση αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Οι αποφάσεις της συνέλευσης δεσμεύουν τους απόντες ή τους διαφωνούντες εταίρους.

Το καταστατικό μπορεί να αυξάνει το ποσοστό λήψης όλων ή ορισμένων αποφάσεων ή και να ορίζει ορισμένες αποφάσεις λαμβάνονται ομόφωνα. Το καταστατικό μπορεί επίσης να προβλέπει ότι ορισμένες ή και όλες οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία του αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν την πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Θέσπιση διατάξεων της παρούσας παραγράφου με τροποποίηση του καταστατικού απαιτεί ομοφωνία των εταίρων.

Οι αποφάσεις των εταίρων καταχωρίζονται στο βιβλίο πρακτικών που τηρείται κατά το άρθρο 66.

1.5.3 Ακυρώσιμες και άκυρες αποφάσεις εταίρων ΙΚΕ

Ακυρώσιμες αποφάσεις εταίρων ΙΚΕ

Ακυρώσιμες είναι οι αποφάσεις συνέλευσης των εταίρων ΙΚΕ που εντάσσονται στις εξής δύο κατηγορίες:

Ακυρώσιμες είναι οι αποφάσεις που έχουν ληφθεί με τρόπο, ο οποίος δεν είναι σύμφωνος με οποιανδήποτε διάταξη του νόμου ή του καταστατικού. Στην περίπτωση αυτήν υφίσταται επομένως ελάττωμα ως προς τη διαδικασία με την ευρεία του όρου έννοια, το οποίο ο νόμος δεν θεωρεί ιδιαίτερα κρίσιμο σε σχέση με ελαττώματα ως προς το περιεχόμενο.

Αυτό ενδεικτικώς θα συμβαίνει όταν η συνέλευση των εταίρων της ΙΚΕ δεν έχει συγκριθεί νόμιμα επειδή, ενδεικτικώς, συγκλήθηκε από αναρμόδιο πρόσωπο ή χωρίς να τηρηθούν τα προβλεπόμενα για τον τόπο και το χρόνο σύγκλησης ή αν η ημερησία διάταξη είναι αόριστη ή δεν έχει το κατά τον νόμο και το καταστατικό ελάχιστο περιεχόμενο ή αν ελήφθησαν αποφάσεις για θέματα που δεν είχαν συμπεριληφθεί στην ημερήσια διάταξη χωρίς να παρίσταται και συναινεί το σύνολο των εταίρων.

Επίσης στην κατηγορία αυτήν υπάγονται και όλες οι περιπτώσεις της μη νόμιμης συγκρότησης της συνέλευσης, όπως ενδεικτικώς ο παράνομος αποκλεισμός από την συνέλευση εταίρου που δικαιούταν να ψηφίσει ή η συμμετοχή και ψηφοδοσία σε συνέλευση από πρόσωπο που δεν είχε το σχετικό δικαίωμα στη συγκεκριμένη περίπτωση, υπό την προϋπόθεση ότι τα ανωτέρω επηρέασαν το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας. Η έννοια του επηρεασμού θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι είναι καθαρά αριθμητική, δηλαδή ότι το αποτέλεσμα θα θεωρηθεί ότι επηρεάστηκε μόνο αν η ψήφος του αποκλεισθέντος εταίρου θα μπορούσε αριθμητικά να έχει ανατρέψει το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας. Μπορεί όμως να υποστηριχθεί και ότι ο επηρεασμός μπορεί να είναι και απλώς ψυχολογικός, με την έννοια ότι αν μετείχε ο εταίρος, λόγω ιδιότητας του ή από άλλους λόγους, θα μπορούσε να έχει πείσει και άλλους εταίρους να ακολουθήσουν την άποψη του και να έχει ανατρέψει τον συσχετισμό δυνάμεων στη συνέλευση με τον τρόπο αυτόν, παρότι απλώς αριθμητικώς ο ίδιος μόνος δεν θα μπορούσε να αλλάξει το αποτέλεσμα.

Ακόμη ακυρώσιμη θα είναι η απόφαση που έχει ληφθεί κατά παράβαση των κανόνων σχηματισμού της πλειοψηφίας.

Ακυρώσιμες είναι οι αποφάσεις που έχουν ληφθεί κατά κατάχρηση της εξουσίας της πλειοψηφίας, όπως ενδεικτικός οι αποφάσεις που ελήφθησαν με σκοπό να πλήξουν την μειοψηφία. Επιβαρυντική περίπτωση θα συνιστά το γεγονός ότι ο εταίρος της πλειοψηφίας είναι κυρίαρχος στην εταιρία και υπέχει αυξημένη υποχρέωση πίστης έναντι αυτής. Η ανάγκη για ειδική ρύθμιση του ζητήματος της κατάχρησης προκύπτει από το γεγονός ότι η κατάχρηση δικαιώματος δεν είναι εύκολο να διαγνωσθεί χωρίς δικαστική κρίση. Θα πρέπει όμως να επισημανθεί ότι ο ειδικός νόμος περί ΙΚΕ ανάγει σε ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα την

κατάχρηση της εξουσίας της πλειοψηφίας, και όχι οποιαδήποτε περίπτωση καταχρηστικής λήψης απόφασης εταίρων ΙΚΕ, και ρυθμίζει αυτήν μόνον ειδικά.

Ακυρώσιμη λόγω κατάχρησης δικαιώματος μπορεί να είναι και μόνη η ψήφος συγκεκριμένου εταίρου της πλειοψηφίας, οπότε ακυρώσιμη θα είναι η απόφαση της συνέλευσης που ελήφθη με τον συνυπολογισμό των ακυρώσιμων ψήφων, ενώ δεν θα είχε ληφθεί αν δεν είχαν συνυπολογισθεί αυτές οι ψήφοι.

Την ακύρωση μπορούν να ζητούν είτε ο διαχειριστής είτε κάθε εταίρος, υπό την προϋπόθεση ότι είτε δεν παρέστη καθόλου στην συνέλευση είτε παρέστη και αντιτάχθηκε στην απόφαση. Επομένως, δεν δικαιούται να ζητήσει την ακύρωση ο εταίρος που παρέστη και ψήφισε λευκό ή απείχε από την ψηφοφορία. Επίσης, την ακύρωση δεν μπορεί να ζητήσει τρίτος μη εταίρος και μη διαχειριστής, ακόμη και αν βλάπτεται από την απόφαση και θα είχε ενδεχομένως έννομο συμφέρον, αλλά μπορεί να αξιώσει ενδεχομένως αποζημίωση κατά τις γενικές διατάξεις από τους εταίρους που συνέπραξαν στην λήψη της απόφασης και από τον διαχειριστή που αμέλησε να την προσβάλει, οι οποίοι θα ενέχονται εις ολόκληρο.

Οι ανωτέρω δικαιούχοι ζητούν την ακύρωση με αίτηση στο ειρηνοδικείο του τόπου της έδρας της εταιρίας που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας εντός αποκλειστικής προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την καταχώριση αυτής στο ενιαίο βιβλίο πρακτικών αποφάσεων των εταίρων και αποφάσεων της διαχείρισης, η οποία εξετάζεται και αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο. Η λογική της προθεσμίας είναι ότι επειδή ο κάθε εταίρος ΙΚΕ έχει ατομικό δικαίωμα να εξετάζει τα εταιρικά βιβλία και να λαμβάνει αποσπάσματα αυτών σε τακτά χρονικά διαστήματα, τα οποία δεν μπορούν να περιορισθούν κάτω του τριμήνου με καταστατική ρήτρα, θα είναι δυνατόν σε κάθε επιμελή εταίρο να παρακολουθεί το βιβλίο και να έχει κατά ελάχιστον στη διάθεση του ένα μήνα για να ασκήσει την ανωτέρω αίτηση.

Ο αιτών μπορεί να ζητήσει επίσης από το ανωτέρω αρμόδιο δικαστήριο τον διορισμό ειδικού εκπροσώπου της εταιρίας για την διεξαγωγή της δίκης.

Μέχρι την τελεσιδικία η ακυρώσιμη απόφαση παραμένει ισχυρή και αναπτύσσει όλα τα έννομα αποτελέσματα της. Μόνο η τελεσιδική δικαστική απόφαση που ακυρώνει την προσβαλλόμενη ισχύει έναντι πάντων και εξομοιώνεται με την εξ αρχής άκυρη, με την επιφύλαξη των διατάξεων που αφορούν εμπράγματα δικαιώματα που τρίτος είχε αποκτήσει από την απόφαση.

Αν η ακυρωθείσα απόφαση είχε καταχωρηθεί στο ΓΕΜΗ, τότε πρέπει να καταχωρισθεί στο ΓΕΜΗ και η δικαστική απόφαση που την ακυρώνει, όχι όμως και η απορριπτική. Η καταχώριση στο ΓΕΜΗ δεν έχει συστατικό χαρακτήρα, αφού η ακύρωση επέρχεται από την τελεσιδικία, όμως αντιτάσσεται στους τρίτους μόνο από τη δημοσίευση στον διαδικτυακό τόπο του ΓΕΜΗ.

Άκυρες αποφάσεις εταίρων

Άκυρες είναι οι αποφάσεις συνέλευσης των εταίρων ΙΚΕ που εντάσσονται στις εξής δύο κατηγορίες:

Άκυρες είναι οι αποφάσεις που είναι αντίθετες προς οποιαδήποτε διάταξη του νόμου ή του καταστατικού. Στην περίπτωση αυτήν υφίσταται επομένως ελάττωμα ως προς το περιεχόμενο της απόφασης, για το οποίο είναι αναγκαία η λήψη δικαστικής απόφασης, ώστε να αποτρέπεται η ανασφάλεια δικαίου.

Άκυρες είναι και οι αποφάσεις των εταίρων που έχουν ληφθεί εκτός συνέλευσης, πλην όμως, είτε έχουν ληφθεί κατά παράβαση οποιουδήποτε των όρων του αρ. 73 ν.4072/ 2012,

όπως ενδεικτικώς χωρίς να συνταχθεί σχετικό έγγραφο, χωρίς ομοφωνία ή χωρίς συμφωνία λήψης πλειοψηφικής απόφασης, είτε είναι αντίθετες στον νόμο ή στο καταστατικό.

Ο νομοθέτης της ΙΚΕ, παρότι καθιέρωσε την έννοια της απόφασης των εταίρων ορίζοντας αρμοδιότητες των εταίρων και όχι της συνέλευσης εξακολουθεί να δείχνει δυσπιστία στις αποφάσεις που φέρονται ως λαμβανόμενες εκτός συνέλευσης και αυτό, διότι αν οι εταίροι της ΙΚΕ έλαβαν μια απόφαση σε συνέλευση κατά παράβαση των κανόνων της αναγκαίας πλειοψηφίας, η απόφαση είναι ακυρώσιμη, ενώ αν οι ίδιοι εταίροι έλαβαν την ίδια απόφαση κατά παράβαση των ίδιων κανόνων πλειοψηφίας, πλην όμως εκτός συνέλευσης, η απόφαση είναι άκυρη.

Την αναγνώριση της ακυρότητας μπορεί να ζητά, σε αντίθεση προς την ακυρωσία, οποιοσδήποτε μπορεί να επικαλεσθεί και να αποδείξει έννομο συμφέρον, δηλαδή κατά αρχήν πάντοτε ο διαχειριστής ή ο εταίρος και κατά περίπτωση ο τρίτος που επικαλείται ειδικό έννομο συμφέρον κατά τις γενικές διατάξεις, δηλαδή επικαλείται και αποδεικνύει ότι η προσβαλλόμενη θίγει αμέσως ή εμμέσως τα συμφέροντα του. Σε αντίθεση προς την ακυρωσία του αρ.74 παρ.1 ν. 4072/2012, εδώ δεν υπάρχει περιορισμός στο δικαίωμα του εταίρου, αφού αυτός μπορεί να προσβάλει την απόφαση, ακόμη και αν δεν αντιτάχθηκε σε αυτή ή την υπερψήφισε.

Ο αιτών ζητά την αναγνώριση της ακυρότητας με αίτηση στο ειρηνοδικείο του τόπου της έδρας της εταιρίας που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, αφού η σχετική διάταξη αναφέρεται σε «αίτηση» και όχι σε «αγωγή». Υποστηρίζεται όμως και η άποψη ότι η αναγνώριση της ακυρότητας πρέπει να προβάλλεται με αναγνωριστική αγωγή κατά της εταιρίας δικαζόμενη κατά την τακτική διαδικασία, με ανταγωγή ή ένσταση.

1.6 Εταιρικά μερίδια

Εταιρικό μερίδιο είναι το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής κάποιου στην ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία. Από την άλλη, το εταιρικό μερίδιο υποδηλώνει την εταιρική σχέση που συνδέει τον εταίρο με την εταιρία, σχέση από την οποία πηγάζει ένα σύνολο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Η συμμετοχή στην εταιρία αυτή προϋποθέτει την πρωτότυπη απόκτηση ενός ή περισσότερων εταιρικών μεριδίων.

Ο συνολικός αριθμός των εταιρικών μεριδίων, ο αρχικός αριθμός των μεριδίων κάθε εταίρου, το είδος της εισφοράς που τα μερίδια αυτά εκπροσωπούν και η αξία τους αναγράφονται στο καταστατικό.

Ο νομοθέτης θέλησε να επιτρέψει τη μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων, όχι όμως να τη διευκολύνει. Προς τούτο όρισε ότι τα εταιρικά μερίδια δεν μπορούν να παρασταθούν σε μετοχές, δηλαδή σε αξιόγραφα. Εκδίδονται μόνο αποδεικτικά των εταιρικών μεριδίων έγγραφα που δεν φέρουν χαρακτήρα αξιόγραφου. Την έκδοση των εγγράφων μπορεί να τη ζητήσει και ο εταίρος οπότε η εταιρία υποχρεούται να προβεί στη έκδοση, αφού το δικαίωμα αυτό του εταίρου πηγάζει από την εταιρική του ιδιότητα, την οποία και αποδεικνύει.

Όπως ήδη σημειώσαμε, ο αριθμός και η αξία των εταιρικών μεριδίων ανήκει, επί ποινή ακυρότητας, στο περιεχόμενο του καταστατικού. Μετά τη σύσταση της εταιρίας ο αριθμός αυτός αυξομειώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Αυξομείωση των εταιρικών μεριδίων επιφέρει π.χ. η αύξηση ή μείωση του κεφαλαίου, η ανάληψη νέων εξωκεφαλαιακών ή εγγυητικών εισφορών των εταίρων, η έξοδος εταίρου, η είσοδος εταίρου, η εξαγορά των υποχρεώσεων από εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές.

Τα εταιρικά μερίδια διέπονται από την αρχή της ισότητας, την αρχή του αδιαιρέτου και της ελεύθερης μεταβίβασης.

Η ελάχιστη ονομαστική αξία των εταιρικών μεριδίων, ανεξάρτητα από την εισφορά που αντιπροσωπεύουν, είναι ένα ευρώ. Πρόβλεψη για ανώτατο όριο της αξίας τους δεν υπάρχει στο νόμο. Εξάλλου, η ονομαστική αξία είναι ίδια για όλα τα εταιρικά μερίδια, ανεξάρτητα από την έκδοση τους και το είδος της εισφοράς που αντιπροσωπεύουν. Τούτο είναι απόρροια της αρχής της ισότητας που διέπει τα εταιρικά μερίδια. Παραπέρα συνέπεια της αρχής αυτής είναι ότι τα εταιρικά μερίδια παρέχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις, ανεξάρτητα από το είδος της εισφοράς που εκπροσωπούν. Όμως, η αρχή αυτή δεν είναι αναγκαστικού δικαίου. Επιτρέπεται με διάταξη του καταστατικού, με ομόφωνη απόφαση των εταίρων, αύξηση των δικαιωμάτων υπέρ ορισμένων μεριδίων ή μείωση αυτών, καθώς και επιβολή επιπλέον υποχρεώσεων σε βάρος κάποιων μεριδίων. Επιτρέπεται, π.χ. η δημιουργία προνομιούχων εταιρικών μεριδίων, που παρέχουν δικαίωμα προνομιακής απόληψης κερδών ή του προϊόντος της εκκαθάρισης ή η πρόβλεψη για πρόσθετες παροχές σε βάρος κάποιων εταιρικών μεριδίων.

Η αρχή του αδιαιρέτου επιβάλλει τη μη διάσπαση του εταιρικού μεριδίου, με την έννοια ότι δεν επιτρέπεται να διαιρεθεί και κάποια από τα δικαιώματα που περιλαμβάνει να αποτελέσουν ξεχωριστό αντικείμενο ούτε επιτρέπεται να διαιρεθεί σε περισσότερα μικρότερα τμήματα.

Η αρχή της διαφάνειας αξιώνει στην ιστοσελίδα της εταιρίας να αναγράφονται ανά πάσα στιγμή από το διαχειριστή της εταιρίας τα ονοματεπώνυμα και οι διευθύνσεις των εταίρων, το συνολικό ποσό των εγγυητικών εισφορών και ο αριθμός και το είδος των μεριδίων κάθε εταίρου. Η παράλειψη αναγραφής και λανθασμένη αναγραφή, αν είναι υπαίτια, μπορεί να θεμελιώσει ευθύνη του διαχειριστή σε αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε στην εταιρία.

Τέλος, τα εταιρικά μερίδια μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο επικαρπίας ή ενεχύρου. Οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές βαρύνουν αποκλειστικά τον ψιλό κύριο ή τον ενεχυραστή.

1.6.1 Είδη εισφορών

Τα εταιρικά μερίδια υποδηλώνουν την εισφορά που κάθε εταίρος αναλαμβάνει και εκπληρώνει στην εταιρία.

Οι εισφορές των εταιριών μπορεί να είναι τριών ειδών: κεφαλαιακές, εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές. Κάθε εταιρικό μερίδιο εκπροσωπεί μόνο ένα είδος εισφοράς. Δεν μπορεί να εκπροσωπεί περισσότερα είδη εισφοράς.

Κεφαλαιακές εισφορές στην Ι.Κ.Ε

Κεφαλαιακές είναι οι εισφορές που συνίστανται σε μετρητά ή σε είδος και σχηματίζουν το κεφάλαιο της εταιρίας. Καθ' όλη την διάρκεια της Ι.Κ.Ε ένα τουλάχιστον μερίδιο πρέπει να εκπροσωπεί κεφαλαιακή εισφορά, ώστε να θεμελιώνεται ο χαρακτήρας της εταιρίας ως κεφαλαιουχικής εταιρίας περιορισμένης κατ' αρχήν ευθύνης. Ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακές εισφορές μπορεί να μειωθεί ή να αυξηθεί μόνο με αύξηση ή μείωση του εταιρικού κεφαλαίου της Ι.Κ.Ε σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου και του καταστατικού. Η πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου γίνεται κατά τα αμέσως ανωτέρω αναφερόμενα.

Επίσης στην Ι.Κ.Ε μπορούν να εισφέρονται κεφαλαιακές εισφορές εις είδος, εφόσον το εισφερόμενο περιουσιακό στοιχείο αποτελεί στοιχείο του ενεργητικού που μπορεί να τύχει χρηματικής αποτίμησης. Η αποτίμηση γίνεται με βάση τους κανόνες των αρ. 9 και 9α ΚΝ 2190/1920, αν η αξία υπερβαίνει τις 5000 ευρώ, ώστε να αποτρέπεται η υπερτίμηση της αξίας

από τους εταίρους με σκοπό την προστασία των τρίτων. Αν η αξία δεν υπερβαίνει τις 5000 ευρώ δεν απαιτείται αποτίμηση με βάση τους ανωτέρω κανόνες, αλλά η αποτίμηση διενεργείται από τους εταίρους και η αξία του δηλώνεται στο ιδρυτικό καταστατικό ή στην τροποποίηση καταστατικού, εφόσον το στοιχείο εισφέρεται με αύξηση κεφαλαίου. Η αποτίμηση των κεφαλαιακών εισφορών σε είδος υποβάλλεται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ. Τέλος, η πιστοποίηση καταβολής του κεφαλαίου γίνεται και στην περίπτωση εισφορών σε είδος από τον διαχειριστή, ο οποίος έχει την αποκλειστική και ανεκχώρητη εξουσία να πιστοποιήσει αφενός ότι το αντικείμενο που αναφέρεται στο καταστατικό ότι αποτελεί την εισφορά σε είδος και έχει εκτιμηθεί πράγματι εισφέρθηκε στην εταιρία, και αφετέρου την πραγματική κατάσταση, στην οποία εισφέρθηκε.

Εξωκεφαλαιακές εισφορές στην Ι.Κ.Ε

Εξωκεφαλαιακές είναι οι εισφορές που συνίστανται σε παροχές που δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κεφαλαιακής εισφοράς. Επομένως, εξωκεφαλαιακές δεν μπορούν να είναι εισφορές σε μετρητά ή σε είδος που σχηματίζουν το κεφάλαιο της εταιρίας, ενώ, αντίθετα, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εξωκεφαλαιακής εισφοράς όλες οι παροχές που δεν μπορούν να τύχουν χρηματικής αποτίμησης, αλλά και γενικότερα κάθε παροχή που δεν μπορεί να παρασταθεί στον ισολογισμό από τη φύση της για οποιονδήποτε λόγο και όχι μόνον επειδή δεν μπορεί να αποτιμηθεί.

Οι εξωκεφαλαιακές εισφορές μπορούν, ενδεικτικώς κατά τον νόμο, να συνίστανται σε απαιτήσεις που προκύπτουν από ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών. Επομένως, ο εταίρος που ανέλαβε εξωκεφαλαιακή εισφορά μπορεί να αναλάβει την υποχρέωση έναντι της εταιρίας να παρέχει ορισμένη εργασία ή να εκτελέσει ορισμένο έργο. Για τον λόγο αυτόν και η ανάληψη εξωκεφαλαιακών εισφορών προσδίδει εντονότατα προσωπικά στοιχεία στην Ι.Κ.Ε, η οποία μπορεί ακόμη και να ομοιάζει προς ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία, ιδίως εάν οι κεφαλαιουχικές εισφορές είναι ασήμαντες. Η αξία των εισφορών αυτών που αναλαμβάνονται, είτε κατά τη σύσταση της εταιρίας είτε και μεταγενέστερα καθορίζεται στο καταστατικό. Η αποτίμηση της αξίας της κεφαλαιακής εισφοράς γίνεται ελευθέρως από τους εταίρους, αφενός επειδή το αντικείμενο αυτής είναι ιδιαίτερος δυσχερές να αποτιμηθεί αντικειμενικά στην πράξη και αφετέρου επειδή από την ενδεχόμενη υπερτίμηση της αξίας της εξωκεφαλαιακής εισφοράς δεν δημιουργείται κίνδυνος για τους εταιρικούς δανειστές, αφού οι εξωκεφαλαιακές εισφορές από τη φύση τους δεν συνιστούν στοιχεία ενεργητικού υπέγγυα στους δανειστές.

Η παροχή που συμφωνείται ως αντικείμενο της εξωκεφαλαιακής εισφοράς είναι κατ' αρχήν ενιαία και αδιαίρετη και αντιστοιχεί στο σύνολο των εταιρικών μεριδίων που λαμβάνει ο εταίρος της εξωκεφαλαιακής εισφοράς δηλαδή δεν μπορεί να κατατμηθεί σε περισσότερα επιμέρους τμήματα. Ενδεικτικώς, η ανάληψη υποχρέωσης παροχής λογιστικών και φοροτεχνικών υπηρεσιών για μια δεκαετία με τη μορφή εξωκεφαλαιακής εισφοράς και η αντίστοιχη ανάληψη εκατό μεριδίων δεν μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι κάθε 10 μερίδια αντιστοιχούν σε παροχή υπηρεσιών ενός έτους, αφού αποτιμάται το σύνολο των υπηρεσιών ως ενιαίο και αδιαίρετο.

Αντικείμενο εξωκεφαλαιακής εισφοράς μπορεί να είναι και η ανάληψη της υποχρέωσης παροχής διαχειριστικών υπηρεσιών, υπό την προϋπόθεση ότι ο εταίρος θα είναι ταυτόχρονα και διαχειριστής της εταιρίας.

Ακόμη ο εταίρος δεν μπορεί να λαμβάνει αμοιβή για την παροχή οποιωνδήποτε υπηρεσιών ή εργασίας ή έργου που αποτελεί αντικείμενο εξωκεφαλαιακής εισφοράς. Αφού το αντάλλαγμα για την παροχή αυτών θα είναι η συμμετοχή στην εταιρία και η απόλαυση των δικαιωμάτων αυτής.

Σε περίπτωση μη παροχής της εξωκεφαλαιακής εισφοράς η εταιρία μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο είτε την εκπλήρωση είτε την ακύρωση των μεριδίων που αντιστοιχούν στην εισφορά.

Στις περιπτώσεις ακύρωσης εταιρικών μεριδίων λόγω εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου, καθώς και στην περίπτωση αναγκαστικής εκποίησης εταιρικών μεριδίων ο εταίρος που δεν έχει παράσχει πλήρως την εξωκεφαλαιακή εισφορά του, υποχρεούται να καταβάλει στην εταιρία σε μετρητά το μέρος των παροχών που δεν εκτέλεσε. Ως αξία των παροχών λογίζεται εκείνη της εισφοράς, όπως προσδιορίστηκε στο καταστατικό, ή του μέρους της εισφοράς

Εγγυητικές εισφορές στην Ι.Κ.Ε

Εγγυητικές είναι οι εισφορές που συνίστανται στην ανάληψη από έναν εταίρο «εγγυητικής ευθύνης» για οποιοδήποτε εταιρικό χρέος έναντι οποιουδήποτε τρίτου δανειστή της εταιρίας, όχι μόνο κατά κεφάλαιο, αλλά και με τους τόκους και τις λοιπές επιβαρύνσεις αυτού, μέχρι ενός συγκεκριμένου ποσού καθοριζόμενου στο καταστατικό. Το χρέος, υπέρ του οποίου παρέχεται η εγγύηση, μπορεί να είναι υφιστάμενο ή μελλοντικό ή να τελεί υπό αίρεση. Το χρέος πρέπει να είναι ή να καταστεί χρηματικό, όπως θα συμβαίνει αν αξίωση απόδοσης πράγματος μετατράπηκε σε αξίωση χρηματικής αποζημίωσης.

Η Ι.Κ.Ε χαρακτηρίζεται από μια τάση απομάκρυνσης από την αρχή της ύπαρξης του εταιρικού κεφαλαίου ως μέσου για την προστασία των εταιρικών δανειστών και τη διασφάλιση της φερεγγυότητας της εταιρίας. Εκδήλωση αυτής της τάσης αποτελεί και η πρόβλεψη της εγγυητικής εισφοράς, αφού με την εγγυητική εισφορά δεν αυξάνεται η εταιρική περιουσία της Ι.Κ.Ε, αλλά δημιουργείται μία «εφεδρεία φερεγγυότητας». Ο εταίρος της εγγυητικής εισφοράς δεν καταβάλλει κανένα ποσό κατ' αρχήν και εξακολουθεί να διατηρεί τη χρήση όλης της περιουσίας του, αλλά πρέπει να είναι σε διαρκεί ετοιμότητα να καταβάλλει το ποσό που υποσχέθηκε. Αρά το ποσό της εγγυητικής εισφοράς είναι «δυνάμει κεφάλαιο». Το μειονέκτημα και ο κίνδυνος για τους δανειστές είναι ότι όταν θα θελήσουν να επιληφθούν της περιουσίας του εταίρου της εγγυητικής εισφοράς αυτή μπορεί να μη διασώζεται.

Το χρέος θεωρείται ότι αναλαμβάνεται από τον εταίρο άμεσα και πρωτογενώς έναντι του εταιρικού δανειστή και όχι έναντι της εταιρίας, και άρα είναι πρωτοφειλέτης του εταιρικού χρέους, παρά το γεγονός ότι χρησιμοποιείται ο όρος «εγγυητική ευθύνη». Επομένως, ο εταίρος καθίσταται πρωτοφειλέτης έναντι του εταιρικού δανειστή και ο τελευταίος να μπορεί να στραφεί κατευθείαν εναντίον του εταίρου για το εταιρικό χρέος, χωρίς να είναι αναγκαίο να τηρήσει οποιαδήποτε ειδικότερη διαδικασία ή προδικασία ούτε να έχει στραφεί πρώτα κατά της Ι.Κ.Ε ούτε να αποδεικνύει ότι δεν μπορεί να ικανοποιηθεί από τη Ι.Κ.Ε. Επομένως, μεταξύ του εταίρου εγγυητικής εισφοράς και του νομικού προσώπου της Ι.Κ.Ε δημιουργείται ενεργητική εις ολόκληρον ενοχή.

1.6.2 Αύξηση κεφαλαίου

Στην ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία η αύξηση κεφαλαίου είναι πάντοτε προαιρετική και πάντοτε προϋποθέτει τροποποίηση του καταστατικού, καθώς το κεφάλαιο είναι αναγκαίο περιεχόμενο του. Η τροποποίηση αυτή, αποφασίζεται από την συνέλευση των εταίρων, στην περίπτωση που η εξουσία αυτή δεν έχει ανατεθεί στο διαχειριστή από το καταστατικό, όπου αποφασίζει με την αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων, ανεξάρτητα από το είδος των εισφορών που αυτά αντιπροσωπεύουν.

Η αύξηση συντελείται κατά αρχήν με νέες εισφορές και γίνεται με την έκδοση νέων μεριδίων κεφαλαιακών εισφορών. Η αύξηση αυτή συνεπάγεται αύξηση της εταιρικής περιουσίας με εισροή νέων εισφορών είτε σε χρήμα είτε σε είδος αποτιμητό σε χρήμα.

Αύξηση του κεφαλαίου της ΙΚΕ με κεφαλαιοποίηση του παθητικού της εταιρίας, δηλαδή με μετατροπή του παθητικού σε κεφάλαιο, ύστερα από συμφωνία εταιρίας και δανειστών και με έκδοση εταιρικών μεριδίων. Η απόφαση της συνέλευσης για τέτοιου είδους αύξηση θα ληφθεί ομόφωνα, ώστε να διατηρούνται οι ισορροπίες μεταξύ των εταίρων.

Η εταιρία είναι επίσης ελεύθερη να κεφαλαιοποιήσει τα κέρδη που απομένουν μετά την παρακράτηση που προβλέπει ο νόμος ή το καταστατικό για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Τα νέα μερίδια θα διανεμηθούν ανάλογα σε όλους τους εταίρους, αφού τόσο τα αποθεματικά όσο και τα κέρδη δημιουργήθηκαν με την συμβολή όλων των εταιρικών εισφορών.

Οι νέες εισφορές, όταν πρόκειται για αύξηση με τέτοιες εισφορές πρέπει να καταβληθούν ολοσχερώς κατά την συντέλεση της αύξησης, δηλαδή κατά την καταχώριση της απόφασης των εταίρων στο ΓΕΜΗ. Ο διαχειριστής οφείλει εντός μηνός από την καταχώριση της απόφασης στο ΓΕΜΗ να πιστοποιήσει την ολοσχερή καταβολή του κεφαλαίου. Η απόφαση του αυτή περί πιστοποίησης καταχωρείται στο ΓΕΜΗ. Αν η καταβολή δεν είναι ολοσχερής, ο διαχειριστής με πράξη του προβαίνει σε αντίστοιχη μείωση του κεφαλαίου και ακύρωση των σχετικών μεριδίων. Ο νόμος δεν προβλέπει δημοσίευση της απόφασης αυτής στο ΓΕΜΗ. Θεωρούμε, όμως, αυτή επιβεβλημένη, αφού μεταβάλλεται ένα στοιχείο του καταστατικού της εταιρίας.

Είναι ενδεχόμενο, η εταιρία κατά τη σύσταση της να μην έχει ανάγκη υψηλών κεφαλαίων για την άσκηση της επιχειρηματικής της δραστηριότητας. Προβλέπει, όμως, ότι αργότερα, σε κάποιο χρονικό σημείο, πιθανό να χρειαστεί επιπλέον κεφάλαια. Της δίδεται, λοιπόν, από το νόμο η δυνατότητα να προβλέψει στο καταστατικό με ομόφωνη απόφαση των εταίρων, ότι το κεφάλαιο θα αυξηθεί αργότερα με νέες εισφορές, κατ' αρχή χρηματικές. Έτσι, η εταιρία έχει εξασφαλίσει από πριν τη θετική ψήφο των εταίρων. Η αύξηση αυτή πιθανό να τελεί υπό αναβλητική αίρεση ή προθεσμία. Δεν αποκλείεται, όμως, το καταστατικό να αναθέτει την εξουσία προσδιορισμού του χρονικού σημείου στο διαχειριστή ή στους εταίρους. Ο διαχειριστής θα αποφασίσει και οι εταίροι με πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Αν από το καταστατικό δεν προκύπτει κάτι άλλο, η υποχρέωση καταβολής των νέων εισφορών βαρύνει όλους εκείνους που είναι εταίροι κατά την ενεργοποίηση της υποχρέωσης. Τούτο ανάλογα με το ποσό των εταιρικών μεριδίων που κατέχει ο καθένας, ανεξάρτητα, μάλιστα, από το είδος της εισφοράς που τα μερίδια αυτά αντιπροσωπεύουν.

Ο διαχειριστής μετά την ολοκλήρωση της αύξησης του κεφαλαίου με τον τρόπο αυτό, υποχρεούται να αναπροσαρμόσει το κεφάλαιο της εταιρίας με σχετική δήλωση στο ΓΕΜΗ.

Όπως είπαμε, οι νέες εισφορές θα είναι χρηματικές, αφού τούτο συνήθως υπηρετεί καλύτερα το συμφέρον της εταιρίας. Δεν αποκλείεται, όμως, το καταστατικό να προβλέπει αύξηση και με εισφορές σε είδος.

Στην δεύτερη παράγραφος του άρθρου 90 ν.4072/2012 γίνεται λόγος για το δικαίωμα προτίμησης. Ειδικότερα, σε περίπτωση αύξησης κεφαλαίου με εισφορές σε χρήμα, υπέρ των ήδη εταίρων αναγνωρίζεται δικαίωμα προτίμησης στο κεφάλαιο της αύξησης. Τούτο για να μην εξασθενίζει η θέση των εταίρων στη συνέλευση και να μη μειώνεται η εσωτερική αξία των μεριδίων. Το δικαίωμα προτίμησης είναι ανάλογο με τον αριθμό των εταιρικών μεριδίων που κάθε εταίρος έχει και ασκείται με δήλωση προς την εταιρία εντός είκοσι ημερών από την καταχώριση της απόφασης των εταίρων στο ΓΕΜΗ.

Κατ' αρχή το δικαίωμα προτίμησης ανήκει σε όλους τους εταίρους ανεξάρτητα από τις εισφορές στις οποίες αντιστοιχούν τα εταιρικά τους μερίδια. Όμως, το δικαίωμα αυτό μπορεί να περιορίζεται σύμφωνα με τα παρακάτω:

(α) κατ' αρχή το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι το δικαίωμα προτίμησης το έχουν μόνο οι εταίροι με μερίδια που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακές εισφορές

(β) δικαίωμα προτίμησης δεν αναγνωρίζεται όταν η αύξηση κεφαλαίου γίνεται με εισφορές σε είδος. Τούτο προφανώς εξαιτίας των πρακτικών δυσκολιών που συνδέονται με την άσκηση του δικαιώματος αυτού, παρόλο που με την απαγόρευση αυτή παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των εταίρων και οδηγεί σε καταχρήσεις από την πλειοψηφία των εταίρων. Μάλιστα, από το νόμο δεν προβλέπεται η δυνατότητα του καταστατικού να επεκτείνει το δικαίωμα προτίμησης και σε περιπτώσεις αύξησης κεφαλαίου με εισφορές σε είδος.

(γ) η συνέλευση των εταίρων με πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων μπορεί να καταργεί ή να περιορίζει το δικαίωμα προτίμησης, πάντοτε ενόψει της συγκεκριμένης αύξησης του κεφαλαίου και εφόσον αυτό επιβάλλει το εταιρικό συμφέρον. Όμως, η συνέλευση αυτή δεν μπορεί, αν δεν λάβει ομόφωνη απόφαση ή έστω τη συναίνεση του πληττόμενου εταίρου, παραβιάζοντας την αρχή της ίσης μεταχείρισης, να αποκλείει το δικαίωμα προτίμησης από μερικούς μόνο εταίρους ή να ρυθμίζει την ανάληψη των νέων μεριδίων κατά τρόπο που δεν είναι ανάλογος με τη συμμετοχή στην εταιρία.

1.6.3 Μείωση κεφαλαίου

Η μείωση του κεφαλαίου είναι κατ' αρχή προαιρετική, αποφασίζεται δηλαδή από την εταιρία κατά βούληση. Μείωση, προφανώς, δεν είναι αναγκαία όταν η δεσμευμένη μέσω του εταιρικού κεφαλαίου εταιρική περιουσία είναι επαρκής. Όταν η περιουσία αυτή δεν είναι αναγκαία για την άσκηση της επιχείρησης, η συνέλευση των εταίρων, με πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων αποφασίζει τη μείωση του κεφαλαίου και την αποδέσμευση έτσι της πλεονάζουσας εταιρικής περιουσίας. Η μείωση θα γίνει με τροποποίηση του καταστατικού.

Υποχρεωτική είναι η μείωση όταν επιβάλλεται από την έξοδο του εταίρου από την εταιρία. Ακόμη υποχρεωτική είναι η μείωση σε περίπτωση μη ολοσχερούς καταβολής του κεφαλαίου της αύξησης, σύμφωνα με το άρθρο 77 παρ 4 ν.4072/2012.

Στην ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία η μείωση γίνεται μόνο με ακύρωση εταιρικών μεριδίων που εκπροσωπούν κεφαλαιακές εισφορές. Με τη μείωση αυτή η αποδεσμευόμενη εταιρική περιουσία αποδίδεται στους εταίρους με μερίδια που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακές εισφορές ανάλογα με τον αριθμό των μεριδίων που κατέχουν. Κατά την ακύρωση εταιρικών μεριδίων πρέπει να τηρείται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των εταίρων με τέτοια μερίδια. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει συναίνεση των εταίρων αυτών ή χωριστή απόφαση τους που λαμβάνεται κατά πλειοψηφία. Τούτο για να αποτραπεί ο κίνδυνος, η μείωση να οδηγήσει στην απώλεια της εταιρικής ιδιότητας εταίρου με κεφαλαιακή συμμετοχή, ύστερα από απόφαση των εταίρων με εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές.

Απόδοση του αποδεσμευόμενου ενεργητικού στους εταίρους δεν είναι δυνατή αν η μείωση γίνεται για απόσβεση ζημιών της εταιρίας ή για σχηματισμό αποθεματικού.

Η απόδοση στους εταίρους με κεφαλαιακές εισφορές του αποδεσμευόμενου ενεργητικού είναι δυνατή μόνο αν δεν προβάλλουν αντιρρήσεις οι εταιρικοί δανειστές. Η προβολή αντιρρήσεων γίνεται με δήλωση των δανειστών προς την εταιρία μέσα σε ένα μήνα από την καταχώριση της απόφασης των εταίρων για μείωση του κεφαλαίου στο ΓΕΜΗ. Αν υπάρξει τέτοια δήλωση, αποφαινεται το δικαστήριο μετά από αίτημα της εταιρίας. Το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει την απόδοση του ενεργητικού στους εταίρους ή να την εξαρτήσει από εξόφληση του δανειστή, παροχή σε αυτόν επαρκών ασφαλειών ή ανάληψη προσωπικής υποχρέωσης από εταίρους. Το δικαστήριο προκειμένου να λάβει τα μέτρα αυτά θα λάβει

υπόψη του τη φερεγγυότητα της εταιρίας και των εταίρων που έχουν αναλάβει εγγυητικές εισφορές. Ακόμη σημασία έχει αν οι απαιτήσεις των δανειστών που προβάλλουν αντιρρήσεις είναι ή όχι ληξιπρόθεσμες.

Προκειμένου να διατηρηθεί το ελάχιστο κεφαλαιουχικό στοιχείο της εταιρίας, η μείωση δεν επιτρέπεται να επιφέρει μηδενισμό του κεφαλαίου. Κάτι τέτοιο θα οδηγήσει σε μη ιάσιμη ακυρότητα της, εκτός αν γίνεται ταυτόχρονη αύξηση του.

1.7 Λόγοι λύσης ΙΚΕ

Η ΙΚΕ λύεται στις εξής περιπτώσεις:

1. Με απόφαση των εταίρων οποτεδήποτε. Οι εταίροι έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα για την λήψη της απόφασης λύσης της εταιρίας κατά πάντα χρόνο, η δε απόφαση αυτών λαμβάνεται με την αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Στην πρόσκληση δεν απαιτείται να αναφέρονται και οι ειδικότεροι λόγοι λύσης. Η απόφαση των εταίρων για πρόωγη λύση της ΙΚΕ συνιστά τροποποίηση καταστατικού και άρα απαιτείται η καταχώρηση αυτής στο ΓΕΜΗ, η οποία έχει συστατικό χαρακτήρα.
2. Με την παρέλευση του ορισμένου χρόνου διάρκειας αυτής αυτομάτως και αυτοδικαίως, εκτός αν ο χρόνος αυτός παραταθεί πριν λήξει με απόφαση των εταίρων. Η περίπτωση αυτή δεν συνιστά τροποποίηση του καταστατικού και άρα δεν απαιτείται καταχώρηση στο ΓΕΜΗ. Οι εταίροι έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα και για τη λήψη της απόφασης παράτασης διάρκειας, η δε απόφαση αυτών λαμβάνεται με την αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων και πρέπει να καταχωρισθεί στο ΓΕΜΗ πριν από την εκπνοή του χρόνου της αρχικής διάρκειας και έχει συστατικό χαρακτήρα. Σιωπηρή παράταση αποκλείεται, ενώ αν η απόφαση των εταίρων έχει ληφθεί πριν την εκπνοή του αρχικού χρόνου διάρκειας, πλην όμως η καταχώριση αυτής στο ΓΕΜΗ έγινε μετά, θα μπορεί να γίνει λόγος για αναβίωση.
3. Με την κήρυξη της εταιρίας σε πτώχευση με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, από τη δημοσίευση της οποίας επέρχονται τα αποτελέσματα της πτώχευσης. Αν ανακληθεί η πτωχευτική απόφαση μετά από αίτημα της εταιρίας, η πτώχευση θεωρείται ως εάν δεν είχε κηρυχθεί ποτέ. Αν όμως η πτώχευση ανακλήθηκε μετά από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον τότε η απόφαση δεν έχει αναδρομική ισχύ και άρα η ανάκληση της πτώχευσης εξομοιώνεται με την περάτωση αυτής, εκτός αν διαταχθεί η αναδρομικότητα από το πτωχευτικό δικαστήριο
4. Με την κήρυξη της εταιρίας ως άκυρης με τελεσίδικη δικαστική απόφαση κατά τα οριζόμενα περί ακυρότητας της ΙΚΕ.
5. Με τελεσίδικη δικαστική απόφαση μετά από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, εφόσον η ΙΚΕ δεν αύξησε το εταιρικό κεφάλαιο αυτής, το οποίο είχε μηδενισθεί λόγω ακύρωσης μεριδίων για οποιαδήποτε αιτία, όπως ενδεικτικώς λόγω αποχώρησης εταίρου, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει πλέον ούτε ένα μερίδιο που να αντιστοιχεί σε κεφαλαιακές εισφορές.
6. Ειδική περίπτωση ενδεχόμενης λύσης μετά από απόφαση της συνέλευσης των εταίρων, εφόσον η εταιρία έχει περιέλθει σε κατάσταση επαπειλούμενης αδυναμίας εκπλήρωσης των οφειλών της.
7. Με την συνδρομή περιπτώσεων που ενδεχομένως προβλέπονται σε καταστατική ρήτρα.

Ενδεικτικώς, η καταστατική ρήτρα μπορεί να έχει αναγάγει σε λόγους λύσης της συγκεκριμένης ΙΚΕ είτε γεγονότα σχετιζόμενα με τα πρόσωπα των εταίρων, όπως ο θάνατος,

η ανικανότητα προς δικαιοπραξία ή η πτώχευση εταίρου, ή με αντικείμενο της εταιρικής δραστηριότητας όπως η απόρριψη αίτησης για λήψη ειδικής άδειας, η μη επιλογή της εταιρίας ως αναδόχου για την εκτέλεση μεγάλου έργου, ή η οριστική ματαίωση κτήσης περιουσιακού στοιχείου προς εκμετάλλευση.

Επίσης, η καταστατική ρήτρα μπορεί να ορίζει ως λόγο λύσης την έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης μετά από αίτηση εταίρου, ο οποίος έχει ενδεχομένως και ορισμένο ποσοστό στο εταιρικό κεφάλαιο, με επίκληση σπουδαίου λόγου.

Μπορεί ακόμη να αναγνωρίζεται καταστατικό δικαίωμα καταγγελίας σε ένα ή περισσότερους εταίρους είτε ως ατομικό δικαίωμα είτε ως δικαίωμα μειοψηφίας.

Γενικά, το καταστατικό μπορεί να ορίζει ειδικές προϋποθέσεις ή διαδικασία για την καταστατική λύση της εταιρίας μετά την επέλευση οποιουδήποτε από τους ανωτέρω λόγους, όπως ενδεικτικώς να ορίζει είτε ότι η λύση επέρχεται αυτόματα μετά την επέλευση ορισμένου γεγονότος, είτε ότι η λύση επέρχεται μόνον μετά από δικαστική απόφαση που πιστοποιεί την επέλευση του γεγονότος. Λόγω του κεφαλαιουχικού της χαρακτήρα η ΙΚΕ από τον νόμο και χωρίς καταστατική πρόβλεψη κατά τα ανωτέρω δεν λύεται για λόγους που αναφέρονται στα πρόσωπα των εταίρων, όπως λόγω θανάτου, ανικανότητας προς δικαιοπραξία ή πτώχευσης εταίρου ή εταίρων αυτής.

1.7.1 Επαπειλούμενη αδυναμία εκπλήρωσης οφειλών ΙΚΕ

Εάν η ΙΚΕ έχει περιέλθει σε «κατάσταση επαπειλούμενης αδυναμίας να εκπληρώσει τις οφειλές της» ο διαχειριστής υποχρεούται να συγκάλεση συνέλευση των εταίρων χωρίς υπαίτια καθυστέρηση για την αντιμετώπιση της ανωτέρω κατάστασης. Στην ανωτέρω κατάσταση θα θεωρείται ότι έχει περιέλθει η εταιρία, εάν εκτιμάται βασίμως ότι στο προσεχές διάστημα θα αρχίσει να αδυνατεί να εξοφλήσει υφιστάμενες ληξιπρόθεσμες οφειλές. Αυτό μπορεί να συμβαίνει, είτε εάν εκτιμάται ότι υφίσταται επικείμενος κίνδυνος η εταιρία να μην μπορεί πλέον να εκπληρώσει τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της προς τρίτους στα άμεσο μέλλον, είτε και εάν η εταιρία έχει ήδη αρχίσει να αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της, πλην όμως δεν έχει ακόμη περιέλθει σε κατάσταση παύσης πληρωμών.

Το εάν η εταιρία έχει περιέλθει στην ανωτέρω κατάσταση θα το κρίνει ο διαχωριστής με μέτρα αντικειμενικά και όχι με υποκειμενική κρίση.

Η συνέλευση που θα συγκληθεί υπό το πρίσμα της ανωτέρω κατάστασης μπορεί να αποφασίσει διαζευκτικώς:

Είτε τη λύση της εταιρίας με απόφαση που λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων του συνολικού αριθμού των μεριδίων.

Είτε την υποβολή αίτησης πτώχευσης. Όσο η αδυναμία εκπλήρωσης των οφειλών της εταιρίας είναι επαπειλούμενη, η ΙΚΕ έχει την ευχέρεια, αλλά όχι και την υποχρέωση, να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο να κηρυχθεί σε πτώχευση.

Είτε την έναρξη της προπτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης των αρ. 99 επ. ΠτΚ.

Είτε οποιοδήποτε άλλο μέτρο, όπως ενδεικτικώς η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου με ταυτόχρονη αύξηση αυτού.

Αν ο διαχειριστής καθυστερεί υπαίτιως τη σύγκληση της συνέλευσης των εταίρων, ευθύνεται σε αποζημίωση της εταιρίας για την ζημία της από καθυστέρηση.

1.7.2 Καταχώρηση λύσης στο ΓΕΜΗ

Η λύση της ΙΚΕ καταχωρίζεται στο ΓΕΜΗ με μέριμνα του εκκαθαριστή, εφόσον αυτή επήλθε για οποιονδήποτε λόγο, εκτός από την περίπτωση της παρέλευσης του ορισμένου χρόνου διάρκειας αυτής, οπότε δεν απαιτείται καταχώριση. Αν δεν έχει ορισθεί εκκαθαριστής, τότε χρέη εκκαθαριστή θα εκτελεί ο διαχειριστής.

Η καταχώριση της λύσης έχει συστατικό χαρακτήρα. Αν η λύση επήλθε λόγω πτώχευσης, η λύση επέρχεται από τη δημοσίευση της απόφασης που κήρυξε την πτώχευση και άρα η καταχώριση έχει δηλωτικό χαρακτήρα.

1.8 Εκκαθάριση ΙΚΕ

Η ΙΚΕ εισέρχεται στο στάδιο εκκαθάρισης με την λύση αυτής για οποιονδήποτε λόγο, εκτός από την περίπτωση, κατά την οποία η ΙΚΕ λύθηκε λόγω πτώχευσης, οπότε ακολουθεί η πτωχευτική διαδικασία και όχι η διαδικασία εκκαθάρισης. Η εταιρία εισέρχεται αναγκαστικά στο στάδιο της εκκαθάρισης, στο οποίο διατηρεί τη νομική της προσωπικότητα, πλην όμως διακόπτει την παραγωγική της λειτουργία και επιδιώκει πλέον μόνο σκοπό εκκαθάρισης. Κατά το στάδιο της εκκαθάρισης το σώμα των εταίρων διατηρεί τις εξουσίες του.

Επιπλέον, κατά το στάδιο της εκκαθάρισης η ΙΚΕ διατηρεί την επωνυμία της, στην οποία προστίθενται οι λέξεις «υπό εκκαθάριση».

Εκκαθαριστής μπορεί να είναι ο οριζόμενος από το καταστατικό. Ενδεικτικώς, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει είτε συγκεκριμένο πρόσωπο εκκαθαριστή, είτε διαφορετικό αριθμό εκκαθαριστών σε σχέση με τον αριθμό των διαχειριστών, περισσότερων ή λιγότερων ή ακόμη και ενός εκκαθαριστή στη θέση πολλών διαχειριστών. Επίσης, το καταστατικό μπορεί να ορίζει τον τρόπο, με τον οποίο θα λαμβάνουν αποφάσεις οι τυχόν περισσότεροι εκκαθαριστές, δηλαδή αν θα λαμβάνονται αυτές ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία για όλα ή ορισμένα θέματα, και αν θα εκπροσωπούν την υπό εκκαθάριση εταιρία όλοι μαζί συλλογικώς ή εάν θα εκπροσωπεί την εταιρία και ο καθένας ενεργώντας ξεχωριστά.

Αν δεν ορίζεται εκκαθαριστής από το καταστατικό, ο εκκαθαριστής ορίζεται με απόφαση των εταίρων, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Ομοίως, αν δεν ορίζεται στο καταστατικό ο τρόπος λήψης αποφάσεων και εκπροσώπησης της ΙΚΕ από τους τυχόν περισσότερους εκκαθαριστές, θα ορίζεται αυτός με απόφαση των εταίρων με απλή πλειοψηφία.

Αν ούτε το καταστατικό ορίζει τον εκκαθαριστή, ούτε οι εταίροι αποφάσισαν τον ορισμό εκκαθαριστή, τότε η εκκαθάριση ενεργείται από τον διαχειριστή.

Η απόφαση, με την οποία διορίζονται οι εκκαθαριστές καταχωρίζεται στο ΓΕΜΗ, αλλά η καταχώριση δεν έχει συστατικό χαρακτήρα, αφού ο διορισμός αναπτύσσει τα έννομα αποτελέσματα του από τον χρόνο λήψης της σχετικής απόφασης.

Ο εκκαθαριστής πρέπει να έχει δικαιοπρακτική ικανότητα, και άρα και ο πτωχός μπορεί να ορισθεί εκκαθαριστής, αφού η πτώχευση δεν επιφέρει απώλεια της δικαιοπρακτικής ικανότητας.

Σχετικά με την ανάκληση του εκκαθαριστή έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις για την ανάκληση διαχειριστή.

Κατά το στάδιο της εκκαθάρισης η εξουσία όλων των οργάνων της εταιρίας, δηλαδή του σώματος των εταίρων, των εκκαθαριστών και των τυχόν ελεγκτών περιορίζεται μόνον στις πράξεις που είναι αναγκαίες για την εκκαθάριση της εταιρικής περιουσίας. Κατ' εξαίρεση

όμως ειδικά ο εκκαθαριστής μπορεί να ενεργήσει και νέες πράξεις, εφόσον με αυτές εξυπηρετούνται οι ανάγκες και ο σκοπός της εκκαθάρισης και το εταιρικό συμφέρον

Ειδικότερα, ο εκκαθαριστής ασκεί την εσωτερική διαχείριση και διοίκηση της εταιρίας και εκπροσωπεί την εταιρία έναντι τρίτων, όπως και ο διαχειριστής, και εν γένει ασκεί όλες τις εξουσίες που μέχρι τη λύση της εταιρίας ασκούσε ο διαχειριστής.

Αμέσως μετά την έναρξη της εκκαθάρισης και τον διορισμό του εκκαθαριστή και την ανάληψη των καθηκόντων του ο εκκαθαριστής οφείλει να ενεργήσει απογραφή των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της εταιρίας και να καταρτίσει οικονομικές καταστάσεις τέλους χρήσης της εταιρίας. Οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να εγκριθούν από τους εταίρους με απόφαση, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων.

Αμέσως μετά την έναρξη της εκκαθάρισης και το διορισμό του εκκαθαριστή, ο διαχειριστής οφείλει να παραδώσει στον εκκαθαριστή όλα τα βιβλία και τα στοιχεία της εταιρίας και κάθε κρίσιμο έγγραφο και να τον ενημερώσει πλήρως για τις εταιρικές υποθέσεις. Επίσης, ο διαχειριστής έχει υποχρέωση να συνδράμει με κάθε τρόπο τον εκκαθαριστή κατά την έναρξη της εκκαθάρισης στο έργο του.

Ο εκκαθαριστής υποχρεούνται να περατώσει αμελλητί τις εταιρικές υποθέσεις που βρίσκονται σε εκκρεμότητα, δηλαδή να εξοφλήσει όλες τις υποχρεώσεις της εταιρίας και να εισπράξει όλες τις απαιτήσεις της.

Κατά την εξόφληση των χρεών ο εκκαθαριστής δεν μπορεί να τηρήσει την αρχή της συμμετρικής ικανοποίησης των εταιρικών χρεών και ενδεχομένως ο εκκαθαριστής να εφαρμόσει την αρχή της πρόληψης, σύμφωνα με την οποία θα ικανοποιήσει τους εταιρικούς δανειστές που πρώτοι κίνησαν διαδικασίες είσπραξης των απαιτήσεων τους. Μετά την εξόφληση των χρεών και την είσπραξη των απαιτήσεων ο εκκαθαριστής υποχρεούται να ρευστοποιήσει την εταιρική περιουσία, δηλαδή να την μετατρέψει σε χρήμα.

Κατά τη διενέργεια των ανωτέρω ο εκκαθαριστής έχει ιδιαίτερα ευρεία διακριτική ευχέρεια να επιλέξει τα προσφορότερα μέσα και διαδικασίες, εφόσον με αυτές εξυπηρετείται το εταιρικό συμφέρον και το συμφέρον των εταιρικών δανειστών, υπέχοντας και την αντίστοιχη ευθύνη, η οποία μπορεί να περιορίζεται από σχετικές καταστατικές διατάξεις ή από αποφάσεις των εταίρων. Αν ο εκκαθαριστής προβεί σε διανομή εταιρικής περιουσίας πριν από την εξόφληση του συνόλου των τρίτων εταιρικών δανειστών, ευθύνεται έναντι αυτών σε αποζημίωση κατά τις διατάξεις περί αδικοπραξίας εις ολόκληρον μαζί με το νομικό πρόσωπο της υπό εκκαθάριση εταιρίας.

Αν το στάδιο της εκκαθάρισης υπερβεί τα τρία έτη από τη λύση της εταιρίας, ο εκκαθαριστής υποχρεούνται να συντάξει σχέδιο επιτάχυνσης και περάτωσης της εκκαθάρισης, το οποίο θα περιλαμβάνει έκθεση με αναφορά στις διενεργηθείσες εργασίες εκκαθάρισης, στους λόγους καθυστέρησης και στα προτεινόμενα μέτρα για την επίτευξη της ταχείας περάτωσης της εκκαθάρισης. Η εκκαθάριση θα θεωρείται ότι έχει ολοκληρωθεί όταν έχουν εξοφληθεί όλα τα εταιρικά χρέη, έχουν εισπραχθεί όλες οι απαιτήσεις και έχει ρευστοποιηθεί όλη η εταιρική περιουσία.

Η διανομή του απομένοντος ρευστοποιημένου προϊόντος της εκκαθάρισης γίνεται προς τους εταίρους κατά την αναλογία συμμετοχής τους στο εταιρικό κεφάλαιο βάσει των εταιρικών μεριδίων τους, εκτός αν, είτε στο καταστατικό προβλέπεται ότι προτιμώνται οι εταίροι κεφαλαιακών εισφορών, είτε συντρέχει περίπτωση περιορισμού ή κατάργησης του δικαιώματος εταίρου επί του προϊόντος της εκκαθάρισης.

Η εκκαθάριση περατώνεται, εφόσον δεν υφίσταται πλέον αδιάθετη στους τρίτους ή αδιανέμητη στους εταίρους εταιρική περιουσία. Ακολούθως, η εταιρία περατώνεται με τη διαγραφή της από το ΓΕΜΗ μετά από αίτηση οποιουδήποτε εκκαθαριστή ή εταίρου, ο οποίος έχει έννομο συμφέρον προς τούτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

"ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ – ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΙΚΕ"

2.1 Έννοια μετατροπής ΙΚΕ

Η τροποποίηση του καταστατικού μίας εταιρίας με κοινή απόφαση των εταίρων ή των μετόχων της ως προς το μέρος εκείνο του καταστατικού που προβλέπει τον τύπο του νομικού προσώπου καλείται μετατροπή αυτού του νομικού προσώπου. Η μετατροπή του νομικού προσώπου από νομικό πρόσωπο ενός νομικού τύπου σε νομικό πρόσωπο άλλου νομικού τύπου συντελείται χωρίς να επέρχεται πρώτα λύση, εκκαθάριση και περάτωση της εκκαθάρισης του νομικού προσώπου υπό τον αρχικό νομικό τύπο αυτού και στην συνέχεια σύσταση του νομικού προσώπου υπό τον νέο νομικό τύπο.

Με τη μετατροπή η νομική προσωπικότητα δεν καταλύεται, ούτε διακόπτεται, ούτε επέρχεται οποιαδήποτε διακοπή ή διαδοχή σε αυτήν. Αντίθετα, διατηρείται και συνεχίζεται η ίδια νομική προσωπικότητα με διαφορετικό ένδυμα, δηλαδή με διαφορετικό νομικό τύπο.

Η ανωτέρω περίπτωση μεταβολής του εταιρικού τύπου, κατά την οποία συντελείται κατά τη νομική διαδικασία μόνο η μεταβολή του εταιρικού τύπου χωρίς να επέρχεται καμιά μεταβολή στη νομική προσωπικότητα, καλείται κατά κυριολεξία μετασχηματισμός. Όμως, είναι δυνατή και η μεταβολή του εταιρικού τύπου με καταχρηστικό μετασχηματισμό, δηλαδή με λύση και εκκαθάριση της υφιστάμενης εταιρίας υπό τον αρχικό νομικό της τύπο και σύσταση νέας εταιρίας υπό τον νέο νομικό τύπο, στην οποία εισφέρεται το σύνολο της περιουσίας της αρχικής και ήδη λυθείσας εταιρίας. Στην καταχρηστική μετατροπή, η οποία μπορεί να λαμβάνει χώρα χωρίς ειδικές προϋποθέσεις νόμου, έχουν καταρχήν εφαρμογή οι γενικές διατάξεις λύσης και εκκαθάρισης του παλαιού νομικού προσώπου και ίδρυσης του νέου νομικού προσώπου, και ενδεχομένως και κάποιες άλλες γενικές διατάξεις σχετικές με τη μεταβίβαση επιχείρησης ως σύνολο.

Κατά μια άποψη η μετατροπή με την ανωτέρω πρώτη έννοια ως τροποποίηση ως προς τον νομικό τύπο με συνέχιση της ίδιας νομικής προσωπικότητας θα πρέπει να προβλέπεται από ειδικό νόμο ή να συνάγεται από υφιστάμενες διατάξεις με βάση ερμηνευτικούς κανόνες γενικά αποδεκτούς στη θεωρία και νομολογία, οπότε πρόκειται για κατά κυριολεξία μετατροπή. Άλλως, θα πρόκειται για καταχρηστική μετατροπή κατά τα αμέσως κατωτέρω αναφερόμενα.

Κατά αντίθετη άποψη, η κατά κυριολεξία μετατροπή δεν απαιτεί την ύπαρξη συγκεκριμένης νομοθετικής πρόβλεψης ή ερμηνείας, αλλά για την επέλευση της μετατροπής απαιτείται και αρκεί η διαμόρφωση ελεύθερης βούλησης των εταίρων της εταιρίας προς τροποποίηση του νομικού τύπου, υπό τον οποίον μέχρι τώρα λειτουργούσε το νομικό πρόσωπο. Η άποψη αυτή θέτει ως μόνη προϋπόθεση για το κύρος της μετατροπής να μην υφίσταται σχετική απαγορευτική διάταξη νόμου και στηρίζεται στην αρχή της αυτονομίας της ιδιωτικής βούλησης.

Σε κάποια νομοθετήματα, ιδίως σε αυτά που θεσπίζουν φορολογικά κίνητρα, χρησιμοποιείται και ο όρος «μετασχηματισμός» για να υποδηλώνει όχι μόνον την μεταβολή του νομικού τύπου, αλλά και περιπτώσεις οιονεί καθολικής διαδοχής μεταξύ περισσοτέρων νομικών προσώπων. Ο σχηματισμός θα πρέπει να αντιδιαστέλλεται από τη μετατροπή, αφού η μετατροπή αποτελεί μια από τις περιπτώσεις του μετασχηματισμού, στην έννοια του οποίου περιλαμβάνεται και η περίπτωση της συγχώνευσης και της διάσπασης.

Για να γίνει λόγος για μετατροπή θα πρέπει η μετατρεπόμενη εταιρία να έχει ήδη νομική προσωπικότητα. Συνεπώς δεν είναι δυνατή η μετατροπή μιας αστικής εταιρίας χωρίς νομική προσωπικότητα ή μιας αφανούς εταιρίας σε οποιαδήποτε εταιρία με νομική προσωπικότητα. Επομένως, αν μια αστική εταιρία χωρίς νομική προσωπικότητα ή μια αφανής εταιρία παρουσιάζονται ως μετατρεπόμενες από τους εταίρους τους σε ΙΚΕ, ακριβώς επειδή η μετατροπή εταιρίας χωρίς νομική προσωπικότητα δεν είναι νοητή, δεν πρόκειται για μετατροπή, αλλά για ίδρυση νέας εταιρίας.

2.1.1. Μετατροπή ΙΚΕ σε άλλη εταιρική μορφή

Σύμφωνα με το άρθρο 106 Ν. 4072/2012 η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία μπορεί να μετατραπεί σε εταιρία άλλης μορφής με απόφαση των εταίρων. Σε κάθε περίπτωση εάν μετά τη μετατροπή εταίροι της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας πρόκειται να ευθύνονται για τα χρέη της εταιρίας, απαιτείται η ρητή συναίνεση τούτων.

Για να μετατραπεί η ΙΚΕ σε εταιρία οποιασδήποτε άλλης νομικής μορφής, δηλαδή σε οποιονδήποτε άλλον εταιρικό νομικό τύπο με νομική προσωπικότητα, όπως σε ΑΕ, ΕΠΕ, προσωπική εταιρία (ΟΕ ή ΕΕ) ή συνεταιρισμό, εφόσον αυτό δεν αποκλείεται από οποιονδήποτε ειδική διάταξη, απαιτείται:

- 1) Η λήψη απόφασης των εταίρων ΙΚΕ για την μετατροπή που λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Στην απόφαση θα πρέπει να περιλαμβάνονται και όλοι οι όροι του καταστατικού του νομικού τύπου της εταιρίας που θα προέλθει από τη μετατροπή. Αν κατά τις διατάξεις για τη σύσταση του νομικού τύπου της εταιρίας που θα προέλθει από τη μετατροπή απαιτείται συστατικός συμβολαιογραφικός τύπος, η απόφαση των εταίρων ΙΚΕ για τη μετατροπή μαζί με όλο το νέο κείμενο του καταστατικού θα πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, οπότε θα μπορεί και η απόφαση των εταίρων και η κατάρτιση του συμβολαιογραφικού εγγράφου να γίνονται σε ένα βήμα ενώπιον του συμβολαιογράφου. Ακόμη, στην απόφαση θα γίνεται μνεία της σύμβασης με εταίρο εξωκεφαλαιακής εισφοράς κατά τα κατωτέρω αναφερόμενα.
- 2) Η ρητή συναίνεση για τη μετατροπή των εταίρων ΙΚΕ, οι οποίοι πρόκειται να ευθύνονται μετά τη μετατροπή για τα μέχρι τη μετατροπή χρέη της εταιρίας. Στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4072/2012 υπό αρ.106, αναφέρεται ότι με τη σχετική διάταξη νοούνται οι εταίροι που μετά την μετατροπή θα αποτελέσουν ομόρρυθμους εταίρους ΟΕ ή ΕΕ, οι οποίοι και θα πρέπει να συναινέσουν ρητώς. Υποστηρίζονται όμως και ότι εδώ νοούνται οι εταίροι ΙΚΕ που διαθέτουν μέχρι τη μετατροπή μερίδια που αντιστοιχούν σε εγγυητικές εισφορές, οι οποίοι θα ευθύνονται και για μία τριετία μετά τη μετατροπή.

Τα έννομα αποτελέσματα της μετατροπής επέρχονται από την καταχώριση στο ΓΕΜΗ της απόφασης μετατροπής και του νέου καταστατικού, οπότε η εταιρία συνεχίζεται υπό τον νέο εταιρικό τύπο. Επομένως, ιδίως επέρχονται τα εξής έννομα αποτελέσματα:

- 1) Η νομική προσωπικότητα της εταιρίας συνεχίζεται χωρίς διακοπή με τον νέο νομικό τύπο.
- 2) Τα περιουσιακά στοιχεία της μετατραπείσας ΙΚΕ δεν θεωρείται ότι έχουν μεταβιβασθεί, αλλά εξακολουθούν να αποτελούν περιουσιακά στοιχεία του ίδιου νομικού προσώπου υπό τον νέο εταιρικό τύπο.
- 3) Δεν επέρχεται διακοπή στις εκκρεμείς δίκες, στις οποίες είναι διάδικος η εταιρία, αλλά οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται στο όνομα της εταιρίας υπό τη νέα της μορφή.

- 4) Οι διοικητικές άδειες που είχαν εκδοθεί υπέρ της ΙΚΕ που μετατράπηκε εξακολουθούν να υφίσταται υπέρ της εταιρίας με τον νέο εταιρικό τύπο.

Αν υφίστανται μερίδια που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακές εισφορές, θα πρέπει πριν από τη μετατροπή, δηλαδή πριν από την καταχώριση στον ΓΕΜΗ της απόφασης μετατροπής, να υπογράψει σύμβαση μεταξύ αφενός της εταιρίας και αφετέρου του εταίρου, με την οποία να ρυθμίζεται η εκπλήρωση μετά τη μετατροπή των υποχρεώσεων που αποτελούν το αντικείμενο της εξωκεφαλαιακής εισφοράς, όπως ενδεικτικώς σύμβαση παροχής εργασίας ή υπηρεσιών. Επομένως, η υποχρέωση του εταίρου μετατρέπεται από εταιρική σε εξωεταιρική και διέπεται εφεξής από τους όρους της σχετικής σύμβασης.

Η σύμβαση πρέπει να μνημονεύεται στην απόφαση μετατροπής. Υποστηρίζεται ότι αν δεν γίνεται μνεία στην απόφαση μετατροπής, τότε η ίδια η σύμβαση θα πρέπει να συνοδεύει το έγγραφο της μετατροπής κατά την καταχώριση αυτής στο ΓΕΜΗ.

Αν δεν υπογραφεί τέτοια σύμβαση, η μετατροπή δεν θα είναι άκυρη, πλην όμως ο νόμος δεν ορίζει τις έννομες συνέπειες της μη υπογραφής τέτοιας σύμβασης ή της άρνησης του εταίρου να την υπογράψει. Υποστηρίζεται ότι ο εταίρος θα εξακολουθεί να ευθύνεται συμβατικά για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του που αποτελούσαν το αντικείμενο της εξωκεφαλαιακής εισφοράς ΙΚΕ έναντι της εταιρίας υπό τον νομικό τύπο μετά τη μετατροπή, όπως θα ευθυνόταν αν είχε συνάψει σύμβαση με την ΙΚΕ με το ανωτέρω περιεχόμενο. Στο πλαίσιο αυτής της άποψης υποστηρίζεται περαιτέρω ότι η έλλειψη συμβατικού κειμένου ή αναλυτικών συμβατικών όρων θα μπορεί να συνιστά σπουδαίο λόγο καταγγελίας της συμβατικής σχέσης από τον εταίρο μετά τη μετατροπή. Υποστηρίζεται επίσης ότι η άρνηση του εταίρου να υπογράψει τη σύμβαση θα μπορεί να συνιστά λόγο αποκλεισμού του από την εταιρία.

Τέλος, οι εταίροι μετατρεπόμενης ΙΚΕ που διαθέτουν μερίδια που αντιστοιχούν σε εγγυητικές εισφορές ευθύνονται για μία τριετία μετά την καταχώριση της απόφασης μετατροπής στο ΓΕΜΗ για τα εταιρικά χρέη που είχαν γεννηθεί μέχρι τη καταχώριση της μετατροπής στο ΓΕΜΗ. Οι εταίροι εγγυητικών εισφορών απαλλάσσονται της μετά τη μετατροπή ευθύνης, μόνο αν οι δανειστές της μετατρεπόμενης ΙΚΕ συγκατατέθηκαν εγγράφως στη μετατροπή. Επομένως, εάν κάποιος μόνο από τους δανειστές συγκατατέθηκαν στη μετατροπή, ο εταίρος της εγγυητικής εισφοράς θα απαλλάσσετε μόνο έναντι αυτών. Ο εταίρος έχει την ευχέρεια να προβεί σε εξαγορά της υποχρέωσης του πριν από την μετατροπή.

2.1.2 Μετατροπή άλλης εταιρικής μορφής σε ΙΚΕ

Σύμφωνα με την εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου στο άρθρο 107 του ν. 4072/2012 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει ορίζονται τα εξής:

Μετατροπή άλλης εταιρικής μορφής σε ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία:

1. Εταιρεία άλλης μορφής μπορεί να μετατραπεί σε ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία με απόφαση των εταίρων ή των μετόχων, που λαμβάνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το νόμο για την περίπτωση λύσης της συγκεκριμένης εταιρικής μορφής. Σε κάθε περίπτωση, εάν εταίροι της εταιρείας πρόκειται να λάβουν μερίδια που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές, απαιτείται η συναίνεση τούτων.

2. Δια τη μετατροπή ισχύουν αναλόγως οι διατάξεις για τη σύσταση της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας. Η καταχώριση της μετατροπής στο Γ.Ε.ΜΗ. γίνεται από την Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 3419/2005.

3. Η απόφαση για μετατροπή με το καταστατικό της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας καταχωρίζονται στο Γ.Ε.ΜΗ, τα αποτελέσματα όμως της μετατροπής δεν επέρχονται, αν μέσα σε προθεσμία ενός (1) μήνα από την καταχώριση δανειστής ή δανειστές της εταιρείας προβάλουν έγγραφες αντιρρήσεις για τη μετατροπή. Με τις αντιρρήσεις αυτές οι δανειστές μπορούν να ζητήσουν επαρκείς εγγυήσεις, εφόσον η οικονομική κατάσταση της μετατρεπόμενης εταιρείας καθιστά απαραίτητη την προστασία αυτή. Αν δεν προβληθούν αντιρρήσεις, αυτό σημειώνεται στο Γ.Ε.ΜΗ. με αίτηση της εταιρείας και η μετατροπή συντελείται από το χρόνο καταχώρισης της σημείωσης αυτής. Σε περίπτωση που προβληθούν αντιρρήσεις το δικαστήριο μπορεί, ύστερα από αίτηση της εταιρείας, να επιτρέψει τη μετατροπή εάν κρίνει ότι η οικονομική κατάσταση της εταιρείας ή οι εγγυήσεις που έχουν λάβει οι δανειστές αυτοί ή οι εγγυήσεις που τους προσφέρονται δεν δικαιολογούν τις αντιρρήσεις τους. Η αίτηση κοινοποιείται στους δανειστές που έχουν προβάλει τις αντιρρήσεις. Η απόφαση του δικαστηρίου υπόκειται μόνο σε ανακοπή ερημοδικίας. Στην περίπτωση αυτή, η μετατροπή συντελείται με την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. της απόφασης που απορρίπτει τις αντιρρήσεις ή που απορρίπτει την ανακοπή ερημοδικίας.

4. Με τη συντέλεση της μετατροπής η μετατρεπόμενη εταιρεία συνεχίζεται με τη μορφή της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας. Η νομική προσωπικότητα συνεχίζεται και οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται στο όνομα της εταιρείας υπό τη νέα της μορφή, χωρίς να επέρχεται διακοπή της δίκης. Οι διοικητικές άδειες που είχαν εκδοθεί υπέρ της μετατρεπόμενης εταιρείας συνεχίζουν να υφίστανται.

2.1.2.1 Μετατροπή ΕΠΕ σε ΙΚΕ. Απαιτούμενος τύπος

Αναφορικά με τον απαιτούμενο τύπο σε περίπτωση μετατροπής ΕΠΕ σε Ι.Κ.Ε., στις περιπτώσεις που η μετατρεπόμενη εταιρία έχει το νομικό τύπο της Ε.Π.Ε. θα πρέπει να τηρηθεί ο τύπος του συμβολαιογραφικού εγγράφου, διότι η μετατροπή επί της ουσίας αποτελεί τροποποίηση του καταστατικού της Ε.Π.Ε. στο σύνολό του, πράξη για την οποία ο ν. 3190/1955 απαιτεί την τήρηση του τύπου του συμβολαιογραφικού εγγράφου. Επίσης, αν δεν απαιτείται από διάταξη άλλου νόμου η τήρηση του τύπου του συμβολαιογραφικού εγγράφου για τη σύσταση της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας ή για τη σύσταση των προσωπικών εταιριών (ο.ε. ή ε.ε.), οι τροποποιήσεις του καταστατικού των προσωπικών εταιριών ή των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιριών που προέρχονται από μετατροπή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης μπορούν να γίνονται με ιδιωτικό έγγραφο.

Σύμφωνα με το άρθρο 120 του Ν.4072/2012 «Διευκόλυνση μετατροπής υφιστάμενων εταιριών περιορισμένης ευθύνης σε ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία - Έναρξη σύστασης Ι.Κ.Ε.» ισχύουν τα ακόλουθα:

1. Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2013, υφιστάμενες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης μπορούν να μετατραπούν σε ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες κατά το άρθρο 107, εάν αυτό αποφασισθεί από τη συνέλευση των εταίρων, που λαμβάνεται είτε με πλειοψηφία τουλάχιστον των δύο τρίτων του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν τα δύο τρίτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου, είτε με πλειοψηφία τουλάχιστον των τριών τετάρτων του όλου εταιρικού κεφαλαίου. Ρήτρες του καταστατικού που προβλέπουν μεγαλύτερα ποσοστά πλειοψηφίας δεν λαμβάνονται υπόψη για την απόφαση αυτή.

2. Η υποβολή αιτήματος στην αρμόδια Υπηρεσία Μιας Στάσης για τη σύσταση ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας επιτρέπεται δύο μήνες μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου. Περαιτέρω, στο άρθρο 107 «Μετατροπή άλλης εταιρικής μορφής σε ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία» του ίδιου νόμου:

Περαιτέρω, στο άρθρο 107 «Μετατροπή άλλης εταιρικής μορφής σε ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία» του ίδιου νόμου:

1.Εταιρεία άλλης μορφής μπορεί να μετατραπεί σε ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία με απόφαση των εταίρων ή των μετόχων, που λαμβάνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το νόμο για την περίπτωση λύσης της συγκεκριμένης εταιρικής μορφής. Σε κάθε περίπτωση, εάν εταίροι της εταιρείας πρόκειται να λάβουν μερίδια που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές, απαιτείται η συναίνεση τούτων.

2.Για τη μετατροπή ακολουθείται η διαδικασία που απαιτείται για τη σύσταση της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας, όπως ορίζεται στο άρθρο 51.

3.Η απόφαση για μετατροπή με το καταστατικό της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας καταχωρίζονται στο Γ.Ε.ΜΗ., τα αποτελέσματα όμως της μετατροπής δεν επέρχονται, αν μέσα σε προθεσμία ενός (1) μήνα από την καταχώριση δανειστής ή δανειστές της εταιρείας προβάλουν έγγραφες αντιρρήσεις για τη μετατροπή. Με τις αντιρρήσεις αυτές οι δανειστές μπορούν να ζητήσουν επαρκείς εγγυήσεις, εφόσον η οικονομική κατάσταση της μετατρεπόμενης εταιρείας καθιστά απαραίτητη την προστασία αυτή. Αν δεν προβληθούν αντιρρήσεις, τούτο σημειώνεται στο Γ.Ε.ΜΗ. με αίτηση της εταιρείας και η μετατροπή συντελείται από το χρόνο καταχώρισης της σημείωσης αυτής. Σε περίπτωση που προβληθούν αντιρρήσεις το δικαστήριο μπορεί, ύστερα από αίτηση της εταιρείας, να επιτρέψει τη μετατροπή εάν κρίνει ότι η οικονομική κατάσταση της εταιρείας ή οι εγγυήσεις που έχουν λάβει οι δανειστές αυτοί ή οι εγγυήσεις που τους προσφέρονται δεν δικαιολογούν τις αντιρρήσεις τους. Η αίτηση κοινοποιείται στους δανειστές που έχουν προβάλει τις αντιρρήσεις. Η απόφαση του δικαστηρίου υπόκειται μόνο σε ανακοπή ερημοδικίας. Στην περίπτωση αυτή, η μετατροπή συντελείται με την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. της απόφασης που απορρίπτει τις αντιρρήσεις ή που απορρίπτει την ανακοπή ερημοδικίας.

4.Με τη συντέλεση της μετατροπής η μετατρεπόμενη εταιρεία συνεχίζεται με τη μορφή της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας. Η νομική προσωπικότητα συνεχίζεται και οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται στο όνομα της εταιρείας υπό τη νέα της μορφή, χωρίς να επέρχεται διακοπή της δίκης. Οι διοικητικές άδειες που είχαν εκδοθεί υπέρ της μετατρεπόμενης εταιρείας συνεχίζουν να υφίστανται.

5.Οι ομόρρυθμοι εταίροι της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας, η οποία μετατράπηκε σε ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία, εξακολουθούν να ευθύνονται επί πέντε (5) έτη μετά τη μετατροπή εις ολόκληρον και απεριόριστα για τις εταιρικές υποχρεώσεις που γεννήθηκαν μέχρι την καταχώριση της μετατροπής στο Γ.Ε.ΜΗ., εκτός αν οι δανειστές της εταιρείας συγκατατέθηκαν εγγράφως στη μετατροπή της εταιρείας. Επιπλέον με το άρθρο 51 « Διαδικασία σύστασης» : Για τη διαδικασία σύστασης της εταιρείας εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 5Α του ν. 3853/2010 (Α' 90), όπως το άρθρο αυτό προστίθεται με το άρθρο 117 παράγραφος 3 του παρόντος νόμου. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται και αν, σύμφωνα με το νόμο, απαιτείται άδεια λειτουργίας της εταιρικής επιχείρησης ή το καταστατικό της εταιρείας πρέπει να εγκριθεί από κάποιον αρμόδιο φορέα προκειμένου η εταιρεία να αρχίσει τις εργασίες επιδίωξης του σκοπού της. Στις περιπτώσεις αυτές η άδεια ή η έγκριση μπορεί να χορηγείται αφού συσταθεί η εταιρεία, αλλά πριν αρχίσει τις εργασίες για τις οποίες ο νόμος απαιτεί άδεια ή έγκριση. Στο άρθρο 5 του μέρους Α του Ν.3853/2010 εξάλλου, ξεκαθαρίζονται τα ακόλουθα: Για τη σύσταση μιας προσωπικής εταιρίας (ομόρ-ρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας), οι συμβαλλόμενοι προβαίνουν, ενώπιον της Υπηρεσίας Μίας Στάσης, στις παρακάτω ενέργειες:

- α) Καταθέτουν το συμφωνητικό σύστασης της εταιρίας. Το συμφωνητικό σύστασης της εταιρίας περιβάλλεται υποχρεωτικώς τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, στις περιπτώσεις που ορίζεται από το νόμο.
- β) Υποβάλλουν υπογεγραμμένη αίτηση καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ.
- γ) Υποβάλλουν αίτηση για την καταχώριση της επωνυμίας στο οικείο επιμελητήριο και για την εγγραφή της Εταιρίας ως μέλος σε αυτό.
- δ) Καταβάλλουν το Γραμματίο Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρίας.
- ε) Υποβάλλουν δήλωση για το Φόρο Συγκέντρωσης Κεφαλαίου και εξοφλούν άμεσα το φόρο που αναλογεί.
- στ) Υποβάλλουν το μισθωτήριο συμβόλαιο ή τον τίτλο κυριότητας ή υπεύθυνη δήλωση δωρεάν παραχώρησης του χώρου για εγκατάσταση της Εταιρίας.
- ζ) Υποβάλλουν τις απαραίτητες αιτήσεις και συμπληρώνουν τα απαραίτητα έντυπα για τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου και για την εγγραφή των εταίρων και διαχειριστών στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης. Αυθημερόν ή το αργότερο την επόμενη εργάσιμη ημέρα και μετά την ολοκλήρωση των ενεργειών που προ-βλέπονται στην παράγραφο 1, η Υπηρεσία Μιας Στάσης υποχρεούται να:
- α) Προβεί σε έλεγχο της αίτησης καταχώρισης και του συμφωνητικού σύστασης, ως προς τη νομιμοποίηση του αιτούντος και την πληρότητα των υποβαλλόμενων στοιχείων και εγγράφων, που αυτός υποβάλλει.
- β) Προβεί, μέσω της πρόσβασης στα ηλεκτρονικά αρχεία του Γ.Ε.ΜΗ. σε προέλεγχο της επωνυμίας και στη χορήγηση προέγκρισης χρήσης. Εφόσον η προτεινόμενη επωνυμία προσκρούει σε προγενέστερη καταχώριση, η Υπηρεσία Μιας Στάσης ενημερώνει τους ενδιαφερομένους και, μετά από συνεννόηση μαζί τους, προβαίνει σε τροποποίηση της επωνυμίας.
- γ) Προβεί στην είσπραξη του Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρίας και του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου, καθώς και τη χορήγηση σχετικής απόδειξης καταβολής του Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρίας, και του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου.
- δ) Μεριμνήσει για τη χορήγηση Α.Φ.Μ. στους εταίρους, όπου απαιτείται, καθώς και για την έκδοση των απαιτούμενων πιστοποιητικών ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας που απαιτούνται.
- ε) Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, μεριμνήσει για την καταχώριση και εγγραφή της εταιρίας στην Υπηρεσία ή στο Τμήμα Γ.Ε.ΜΗ. του άρθρου 2 του ν. 3419/2005 (ΦΕΚ 297 Α'), όπως αυτός τροποποιείται με το άρθρο 13 του παρόντος νόμου, και για τη χορήγηση Αριθμού Γ.Ε.ΜΗ. και Κωδικού Αριθμού Καταχώρισης που προβλέπονται στην παράγραφο 7 του άρθρου 5 του ν. 3419/2005 (ΦΕΚ 297 Α'), όπως αυτός τροποποιείται με το άρθρο 13 του παρόντος νόμου.
- στ) Μεριμνήσει, μέσω πρόσβασης στα οικεία ηλεκτρονικά αρχεία, για την έκδοση Α.Φ.Μ. της εταιρίας, καθώς και για την εγγραφή της εταιρίας, των εταίρων και

διαχειριστών στους οικείους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.

ζ) Προβεί στην εγγραφή της Εταιρίας στο αρμόδιο επιμελητήριο.

Εάν από τον έλεγχο που προβλέπεται στην περίπτωση α' της παραγράφου 2, προκύψει ότι η αίτηση, τα προ-σκομιζόμενα δικαιολογητικά ή το συμφωνητικό σύστασης δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας, οι ενδιαφερόμενοι καλούνται, μέσω τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, να προβούν εγγράφως στις αναγκαίες διευκρινίσεις, διορθώσεις ή συμπληρώσεις μέσα σε δύο εργάσιμες, ή, εφόσον δικαιολογείται από τις περιστάσεις, σε δέκα εργάσιμες ημέρες από τη λήψη της σχετικής πρόσκλησης. Η χορήγηση αυτής της προθεσμίας παρατείνει ανάλογα την προθεσμία που προβλέπεται παραπάνω στην παράγραφο 2. Αν η προθεσμία των δύο ή δέκα εργάσιμων ημερών παρέλθει άπρακτη ή τα στοιχεία, παρά την εμπρόθεσμη υποβολή τους, εξακολουθούν να μην πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου, η σύσταση της εταιρίας δεν καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ. και το Γραμμάτιο Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρίας και ο Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίου που καταβλήθηκαν επιστρέφονται, εν όλω ή εν μέρει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κοινή υπουργική απόφαση της περίπτωσης Α' της παραγράφου 2 του άρθρου 4. □ Σε αυτό το σημείο θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.3887/2010 ισχύει ότι επιτρέπεται η σύσταση μεταφορικών εταιριών με τη μορφή ανώνυμης εταιρίας (Α.Ε.) ή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) με σκοπό την εκτέλεση διεθνών, εθνικών, νομαρχιακών και ειδικών μεταφορών, για μία ή περισσότερες από τις κατηγορίες αυτές. Όπου δεν προβλέπεται ειδική ρύθμιση, εφαρμόζονται οι διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 (ΦΕΚ 37 Α) και του ν. 3190/1955 (ΦΕΚ91 Α), αντιστοίχως. □ Ωστόσο επειδή ο νόμος 3887/2010 είναι προγενέστερος του Ν.4072/2012 με τον οποίο θεσμοθετήθηκε η Ι.Κ.Ε. και επομένως δεν υπάρχει πρόβλεψη για τις Ι.Κ.Ε. στο νόμο αυτό, θεωρούμε ότι και στην περίπτωσή σας, μπορεί να γίνει η μετατροπή, αλλά σας συνιστούμε να απευθύνετε ερώτημα και προς το Υπουργείο. Τέλος σας γνωρίζουμε ότι σύμφωνα με το άρθρο 247 παραγρ. 7 του ν.4072/2012, η μέριμνα της προαγωγής του θεσμού της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας (ΙΚΕ), καθώς και η έκδοση εγκυκλίων και η παροχή οδηγιών στις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες για την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας ανήκει στη Δ/ση Ανωτύμων Εταιριών και Πίστεως της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Άρθρο 116 Όπου στη νομοθεσία υπάρχουν ρυθμίσεις που αναφέρονται γενικά στις κεφαλαιουχικές εταιρείες: (α) οι ρυθμίσεις αυτές επεκτείνονται και στην ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία, εκτός αν από το νόμο ή τη φύση της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας συνάγεται κάτι διαφορετικό και (β) ως προς την ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία οι αναφορές σε ποσοστά επί του κεφαλαίου λογίζεται ότι αναφέρονται σε ποσοστά επί του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων.

5. Οι νόμοι που παρέχουν κίνητρα για τους μετασχηματισμούς επιχειρήσεων περιλαμβάνουν στο πεδίο εφαρμογής τους και την ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία. Έτσι, σύμφωνα και με την § 5 του άρθρου 116 που αναφέρεται παραπάνω η μετατροπή από ΕΠΕ σε ΙΚΕ μπορεί να γίνει σύμφωνα με τους αναπτυξιακούς νόμους στους οποίους αναφέρεστε, ενώ δεν μπορεί να γίνει με τις διατάξεις του Ν. 3190/1955.

2.1.2.2 Μετατροπή ΟΕ σε ΙΚΕ

Οι ομόρρυθμοι εταίροι της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας, η οποία μετατράπηκε σε ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία, εξακολουθούν να ευθύνονται επί πέντε (5) έτη μετά τη μετατροπή εις ολόκληρον και απεριόριστα για τις εταιρικές υποχρεώσεις που γεννήθηκαν

μέχρι την καταχώριση της μετατροπής στο Γ.Ε.ΜΗ., εκτός αν οι δανειστές της εταιρείας συγκατατέθηκαν εγγράφως στη μετατροπή της εταιρείας.

2.2 Συγχώνευση ΙΚΕ

Οι δύο μορφές συγχώνευσης μεταξύ ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιριών που αναγνωρίζονται από το ν. 4072/2012 είναι αφενός η συγχώνευση με απορρόφηση μιας ΙΚΕ από μια άλλη και αφετέρου η συγχώνευση με σύσταση νέας ΙΚΕ. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, η απορροφώσα ΙΚΕ και η νέα ΙΚΕ αποκαλούνται «συγχωνεύουσες», αφού ρυθμίζονται και οι δύο ανωτέρω περιπτώσεις με τον ίδιο τρόπο. Ο ανωτέρω όρος με αυτή την έννοια δεν έχει εφαρμογή σε άλλους νόμους.

Αντίθετα, δεν ρυθμίζονται η περίπτωση της συγχώνευσης με εξαγορά, επειδή έρχεται σε αντίθεση προς τη φύση της ΙΚΕ ως εταιρίας με έντονα προσωπικά στοιχεία. Επίσης, δεν ρυθμίζεται η περίπτωση της συγχώνευσης ΙΚΕ με εταιρία άλλης νομικής μορφής, αλλά μόνο η συγχώνευση μεταξύ περισσοτέρων ΙΚΕ. Επομένως, αν επιδιώκεται η συγχώνευση ΙΚΕ με εταιρία άλλης νομικής μορφής θα πρέπει να προηγηθεί μετατροπή της άλλης εταιρίας σε ΙΚΕ.

Προϋπόθεση για να συμμετάσχει μια ΙΚΕ σε διαδικασία συγχώνευσης κατά την έννοια των αρ. 108 επ. ν. 4072/2012 είναι να έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα με καταχώριση στο ΓΕΜΗ και να μην έχει προηγηθεί επικύρωση του σχεδίου αναδιοργάνωσης ή αποκατάσταση σύμφωνα με την πτωχευτική νομοθεσία.

2.2.1 Διαδικασία συγχώνευσης ΙΚΕ

Η συγχώνευση αποφασίζεται από τους εταίρους καθεμίας από τις ΙΚΕ που θα μετάσχουν στη συγχώνευση, οι οποίοι έχουν αποκλειστική προς τούτο αρμοδιότητα. Η απόφαση λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Με την απόφαση για την συγχώνευση οι εταίροι αποφασίζουν το είδος της συγχώνευσης, δηλαδή αν αυτή θα γίνει με απορρόφηση ή με ίδρυση νέας ΙΚΕ και την σχέση ανταλλαγής των εταιρικών μεριδίων των εταιρειών που μετέχουν στη συγχώνευση.

Οι διαχειριστές των συγχωνευόμενων ΙΚΕ καταρτίζουν από κοινού σχέδιο συγχώνευσης, στο οποίο αν η συγχώνευση γίνεται με ίδρυση νέας ΙΚΕ θα πρέπει να περιέχεται και το καταστατικό της νέας ΙΚΕ και αν η συγχώνευση γίνεται με απορρόφηση θα πρέπει να επιφέρει τις αναγκαίες αλλαγές στο καταστατικό της απορροφώσας ΙΚΕ. Το σχέδιο καταχωρίζεται στο ΓΕΜΗ καθεμίας από τις συγχωνευόμενες ΙΚΕ μετά από αίτηση των διαχειριστών τους.

Οι διαχειριστές των εταιριών που συγχωνεύονται καταρτίζουν εγγράφως κοινό σχέδιο συγχώνευσης. Το σχέδιο συγχώνευσης περιέχει τουλάχιστον:

(α) Την επωνυμία, την έδρα και τον αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. των εταιριών που συγχωνεύονται.

(β) Τον ορισμό της σχέσης ανταλλαγής των εταιρικών μεριδίων και την αιτιολόγησή της, ώστε να είναι δίκαιη και λογική. Τα εταιρικά μερίδια που θα λάβει κάθε εταίρος οποιασδήποτε από τις ΙΚΕ που μετέχουν στη συγχώνευση θα πρέπει πάντα να αντιστοιχούν στην ίδια κατηγορία εισφορών, στην οποία ανήκαν και τα μερίδια που είχε πριν από τη συγχώνευση. Όμως, οι εταίροι όλων των εταιριών που μετέχουν στη συγχώνευση με

ομόφωνες αποφάσεις τους μπορούν να αποφασίσουν κατά τρόπο διαφορετικό.

(γ) Την ημερομηνία από την οποία τα εταιρικά μερίδια παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής των εταίρων της ή των συγχωνευόμενων εταιριών στα κέρδη της συγχωνεύουσας εταιρείας, καθώς και κάθε ειδικό όρο σχετικό με το δικαίωμα αυτό.

(δ) Την ημερομηνία από την οποία οι πράξεις της ή των συγχωνευόμενων εταιριών θεωρούνται, από λογιστική άποψη, ότι γίνονται για λογαριασμό της συγχωνεύουσας εταιρείας, καθώς και την τύχη των οικονομικών αποτελεσμάτων της ή των συγχωνευόμενων εταιριών, τα οποία θα προκύψουν από την ημερομηνία αυτή μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συγχώνευσης όπως προβλέπεται στο άρθρο 112 παράγραφος 3.

Στην συγχώνευση των ΙΚΕ δεν έχει εφαρμογή η διάταξη του αρ. 69 παρ 4 ΚΝ 2190/1920 και ότι επομένως το σχέδιο συγχώνευσης δεν είναι απαραίτητο να συνοδεύεται από τη λεπτομερή έκθεση των διαχειριστών που αναφέρεται στην ανωτέρω διάταξη για τις ΑΕ, αφού κάτι τέτοιο δεν προκύπτει από καμία διάταξη του δικαίου των ΙΚΕ, το οποίο ρυθμίζει αναλυτικότερα τη διαδικασία συγχώνευσης των ΙΚΕ.

Επίσης, υποστηρίζεται ότι θα πρέπει να συντάσσεται προσωρινός ισολογισμός αν το σχέδιο συγχώνευσης καταρτίστηκε έξι μήνες μετά τη λήξη της τελευταίας χρήσης.

2.2.2 Προστασία δανειστών ΙΚΕ

Μέσα σε ένα μήνα από την τελευταία καταχώριση της παραγράφου 3 του προηγούμενου άρθρου, οι δανειστές των συγχωνευόμενων εταιριών, οι απαιτήσεις των οποίων γεννήθηκαν πριν από την καταχώριση αυτή, έχουν το δικαίωμα να προβάλουν έγγραφες αντιρρήσεις και να ζητήσουν επαρκείς εγγυήσεις, εφόσον η οικονομική κατάσταση των συγχωνευόμενων εταιριών καθιστά απαραίτητη την προστασία αυτή. Προϋπόθεση για την ύπαρξη αυτού του δικαιώματος των δανειστών είναι οι απαιτήσεις των δανειστών να γεννήθηκαν πριν από την ανωτέρω καταχώριση του σχεδίου συγχώνευσης στο ΓΕΜΗ. Το δικαίωμα έχουν και δανειστές μη ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων.

Η ΙΚΕ, της οποίας ο δανειστής έχει εγείρει τις αντιρρήσεις για τη συγχώνευση μπορεί, είτε να παράσχει εγγυήσεις, είτε να υποβάλλει σχετική αίτηση στο Ειρηνοδικείο του τόπου της έδρας της κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, κοινοποιούμενη στους ανωτέρω δανειστές, με την οποία να ζητά να επιτραπεί η συγχώνευση παρά τις αντιρρήσεις. Το δικαστήριο, δεχόμενο την αίτηση της εταιρίας, μπορεί να επιτρέψει τη συγχώνευση, εάν κρίνει ότι είτε η οικονομική κατάσταση των εταίρων που μετέχουν στη συγχώνευση είτε οι εγγυήσεις που δόθηκαν ή προσφέρονται στους δανειστές δεν δικαιολογούν τις αντιρρήσεις τους, δεν μπορεί όμως να διατάξει την εταιρία να παράσχει εγγυήσεις. Η δικαστική απόφαση υπόκειται μόνο σε ανακοπή ερημοδικίας. Η έννοια των εγγυήσεων νοείται ευρέως και καλύπτει κάθε έννοια διασφάλισης.

Σκοπός της διάταξης είναι η προστασία των δανειστών των υγιέστερων από τις ΙΚΕ που μετέχουν στη συγχώνευση, οι οποίοι μπορεί να θίγονται από τη συγχώνευση ανάμειξη των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των εταιριών αυτών. Επειδή ακριβώς σκοπός είναι η διεύρυνση της προστασίας των εταιρικών δανειστών σε σχέση με τις γενικές διατάξεις, οι δανειστές που είτε απόκτησαν απαίτηση κατά της εταιρίας μετά την ανωτέρω καταχώριση στο ΓΕΜΗ ή για οποιονδήποτε λόγο δεν μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμα των ανωτέρω αντιρρήσεων μπορούν να ασκήσουν δικαιώματα από το κοινό δίκαιο, όπως ενδεικτικώς να ζητήσουν να απαγορευθεί η συγχώνευση, εάν έχει καταχρηστικό ή καταδολιευτικό χαρακτήρα ή για άλλη νόμιμη αιτία ή να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα συντηρητικής κατάσχεσης εις βάρος της εταιρικής περιουσίας. Η ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας αποτελεί προϋπόθεση για τη λήψη της απόφασης έγκρισης της συγχώνευσης, με αποτέλεσμα,

αν δεν τηρηθεί αυτή η διαδικασία η απόφαση να είναι ακυρώσιμη.

Οι διαχειριστές καθεμίας από τις συγχωνευόμενες εταιρίες συντάσσουν υπεύθυνη δήλωση ότι τηρήθηκε η ανωτέρω διαδικασία προστασίας των δανειστών. Οι δηλώσεις καταχωρίζονται στο ΓΕΜΗ με κοινή αίτηση των διαχειριστών.

2.2.3 Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων ΙΚΕ

Προς προστασία των εταίρων της μειοψηφίας των εταιριών που μετέχουν στη συγχώνευση και οι οποίοι ενδεχομένως διαφωνούν με τη συγχώνευση και κινδυνεύουν να απολέσουν τα δικαιώματά τους στη δική τους εταιρία χωρίς τη θέλησή τους συντάσσεται έκθεση εκτίμησης των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων εταιριών και του δικαίου και λογικού σχέσης ανταλλαγής κατά αρ. 9 και 9α ΚΝ 2190/ 1920, η οποία απευθύνεται προς τους εταίρους των εταιριών τους.

Κατά εξαίρεση, μπορεί να συντάσσεται ενιαία έκθεση εκτίμησης για όλες τις εταιρίες που μετέχουν στη συγχώνευση, εφόσον δοθεί κοινή εντολή από τις εταιρίες αυτές. Η εντολή μπορεί να παρέχεται ξεχωριστά από τα όργανα κάθε εταιρίας και με χωριστό έγγραφο. Επίσης, κατά εξαίρεση όλων των ανωτέρω, μπορεί να μη συντάσσεται έκθεση, εάν συμφωνούν όλοι οι εταίροι όλων των συγχωνευόμενων εταιριών, δηλαδή και οι μειοψηφούντες, ακριβώς επειδή η διάταξη έχει τεθεί προς προστασία τους. Επίσης, μπορεί να υποστηριχθεί ότι η έκθεση μπορεί να παραλείπεται αν η καθαρά θέση των συγχωνευόμενων ΙΚΕ δεν υπερβαίνει τις 5.000 ευρώ.

2.2.4. Έγκριση της συγχώνευσης από τους εταίρους-καταχώριση της απόφασης συγχώνευσης

Κάθε εταίρος οποιασδήποτε από τις εταιρίες που μετέχουν στη συγχώνευση έχει ειδικό ατομικό δικαίωμα πληροφόρησης σχετικά με την επικείμενη συγχώνευση, εφόσον αυτή πρόκειται να αποφασισθεί από τη συνέλευση των εταίρων. Συγκεκριμένα, αν η συγχώνευση πρόκειται να αποφασισθεί από τη συνέλευση των εταίρων, κάθε εταίρος έχει δικαίωμα ένα μήνα πριν από τη συνέλευση να λαμβάνει γνώση, στην έδρα της εταιρείας, τουλάχιστον: (α) του σχεδίου συγχώνευσης και (β) της έκθεσης του άρθρου 111. Η συνέλευση δεν μπορεί να λάβει απόφαση για τη συγχώνευση, αν δεν έχει τηρηθεί η παραπάνω προθεσμία, ενώ αν έλαβε απόφαση χωρίς την τήρηση αυτής, η απόφαση θα είναι ακυρώσιμη.

Υποστηρίζεται και ότι ο εταίρος δικαιούται να λάβει γνώση και των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και του τυχόν προσωρινού ισολογισμού, αν θεωρηθεί ότι απαιτούνται.

Το σχέδιο συγχώνευσης και οι απαιτούμενες για την ολοκλήρωση της συγχώνευσης τροποποιήσεις καταστατικού της απορροφώσας ΙΚΕ ή το νέο καταστατικό της νεοϊδρυόμενης ΙΚΕ εγκρίνονται με απόφαση των εταίρων καθεμίας από τις εταιρίες που μετέχουν της συγχώνευσης που έχει αποκλειστική αρμοδιότητα προς τούτο με αυξημένη πλειοψηφία των δυο τρίτων του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων.

Η απόφαση δεν μπορεί να ληφθεί, αν είτε δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η διαδικασία προστασίας των δανειστών, είτε δεν έχει παρέλθει η προθεσμία άσκησης του δικαιώματος πληροφόρησης των εταιριών. Η απόφαση που ελήφθη χωρίς να έχουν συμβεί τα ανωτέρω, θα είναι ακυρώσιμη.

Αν δεν εγκριθούν τα ανωτέρω από τους εταίρους έστω και μίας από τις εταιρίες που μετέχουν της συγχώνευσης, η συγχώνευση ματαιώνεται.

Οι αποφάσεις των εταίρων που εγκρίνουν τη συγχώνευση μαζί με υπεύθυνη δήλωση των

διαχειριστών των συγχωνευόμενων εταιριών ότι τηρήθηκε η διαδικασία προστασίας των δανειστών του άρθρου 110, καταχωρίζονται στο Γ.Ε.ΜΗ. ύστερα από κοινή αίτηση των διαχειριστών.

2.2.5 Έννομα αποτελέσματα συγχώνευσης ΙΚΕ

Η καταχώρηση των αποφάσεων των εταίρων των συγχωνευόμενων εταιριών έχει συστατικό χαρακτήρα. Τα έννομα αποτελέσματα της συγχώνευσης επέρχονται με την παραχώρηση αυτοδικαίως και χωρίς καμία άλλη διατύπωση, ακόμη και πριν από την διαγραφή της εταιρίας που απορροφάται, τόσο έναντι των συγχωνευόμενων εταιριών όσο και των τρίτων.

Για την επέλευση των έννομων αποτελεσμάτων δεν απαιτείται η κατάρτιση σύμβασης συγχώνευσης μεταξύ των εταιριών που μετέχουν της συγχώνευσης, ούτε συμβολαιογραφικής, αλλά ούτε και ιδιωτικής, ακόμη και αν στη συγχωνεύουσα εταιρία υφίσταται ακίνητο. Πρέπει όμως να τηρηθούν οι διατυπώσεις δημοσιότητας που απαιτούνται για τη μεταβίβαση των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων των εταιριών που μετέχουν της συγχώνευσης, όπως ιδίως πρέπει να καταχωρισθεί η συγχώνευση στα βιβλία μεταγραφών ή στο κτηματολόγιο, αν υφίσταται ακίνητη, ή να εγγραφεί στα βιβλία σημάτων, αν υφίσταται σήμα, αφού υφίσταται δημόσιο συμφέρον να παραμένουν αυτά διαρκώς ενήμερα.

Συγκεκριμένα επέρχεται ρητώς από τον νόμο τα έξης έννομα αποτελέσματα:

- α) Η συγχωνεύουσα εταιρεία υποκαθίσταται σε όλα γενικώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της ή των συγχωνευόμενων εταιριών. Η μεταβίβαση αυτή εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή. Στη συγχωνεύουσα εταιρεία περιέρχονται και οι διοικητικές άδειες που είχαν εκδοθεί υπέρ της συγχωνευόμενης εταιρείας,
- (β) Οι εταίροι της ή των συγχωνευόμενων εταιριών γίνονται εταίροι της συγχωνεύουσας εταιρείας.
- (γ) Οι υποχρεώσεις των εταίρων που συμμετέχουν στις συγχωνευόμενες εταιρείες με εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές, εξακολουθούν να υφίστανται όπως και προηγουμένως.
- (δ) Οι συγχωνευθείσες εταιρείες παύουν να υπάρχουν.
- (ε) Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως στο όνομα της συγχωνεύουσας εταιρείας χωρίς να επέρχεται, λόγω της συγχώνευσης, διακοπή της δίκης.

2.2.6 Ακυρώσια και ακυρότητα της συγχώνευσης ΙΚΕ

Η ελαττωματική συγχώνευση διακρίνεται σε ακυρώσιμη, και σε άκυρη, ενώ η ανυπόστατη συγχώνευση δεν ρυθμίζεται και θα πρέπει να θεωρείται ως ανύπαρκτη κατ τις γενικές διατάξεις.

Η συγχώνευση είναι ακυρώσιμη, εάν υφίσταται κάποια από τις προϋποθέσεις του αρ. 74 παρ.1 ν.4072/2012 ή αν δεν τηρήθηκε η ειδική διαδικασία των αρ. 108 επ. ν. 4072/2012 σχετικά με τις συγχωνεύσεις ΙΚΕ, όπως ενδεικτικώς εάν δεν συντάχθηκε σχέδιο συγχώνευσης ή δεν τηρήθηκε η διαδικασία προστασίας των εταιρικών δανειστών ή δεν εκτιμήθηκαν νομίμως τα περιουσιακά στοιχεία.

Αίτηση για ακύρωση της συγχώνευσης μπορεί να υποβάλει όποιος έχει έννομο συμφέρον

στο Ειρηνοδικείο του τόπου της έδρας της εταιρίας κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών μηνών από την καταχώρηση στο ΓΕΜΗ των αποφάσεων των εταίρων που εγκρίνουν τη συγχώνευση μαζί με την εκεί αναφερόμενη υπεύθυνη δήλωση. Έννομο συμφέρον θα έχει ενδεικτικώς οποιοσδήποτε εταίρος ή διαχειριστής ή και εταιρικός δανειστής αν δεν τηρήθηκε η διαδικασία του αρ. 110 ν.4072/2012. Το δικαστήριο μπορεί, αντί να ακυρώσει αμέσως τη συγχώνευση, παράσχει στις εταιρίες που μετέχουν εύλογη προθεσμία για να άρουν τα ελαττώματα, εάν είναι εφικτή η άρση αυτών.

Η συγχώνευση είναι άκυρη εάν συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις του αρ. 74 παρ. 2-3 ν.4072/2012. Αίτηση για αναγνώριση της ακυρότητας της συγχώνευσης μπορεί να υποβάλλει όποιος έχει έννομο συμφέρον στο Ειρηνοδικείο του τόπου της έδρας της εταιρίας κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι μηνών από την καταχώρηση στο ΓΕΜΗ των αποφάσεων των εταίρων που εγκρίνουν τη συγχώνευση μαζί με την εκεί αναφερόμενη υπεύθυνη δήλωση. Αν ο σκοπός της συγχωνεύουσας ΙΚΕ είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη ή αν από το καταστατικό της προκύπτει διαρκής παράβαση διατάξεων αναγκαστικού δικαίου, η προβολή της ακυρότητας δεν υπόκειται σε προθεσμία.

Οι ανωτέρω προθεσμίες λαμβάνονται υπ' όψιν και αυτεπαγγέλτως, ενώ η τυχόν άπρακτη παρέλευση αυτών χωρίς να υποβληθεί η σχετική αίτηση στο δικαστήριο έχει ως αποτέλεσμα την αυτοδίκαιη ίαση του ελαττώματος έναντι πάντων. Ίαση είναι αδύνατη στην τελευταία περίπτωση της ακυρότητας στην οποία δεν υφίσταται προθεσμία.

Η τελεσίδικη δικαστική απόφαση που κηρύσσει άκυρη ή αναγνωρίζει την ακυρότητα της συγχώνευσης καταχωρίζεται στο ΓΕΜΗ. Η καταχώρηση μπορεί να γίνει και αυτεπαγγέλτως. Η έννομη συνέπεια της ανατροπής της συγχώνευσης είναι ότι οι εταιρίες που είχαν μετάσχει στη συγχώνευση ανακτούν αυτομάτως και αναδρομικώς τη νομική τους προσωπικότητα με όλα τα ειδικότερα στοιχεία αυτής, τα οποία είχαν πριν τη συγχώνευση, δηλαδή με την ίδια επωνυμία, έδρα, διαχειριστή, εταίρους και λοιπά στοιχεία, με αποτέλεσμα να μπορεί να θεωρηθεί ότι επέρχεται αναβίωση αυτών. Τυχόν, μεταβιβάσεις μεριδίων της απορροφώσας ή της νεοϊδρυθόμενης εταιρίας μετά τη συγχώνευση θα είναι επίσης άκυρες.

Η ακυρότητα της συγχώνευσης που κηρύχθηκε ή αναγνωρίστηκε δεν θίγει το κύρος των υποχρεώσεων της συγχωνευούσας εταιρίας που γεννήθηκαν κατά την περίοδο μετά την ημερομηνία καταχώρισης στο ΓΕΜΗ των αποφάσεων των εταίρων που εγκρίνουν τη συγχώνευση μαζί με την εκεί αναφερόμενη υπεύθυνη δήλωση και πριν από την καταχώριση της δικαστικής απόφασης που κηρύσσει άκυρη ή αναγνωρίζει την ακυρότητα της συγχώνευσης. Οι εταιρίες που έλαβαν μέρος στην ακυρωθείσα συγχώνευση ευθύνονται εις ολόκληρον για τις υποχρεώσεις τους.

2.2.7 Μη δίκαιη και λογική σχέση ανταλλαγής.

Η συγχώνευση δεν κηρύσσεται άκυρη για το λόγο ότι η σχέση ανταλλαγής των εταιρικών μεριδίων των εταίρων των συγχωνευόμενων εταιριών με εταιρικά μερίδια της συγχωνεύουσας εταιρείας δεν είναι δίκαιη και λογική. Στην περίπτωση αυτή κάθε εταίρος της ή των συγχωνευόμενων εταιριών μπορεί να αξιώσει από την συγχωνεύουσα εταιρεία την καταβολή αποζημίωσης σε μετρητά. Η αποζημίωση ορίζεται από το δικαστήριο μετά από αγωγή κάθε θιγομένου. Η αξίωση παραγράφεται μετά την παρέλευση τριών (3) μηνών από την καταχώριση του άρθρου 112 παράγραφος 3.

Το βάρος απόδειξης ότι η σχέση ανταλλαγής είναι δίκαιη και λογική φέρει η συγγωνεύουσα εταιρεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

"ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΙΚΕ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ"

3.1 Πλεονεκτήματα ΙΚΕ

Η ΙΚΕ ως κεφαλαιουχική μορφή εταιρίας ευθύνεται μόνη της και αυτοτελώς με την περιουσία της για τις εταιρικές υποχρεώσεις και τα χρέη της (43 παρ.2 Ν. 4027/2012).

Το πιο σημαντικό πλεονέκτημα της ΙΚΕ είναι το πρακτικά μηδενικό κεφάλαιο που απαιτείται για τη σύστασή της και ανέρχεται στο ποσό του ... ενός (1) ευρώ (βλ. 43 παρ.3 Ν. 4072/2012). Στο ίδιο -τυπικό- ποσό του 1 ευρώ περιορίζεται και η ελάχιστη υποχρεωτική εκ του νόμου ονομαστική αξία του εταιρικού μεριδίου (75 παρ.3 Ν. 4072/2012), ενώ ο εταίρος μπορεί να καλύψει την εισφορά του προς την ΙΚΕ με εισφορά σε είδος, εφόσον αυτή μπορεί να αποτιμηθεί κατά τους ίδιους όρους που αποτιμάται και η εις είδος εισφορά στην περίπτωση της ΑΕ (77 παρ.2 Ν. 4072/2012). Το μικρό αυτό κεφάλαιο και η ελάχιστη εταιρική εισφορά αποσκοπούν στο να επιτρέψει την εταιρική συνεργασία ανθρώπων που έχουν όρεξη για δουλειά και ικανότητες αλλά στερούνται ρευστότητας-κατάσταση συνηθισμένη στην Ελλάδα της κρίσης. Μένει βέβαια να αποδειχτεί στην πράξη κατά πόσο οι τοπικές ΔΟΥ δεν θα αντιμετωπίσουν με καχυποψία την εμφάνιση καταστατικών υπό σύσταση εταιριών με κεφάλαιο ενός και δύο ευρώ.

Ο νόμος 4072/2012 στο άρθρο 44 αυτού παρέχει μεγάλη ελευθερία στους εταίρους αναφορικά με την επιλογή της επωνυμίας της ΙΚΕ που θέλουν να συστήσουν. Μόνοσ-θεμιτός- περιορισμός η αναφορά στο κείμενο της επωνυμίας της ένδειξης "Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία" έτσι ώστε να γνωρίζουν οι συναλλασσόμενοι με αυτή την ακριβή φύση του αντισυμβαλλομένου τους νομικού προσώπου.

Αναφορικά με το χρόνο διάρκειας της ΙΚΕ ο νόμος (άρθρο 46) αφήνει επίσης ελεύθερη την ιδιωτική πρωτοβουλία. Σε περίπτωση που το καταστατικό δεν προβλέπει σχετικά η διάρκεια ζωής της ΙΚΕ είναι 12 έτη και για την παράτασή της απαιτείται απόφαση των εταίρων με αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών τους μερίδων.

Οι ενδοεταιρικές διαφορές (δηλ. οι διαφορές των εταίρων μεταξύ τους ή μεταξύ εταίρων και του νομικού προσώπου της εταιρίας) υπάγονται στην αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου της έδρας της ΙΚΕ, δικάζονται δε με τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας (βλ. 48 παρ.1 Ν. 4072/2012). Πρόκειται για σύντομη διαδικασία που παρέχει παράλληλα στο δικαστή ευχέρεια κινήσεων μεγαλύτερη από αυτή της τακτικής διαδικασίας (όπου ο δικαστής αρκείται στο αποδεικτικό υλικό που οι διάδικοι εισφέρουν στη δίκη). Αντίθετα, οι διαφορές μεταξύ της ΙΚΕ ή των εταίρων της για υποθέσεις της ΙΚΕ με τρίτους υπάγονται στην τακτική διαδικασία.

Ο νόμος (48 παρ.2 και 3) επιτρέπει στο καταστατικό να προβλέπει την υποβολή των ενδοεταιρικών διαφορών μεταξύ των εταίρων ή μεταξύ των εταίρων και της ΙΚΕ σε διαιτησία ή σε διαμεσολάβηση κατά το Ν. 3898/2010. Ο νομοθέτης είναι φανερό πως θέλει να απαλλάξει τους εταίρους από το βάρος μακροχρόνιων και πολυέξοδων δικαστικών αγώνων για εσωτερικά θέματα της ΙΚΕ.

Για τη σύσταση της ΙΚΕ αρκεί απλό ιδιωτικό έγγραφο, το οποίο περιέχει το καταστατικό (49 παρ.2 Ν. 4072/2012). Δεν απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο παρά μόνο αν αυτό επιβάλλεται από άλλες διατάξεις (π. χ. αν με την ιδρυτική πράξη συντελείται και μεταβίβαση ακινήτου στην περιουσία της εταιρίας).

Η ΙΚΕ μπορεί να κηρυχθεί άκυρη μόνο για συγκεκριμένους λόγους που ρητά προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 53 του Ν. 4072/2012. Ο περιορισμένος αριθμός τους αποσκοπεί στην αποτροπή άσκησης αιτήσεων ακυρώσεως για ήσσονος σημασίας ελλείψεις του καταστατικού.

Το δικαστήριο έχει εκ του νόμου διακριτική ευχέρεια να παράσχει στην ΙΚΕ -κατά της οποίας έχει ασκηθεί αίτηση για ακύρωσή της- προθεσμία μέχρι 3 μηνών εντός της οποίας ο λόγος ακυρότητας αυτής πρέπει να αρθεί (53 παρ.4 Ν. 4072/2012). Με αυτό τον τρόπο δίνεται μία “δεύτερη ευκαιρία” στους εταίρους και τους ιδρυτές αυτής να περισώσουν την ΙΚΕ καλύπτοντας το ελάττωμα από το οποίο η τελευταία κινδυνεύει να ακυρωθεί.

Η κήρυξη άκυρης της ΙΚΕ δεν επιφέρει ακυρότητα των υποχρεώσεων αυτής αλλά και των απαιτήσεων υπέρ αυτής (53 παρ.5 Ν. 4072/2012). Με την κήρυξη της ακυρότητας η ΙΚΕ εισέρχεται σε φάση εκκαθάρισης (53 παρ.3 Ν. 4072/2012). Με τις ανωτέρω διατάξεις διασφαλίζονται -όσο βέβαια το επιτρέπει και η οικονομική κατάσταση της υπό εκκαθάριση εταιρίας- τόσο οι απαιτήσεις των δανειστών όσο και οι εισφορές των ιδρυτών εταίρων της άκυρης ΙΚΕ.

Αν το καταστατικό ορίζει πως ο διαχειριστής ή οι διαχειριστές διορίζονται με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων τότε για την εκλογή αυτών απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία της συνέλευσης (57 εδ. β Ν. 4072/2012). Πρόκειται για αυτονόητη εφαρμογή της δημοκρατικής αρχής στο εσωτερικό της ΙΚΕ. Η συνέλευση που επέλεξε το διαχειριστή μπορεί και να τον ανακαλέσει με απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας των μελών της, οποτεδήποτε αν η διαχείριση είχε οριστεί ως αορίστου χρόνου ή για σπουδαίο λόγο αν είχε οριστεί για ορισμένου χρόνου (59 Ν. 4072/2012). Η συνέλευση κατά συνέπεια εξακολουθεί να έχει τη δυνατότητα να ανακαλέσει τον διαχειριστή που δεν επιτελεί το ρόλο του με επάρκεια.

Η συνέλευση των εταίρων μπορεί να επιλέξει ως διαχειριστή της ΙΚΕ και πρόσωπο που δεν είναι εταίρος και με αυτό τον τρόπο να επωφεληθεί των ικανοτήτων, της εμπειρίας ή των γνώσεων ατόμων που δεν επιθυμούν ή δεν συμφέρει την ΙΚΕ να προσχωρήσουν σε αυτή ως εταίροι.

Υπάρχει πάντα βεβαία το ενδεχόμενο η πλειοψηφία να στηρίζει -για οποιοδήποτε λόγο- ένα διαχειριστή που ζημιώνει τις εταιρικές υποθέσεις. Σε αυτήν την περίπτωση το 61 του Ν. 4072/2012 προστατεύει την μειοψηφία που ελέγχει τουλάχιστον το 1/10 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μερίδων, παρέχοντάς της δικαίωμα να προσφύγει στη δικαιοσύνη και να ζητήσει την ανάκληση του διαχειριστή για σπουδαίο λόγο, όπως η ανικανότητα ή η σοβαρή παράβαση των καθηκόντων του.

Η ευρύτητα των δικαιωμάτων που απολαμβάνει ο διαχειριστής κατά την άσκηση της εξουσίας του περιορίζεται αισθητά προς όφελος της ΙΚΕ μέσω της υποχρέωσης πίστης που καθιερώνει το 65 Ν. 4072/2012. Κατά το άρθρο αυτό ο διαχειριστής υποχρεούται να μην προβαίνει σε ενέργειες βλαπτικές ή ανταγωνιστικές του σκοπού της ΙΚΕ, προς το συμφέρον είτε το δικό του είτε τρίτου (65 παρ.1). Το καταστατικό μπορεί να διευρύνει ή να εξειδικεύσει ακόμα περισσότερο αυτή την υποχρέωση (65 παρ.2 Ν. 4072/2012). Σε περίπτωση που παραβεί το καθήκον του αυτό ο διαχειριστής έχει την υποχρέωση να αποκαταστήσει την βλάβη της εταιρίας με όποιον από τους τρόπους που αναφέρονται στο 65 παρ.1 Ν. 4072/2012 επιλέξει αυτή.

Παράλληλα με την υποχρέωση πίστης συντρέχει και αυξημένη ευθύνη του διαχειριστή, για κάθε παράβαση του νόμου, του καταστατικού ή των αποφάσεων των εταίρων καθώς και για κάθε διαχειριστικό πταίσμα που συνέβη κατά την άσκηση των καθηκόντων του (67 παρ. 1 Ν. 4072/2012). Η ευθύνη του για τα διαχειριστικά πταίσματα παύει αν υπάρξει έγκριση των

ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Απαλλαγή του από την ευθύνη για κάθε πράξη επέρχεται μετά από ομόφωνη απόφαση των εταίρων (67 παρ.2 Ν. 4072/2012).

Η ύπαρξη διαχειριστή με αυξημένες αρμοδιότητες δεν σημαίνει πως οι εταίροι απεκδύονται του πρωταγωνιστικού τους ρόλου στα πλαίσια της ΙΚΕ. Αυτονόητη συνεπώς είναι και η αποκλειστική τους αρμοδιότητα για τα κυριότερα ζητήματα ζωής της ΙΚΕ, όπως οι τροποποιήσεις και οι μεταβολές του καταστατικού, ο διορισμός και η ανάκληση του διαχειριστή, η έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, ο αποκλεισμός του εταίρου, η λύση της εταιρίας ή η παράταση διάρκειας αυτής, η μετατροπή ή η συγχώνευση της εταιρίας και όσες άλλες περιπτώσεις ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 68 του Ν. 4072/2012.

Τη σύγκλιση της γενικής συνέλευσης με ορισμένη ημερήσια διάταξη μπορούν να ζητήσουν από τον διαχειριστή εταίροι που συγκεντρώνουν το 1/10 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μερίδων, αν αυτός δεν το πράξει μέσα σε 10 ημέρες οι ως άνω εταίροι έχουν δικαίωμα να προβούν οι ίδιοι σε σύγκλιση της, με την ίδια ημερήσια διάταξη (70 παρ.2 Ν. 4072/2012).

Η γενική συνέλευση συγκαλείται οπουδήποτε ορίζει το καταστατικό της εταιρίας ή αν δεν ορίζει τίποτα, τότε συγκαλείται υποχρεωτικά εκ του νόμου στον τόπο της έδρας της (71 παρ.1 Ν. 4072/2012). Η απόσταση δεν αποτελεί πρόβλημα στη συμμετοχή του εταίρου στη γενική συνέλευση, ο νόμος επιτρέπει στο καταστατικό την πρόβλεψη ότι η συνέλευση των εταίρων θα διεξάγεται με τηλεδιάσκεψη (71 παρ.2 Ν. 4072/2012). Πρόκειται αναμφίβολα για ορθή και επιβεβλημένη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της τεχνολογίας στο πεδίο της εσωτερικής λειτουργίας της ΙΚΕ.

Η ισότητα και η δημοκρατική διαδικασία ψηφοφορίας κατά τη διεξαγωγή της γενικής συνέλευσης κατοχυρώνεται αποτελεσματικά στο άρθρο 72 του Ν. 4072/2012. Όλοι οι εταίροι έχουν δικαίωμα συμμετοχής, λόγου και ψηφοφορίας στη συνέλευση (παρ.1). Κάθε εταιρικό μερίδιο παρέχει μία ψήφο, συνεπώς όσα περισσότερα μερίδια κατέχει ένα εταίρος τόσο πιο πολλές ψήφους διαθέτει, μέχρι του τυχόν ανώτατου ορίου ψήφων που το καταστατικό επιτρέπει σε κάθε εταίρο (παρ.2 του ίδιου άρθρου).

Ο εταίρος στερείται του δικαιώματος ψήφου μόνο στις περιπτώσεις που η γενική συνέλευση καλείται να αποφασίσει για τον ορισμό ειδικού εκπροσώπου για την διεξαγωγή δίκη της ΙΚΕ εναντίον του ή για την απαλλαγή του ως διαχειριστή από την ευθύνη του ή για τον αποκλεισμό του από την εταιρία κατά το 93 Ν. 4072/2012 (72 παρ.3 Ν. 4072/2012). Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις η στοιχειώδης μέριμνα περί αντικειμενικότητας της ψηφοφορίας επιβάλλει τη ρύθμιση αυτή.

Για θέματα που επηρεάζουν καταλυτικά τη ζωή της ΙΚΕ ο νόμος επιτάσσει την ύπαρξη πλειοψηφίας 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μερίδων προκειμένου να ληφθεί απόφαση με τη μεγαλύτερη δυνατή συναίνεση (72 παρ.5 Ν. 4072/2012). Τέτοιες αποφάσεις που η λήψη τους απαιτεί τα 2/3 του συνολικού αριθμού εταιρικών μερίδων είναι: οι τροποποιήσεις του καταστατικού, ο αποκλεισμός εταίρου, η λύση ή η παράταση διάρκειας ζωής της ΙΚΕ καθώς και η μετατροπή και η συγχώνευσή της (βλ. συνδυασμό των 72 παρ.5 και 68 παρ.2 Ν. 4072/2012).

Οι αποφάσεις της πλειοψηφίας (ακόμα και της αυξημένης) δεν αποκλείεται να λήφθηκαν κατά τρόπο αντίθετο με το νόμο, το καταστατικό ή κατά τρόπο καταχρηστικό. Η μειοψηφία, ακόμα και αν περιορίζεται σε ένα εταίρο, δε μένει απροστάτευτη: έχει δυνατότητα να προσφύγει στο δικαστήριο και να ζητήσει την ακύρωση της απόφασης μέσα σε 4 μήνες από την καταχώριση της στο ειδικό βιβλίο αποφάσεων της συνέλευσης των εταίρων, αλλά πάντα εφόσον ο αιτών εταίρος απουσίαζε από την συνέλευση στην οποία ψηφίστηκε η απόφαση ή αντιτάχθηκε σε αυτή (74 παρ.1 Ν. 4072/2012).

Υποδειγματική αντιμετώπιση ενός σοβαρού προβλήματος που ταλανίζει όλες τις εταιρικές μορφές επιτυγχάνεται με το 88 του Ν. 4072/2012. Κατά το άρθρο αυτό σε περίπτωση κατάσχεσης του εταιρικού μεριδίου για ατομικά χρέη του εταίρου ή ένταξής του στην πτωχευτική περιουσία λόγω πτώχευσης του εταίρου η ΙΚΕ έχει τη δυνατότητα να προτείνει, στο δικαστήριο της κατάσχεσης ή της πτώχευσης αντίστοιχα, ένα άλλο εταίρο ή ένα τρίτο που θα αναλάβει να καταβάλλει το πλήρες τίμημα που θα προσδιορίσει το δικαστήριο και να αποκτήσει έτσι ο εταίρος αυτός το μερίδιο του παλαιού. Με την έξυπνη αυτή λύση και η ΙΚΕ προστατεύεται από την τυχαία είσοδο σε αυτή προσώπων, αλλά και ο δανειστής του καθ' ου η εκτέλεση ή υπό πτώχευση εταίρου λαμβάνει μετρητά αντί μίας εταιρικής μερίδας που ενδέχεται ακόμα και εκποιούμενη να μην ικανοποιήσει την αξίωσή του.

Είσοδος νέου εταίρου επιτρέπεται με ομόφωνη απόφαση των ήδη εταίρων, εκτός αν προβλέπεται κάτι άλλο στο καταστατικό (89 παρ.1 Ν. 4072/2012). Το μικρό ποσό εταιρικής εισφοράς επιτρέπει -πρακτικά- την είσοδο κάθε ενός στην ΙΚΕ, για αυτό συνετά ο νόμος θέτει ως προϋπόθεση εισόδου νέου εταίρου την ομοφωνία των παλιών προκειμένου να αποτρέψει την αθρόα είσοδο εταίρων με απλή έγκριση της πλειοψηφίας.

Το γνωστό μας ήδη από το δίκαιο της ΑΕ δικαίωμα προτίμησης των παλαιών εταίρων κατά τη διαδικασία αύξησης κεφαλαίου της εταιρίας παρέχεται και στους εταίρους της ΙΚΕ (90 παρ.2 Ν. 4072/2012).

Οι εταίροι έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις, ενώ για την απόκτηση νέων δικαιωμάτων ή την υποβολή νέων υποχρεώσεων απαιτείται είτε ομόφωνη συμφωνία των εταίρων για τροποποίηση του καταστατικού είτε συναίνεση εκείνου ή εκείνων των εταίρων στους οποίους αφορά η νέα υποχρέωση.

Οι εταίροι δε στερούνται δικαίωματος πληροφόρησης και ελέγχου της ΙΚΕ. Κατά πρώτον, κάθε μεμονωμένος εταίρος έχει δικαίωμα να λαμβάνει -αυτοπροσώπως ή με αντιπρόσωπο- γνώση της πορείας των εταιρικών υποθέσεων και να εξετάζει τα βιβλία και τα έγγραφα της εταιρίας, καθώς και να ζητά κάθε πληροφορία απαραίτητη για την κατανόηση και την εκτίμηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης της συνέλευσης (βλ. για τα ανωτέρω 94 παρ.2 και 3 Ν. 4072/2012). Σε ένα δεύτερο επίπεδο, εταίροι που από κοινού συγκεντρώνουν το 1/10 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων μπορούν -σε περίπτωση σοβαρών υπονοιών παράβασης του νόμου ή του καταστατικού- να ζητήσουν από το δικαστήριο τον διορισμό ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτή-λογιστή που θα διενεργήσει έρευνα και θα ενημερώσει τους εταίρους και την εταιρία για τα αποτελέσματα αυτής.

3.2 Μειονεκτήματα ΙΚΕ

- 1) Η ΙΚΕ αποκτά εκ του νόμου και με τη σύστασή της εμπορική ιδιότητα ήτοι έχει τα δικαιώματα αλλά και τις υποχρεώσεις του εμπόρου. Πρόκειται αναμφισβήτητα για σοβαρό νομοθετικό περιορισμό στην ευελιξία της, καθώς από τη στιγμή σύστασής της και άσχετα με το αν οι εταίροι επιθυμούν την πρόσδοση σε αυτή εμπορικού σκοπού η ΙΚΕ επιβαρύνεται με αυξημένες υποχρεώσεις τήρησης διατυπώσεων, βιβλίων κλπ, ενώ ελλοχεύει και ο κίνδυνος κήρυξης της σε πτώχευση.
- 2) Το 43 παρ.1 εδ. γ του Ν. 4072/2012 απαγορεύει στην ΙΚΕ την άσκηση δραστηριότητας για την οποία έχει εκ του νόμου οριστεί άλλη εταιρική μορφή. Ο νομοθέτης θέλει έτσι να αποτρέψει τη μετατροπή όλων των εταιριών σε ΙΚΕ λόγω της ευελιξίας και του απροϋπόθετου της τελευταίας. Αν επιτραπεί η άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας σε κρίσιμους τομείς με τη μορφή της ΙΚΕ όλες οι εγγυήσεις που ο νόμος συνδυάζει με τις υποχρεωτικές για ορισμένες κατηγορίες εταιρικές μορφές (π. χ. η ΑΕ για την δραστηριοποίηση στο πεδίο του αθλητισμού) θα περιγράφονταν με ευκολία.

- 3) Το πρακτικά ανύπαρκτο κεφάλαιο της ΙΚΕ σε συνδυασμό με την ρητή πρόβλεψη ευθύνης αποκλειστικά της εταιρίας ως νομικής προσωπικότητας για τα χρέη και τις υποχρεώσεις της οδηγεί σε δυσπιστία απέναντί της στις συναλλαγές. Για αυτό και ο νόμος σωρεύει πλήθος υποχρεώσεων δημοσιότητας στην ΙΚΕ στο άρθρο 47 αυτού: σε κάθε έντυπο της εταιρίας πρέπει να αναφέρονται αναλυτικά τα στοιχεία της ταυτότητας αυτής αλλά και της οικονομικής της επιφάνειας ήτοι το κεφάλαιο και οι εγγυητικές εισφορές (οι τελευταίες αποτελούν εταιρικές συμμετοχές με τις οποίες ορισμένοι εταίροι αναλαμβάνουν ευθύνη για τα χρέη της ΙΚΕ, ενισχύοντας έτσι την φερεγγυότητά της). Επίσης η εταιρία υποχρεούται μέσα σε 1 μήνα από την ίδρυσή της να αποκτήσει εταιρική ιστοσελίδα όπου επίσης θα αναρτάται υποχρεωτικά πληθώρα στοιχείων της (βλ. 47 παρ.2 Ν 4072/2012). Αν δεν συμμορφωθεί με αυτή της την υποχρέωση η εταιρία οφείλει να δίδει ή να αποστέλλει δωρεάν σε κάθε ένα που το ζητά τις πληροφορίες που θα έπρεπε να αναρτά στην ιστοσελίδα της κατά την παρ.2 του 47 του Ν. 4072/2012.
- 4) Νομιμοποίηση για να καταθέσει σχετική αίτηση ακύρωσης της ΙΚΕ για τους λόγους που αναφέρονται στην παρ. 1 του 47 του Ν. 4072/2012 έχει κάθε πρόσωπο που επικαλείται και αποδεικνύει έννομο συμφέρον (53 παρ.2 Ν. 4072/2012). Με αυτό τον τρόπο όμως ακόμα και τρίτος μη εταίρος (π.χ. δανειστής της ΙΚΕ) μπορεί να προκαλέσει την ακύρωσή της, παρεμβαίνοντας στην εσωτερική αυτονομία της εταιρίας.
- 5) Αν γίνει δεκτή αίτηση ακύρωσης της ΙΚΕ αντί να ανατεθεί η εκκαθάριση στον ως τότε διαχειριστή ο νόμος υποχρεώνει το δικαστήριο να διορίσει εκκαθαριστή (53 παρ.3 Ν. 4072/2012). Πρόκειται για δικαιολογημένη ίσως δυσπιστία του νομοθέτη προς τον διαχειριστή μίας άκυρης ΙΚΕ αλλά δεν παύει να συνιστά παράκαμψη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στο πρώτο κιόλας στάδιο της κρίσιμης διαδικασίας της εκκαθάρισης.
- 6) Οι ιδρυτές της ΙΚΕ κατά το στάδιο πριν την περάτωση των απαραίτητων για τη σύστασή της διατυπώσεων και εφόσον συναλλάχθηκαν με τρίτους στο όνομα και για λογαριασμό της υπό σύσταση εταιρίας ευθύνονται για αυτές τις υποχρεώσεις της απεριόριστα και εις ολόκληρον. Για να απαλλαγούν της ευθύνης τους αυτής απαιτείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 3 μηνών από την περάτωση των διεργασιών σύστασης η ΙΚΕ με πράξη του διαχειριστή της να αναλάβει τις σχετικές υποχρεώσεις (54 Ν. 4072/2012). Χρειάζεται συνεπώς πολύ μεγάλη προσοχή κατά την άσκηση της δραστηριότητας του ιδρυτικού εταίρου και επαγρύπνησή του κατά το στάδιο αμέσως μετά τη σύσταση της ΙΚΕ για να απαλλαγεί της αυξημένης αυτής ευθύνης.
- 7) Η διαχείριση της ΙΚΕ ασκείται από όλους μαζί τους εταίρους συλλογικά (56 εδ. α Ν. 4072/2012). Αυτό έχει ως αποτέλεσμα δυσλειτουργίες και καθυστέρηση στην λήψη αποφάσεων. Ο νόμος προβλέπει δύο “αντίδοτα” σε αυτές τις κακοδομιονίες: πρώτον, επιτρέπει στην ιδιωτική βούληση να προβλέψει στο καταστατικό άλλο σχήμα πιο ευέλικτης και αποτελεσματικής διαχείρισης (56 εδ. α Ν. 4072/2012). Δεύτερον, σε περίπτωση που συντρέχει ανάγκη διενέργειας επείγουσας πράξης διαχείρισης, από την παράλειψη της οποίας απειλείται σοβαρή ζημία της ΙΚΕ, κάθε διαχειριστής-εταίρος μπορεί μόνος του και χωρίς να αναμένει τους άλλους να προβεί σε άμεση διενέργεια της πράξης, με μόνο περιορισμό την άμεση από μέρους του ειδοποίηση των υπολοίπων εταίρων.
- 8) Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι ένα ή περισσότεροι διαχειριστές θα διορίζονται με απόφαση αποκλειστικά ενός ή περισσότερων εταίρων με απλή δήλωση αυτών και χωρίς συμμετοχή της γενικής συνέλευσης του συνόλου των εταίρων (60 παρ.1 Ν. 4072/2012). Με αυτό τον τρόπο προσελκύονται μεν στην ΙΚΕ ως εταίροι φυσικά ή νομικά πρόσωπα με κεφαλαιουχική επάρκεια όχι ευκαταφρόνητη αλλά όμως επιθυμούν να συμμετέχουν στην εταιρία μόνο αν έχουν σίγουρο λόγο στην διαχείρισή της. Κάτι

τέτοιο επιτυγχάνεται όμως με κόστος την μείωση της επιρροής των λοιπών εταίρων στην διαχείριση. Ο επιχειρηματίας συνεπώς που επιθυμεί να ενταχθεί σε ΙΚΕ μπορεί να αποφύγει την περιέλευσή του σε τέτοια θέση με την προσεκτική ανάγνωση του καταστατικού πριν προσχωρήσει σε αυτή. Από την άλλη η μεταγενέστερη εισαγωγή τέτοιας πρόβλεψης στο καταστατικό είναι δυνατή μόνο μετά από ομόφωνη απόφαση των εταίρων.

- 9) Η διάταξη ότι ο διαχειριστής ανακαλείται με την απλή πλειοψηφία των εταίρων είναι ενδοτικού δικαίου, ο ίδιος ο νόμος επιτρέπει στο καταστατικό να θεσπίζει μεγαλύτερη πλειοψηφία ως απαιτούμενη για την ανάκληση αυτού (59 εδ. α Ν. 4072/2012). Έτσι όμως μπορεί να ενισχυθεί σημαντικά η θέση του διαχειριστή εις βάρος της συνέλευσης των εταίρων.
- 10) Τυχόν ελαττώματα κατά το διορισμό του διαχειριστή δεν αντιτάσσονται κατά τρίτων εφόσον ο διορισμός του δημοσιεύτηκε κανονικά και με όλες τις νόμιμες διατυπώσεις. Την ακυρότητα μπορεί να επικαλεστεί η ΙΚΕ μόνο αν αποδείξει ότι ο τρίτος γνώριζε το ελάττωμα (63 παρ.2 Ν. 4072/2012). Επιρρίπτεται συνεπώς ένα δυσανάλογο αποδεικτικό βάρος στην εταιρία: είτε θα πρέπει να αποδείξει την ενδιάθετη γνώση του τρίτου είτε θα πρέπει να δεχθεί την δέσμευσή της από τις πράξεις του διαχειριστή που διορίστηκε με τρόπο ελαττωματικό. Η δικαιολογία της ρύθμισης -δηλ. η προστασία των καλόπιστων τρίτων- είναι κατανοητή και σεβαστή αλλά ο νομοθέτης στην βιασύνη του να τους προστατέψει παρέβλεψε τελείως τα συμφέροντα των εταίρων και του νομικού προσώπου της ΙΚΕ.
- 11) Οι πράξεις του διαχειριστή δεσμεύουν απόλυτα την ΙΚΕ έναντι τρίτων, ακόμα και αν διενεργήθηκαν εκτός του εταιρικού σκοπού. Για να αποσείσει την ευθύνη της αυτή η εταιρία πρέπει πάλι να αποδείξει ότι ο τρίτος γνώριζε ότι η πράξη αυτή του διαχειριστή συνιστά υπέρβαση του εταιρικού σκοπού (64 παρ.2 εδ. α και β Ν. 4072/2012). Πρόκειται για απόδειξη από τη φύση της δυσχερή, όπως ανωτέρω τονίστηκε. Περιέργως, ο νόμος φροντίζει όμως να την δυσχεράνει ακόμα περισσότερο, αφενός ορίζοντας πως δεν αρκεί σαν απόδειξη της γνώσης του τρίτου μόνη η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας του καταστατικού ή των τροποποιήσεών του, αφετέρου δε απαγορεύοντας την προβολή έναντι τρίτων τυχόν περιορισμών της εξουσίας του διαχειριστή που προκύπτουν από το καταστατικό ή τις αποφάσεις της συνέλευσης των εταίρων, και μάλιστα ακόμα και αν αυτά έχουν υποβληθεί στην νόμιμη δημοσιότητα (βλ. 64 παρ.2 εδ. γ Ν. 4072/2012). Με αυτές τις ρυθμίσεις όμως ο νόμος καταλήγει όχι μόνο να αφήνει έκθετους τους εταίρους σε τυχόν αυθαιρεσίες του διαχειριστή αλλά την ίδια στιγμή εμφανίζεται να μην εμπιστεύεται ούτε ο ίδιος το σύστημα δημοσιότητας που έχει θεσπίσει, καθώς η δημοσιότητα κατά τους όρους του νόμου δεν αξιολογείται ως πλήρης απόδειξη γνώσης όλων των συναλλασσομένων.
- 12) Ο νόμος απαλλάσσει τον διαχειριστή από κάθε ευθύνη για ζημίες που προκάλεσε στην ΙΚΕ μετά από εύλογη επιχειρηματική απόφαση που λήφθηκε με καλή πίστη, στηριζόμενη σε επαρκείς πληροφορίες και αποσκοπούσε αποκλειστικά στην εξυπηρέτηση του εταιρικού συμφέροντος (67 παρ.1 εδ. β Ν. 4072/2012). Στην πράξη δηλ. τα λάθη του διαχειριστή μπορεί να μην του καταλογιστούν εν τέλει, αν και ο νόμος απαιτεί θέτει σωρευτικά πολλές προϋποθέσεις για την απαλλαγή του.
- 13) Σοβαρή ρωγμή στο σύστημα της κυριαρχίας των εταίρων σε ότι αφορά την διαχείριση των εσωτερικών υποθέσεων της ΙΚΕ εισάγει το 68 παρ.2 περ. α Ν. 4072/2012. Κατά αυτό ο παρών νόμος ή το καταστατικό μπορούν να αναθέτουν στον διαχειριστή της ΙΚΕ την αποκλειστική αρμοδιότητα να επιφέρει τροποποιήσεις του καταστατικού ή να διενεργεί αύξηση ή μείωση του εταιρικού κεφαλαίου. Και στην μεν περίπτωση που αυτή η

αρμοδιότητα παρέχεται μέσω του καταστατικού αυτή μπορεί να αναθεωρηθεί και να αφαιρεθεί από το διαχειριστή, αν όμως είναι ο νόμος που προβλέπει μία τέτοια ευχέρεια τότε ουσιαστικά με νομοθετική πρωτοβουλία η θέση του διαχειριστή καθίσταται ισχυρότερη των εταίρων.

- 14) Στην αγωνία του να κατοχυρώσει την ταχύτητα στη λειτουργία της ΙΚΕ ο νομοθέτης έφτασε να επιτρέψει την έγγραφη λήψη αποφάσεων χωρίς συνέλευση με τον όρο αυτές να είναι ομόφωνες (73 ν. 4072/2012). Είναι όμως εξαιρετικά παρακινδυνευμένο να καταλείπεται η λήψη αποφάσεων σε μία απλή συναίνεση επί ενός εγγράφου χωρίς να ακουστούν όλες οι απόψεις.
- 15) Πέρα από τον μειωηφούντα εταίρο (74 παρ.1) δικαίωμα αίτησης ακύρωσης της απόφασης της συνέλευσης των εταίρων της ΙΚΕ που είναι άκυρη ως αντίθετη στο νόμο ή στο καταστατικό έχει και κάθε τρίτος που δικαιολογεί έννομο συμφέρον (74 παρ.2 Ν. 4072/2012). Μένει να φανεί στην πράξη κατά πόσο η νομολογία θα προστατέψει τις ΙΚΕ από τον κίνδυνο καταχρηστικών αιτήσεων ακυρότητας αποφάσεων από δυσαρεστημένους με τις αποφάσεις τους τρίτους.
- 16) Σε αντιστάθμισμα του μικρού ύψους του κεφαλαίου της ΙΚΕ ο νόμος υποχρεώνει τον διαχειριστή της εταιρίας το αργότερο μέσα σε ένα μήνα από την σύσταση της εταιρίας ή την αύξηση του κεφαλαίου να βεβαιώσει την ολοσχερή καταβολή αυτού (77 παρ.4 εδ. β Ν. 4072/2012). Βέβαια, ενόψει των απίστευτα μικρών ορίων του νόμιμου κατώτατου κεφαλαίου, σοβαρή αδυναμία ολοσχερούς καταβολής του στην πράξη δύσκολα -πιστεύω- θα εμφανιστεί.
- 17) Ο νόμος παράσχει στον εταίρο που δεν μπορεί να καταβάλει την κεφαλαιακή του εισφορά ήτοι μετρητά ή αποτιμητά σε χρήμα αντικείμενα στην ΙΚΕ την ευχέρεια να καλύψει την εισφορά του με παροχή εργασίας ή υπηρεσιών προς το νομικό πρόσωπο της εταιρίας (78 παρ.1 Ν. 4072/2012). Αν όμως ο εταίρος που συμμετέχει με αυτό το τρόπο στην ΙΚΕ δεν εκπληρώσει αυτή την υποχρέωσή του πριν την έξοδο ή τον αποκλεισμό του από την εταιρία ή την αναγκαστική εκποίηση των εταιρικών του μεριδίων τότε υποχρεούται να παράσχει την εισφορά του -κατά το μέρος που δεν την εκπλήρωσε- σε μετρητά.
- 18) Εκτός από τις εισφορές κεφαλαίου (κεφαλαιακές), τις εισφορές εργασίας ή υπηρεσιών (εξωκεφαλαιακές) ο νόμος προβλέπει την ύπαρξη και εγγυητικών εισφορών (79 Ν. 4072/2012). Όπως δηλώνει και το όνομά της, ο εταίρος που εισφέρει εγγυητική εισφορά αναλαμβάνει την ευθύνη για τα χρέη της ΙΚΕ έως του ποσού που ορίζεται στο καταστατικό (79 παρ.1 Ν. 4072/2012). Εδώ όμως χρειάζεται προσοχή: ακόμα και αν το ποσό έως το οποίο ευθύνεται ο “εγγυητής -εταίρος” είναι μικρό, η ευθύνη του είναι ιδιαίτερα αυξημένη: πρώτον, ο εταίρος -εγγυητής πρέπει να είναι σε θέση (ή να προσπαθεί να είναι) σε θέση να προβεί σε καταβολή οποιουδήποτε χρέους της ΙΚΕ έως του ποσού της ευθύνης του οποιαδήποτε στιγμή. Δεύτερον πρέπει να καλύπτει κάθε χρέος της ΙΚΕ πλήρως ήτοι με τους τόκους και τις όποιες άλλες επιβαρύνσεις αυτό συνοδεύεται. Τρίτο, και πλέον επιβαρυντικό, ο εταίρος ευθύνεται πρωτογενώς έναντι των δανειστών της ΙΚΕ δηλ. αυτοί μπορούν να ασκήσουν αγωγή για την ικανοποίησή τους απευθείας κατά αυτού (79 παρ.1 και 3 Ν. 4072/2012). Τέλος, ο εταίρος που τυχόν κατέβαλλε στον δανειστή της ΙΚΕ ως εκπλήρωση της εγγυητικής εισφοράς δεν έχει αξίωση αναγωγής κατά της εταιρίας (79 παρ.5 Ν. 4072/2012). Συνεπώς, απαιτείται εξαιρετική προσοχή κατά την ανάληψη εγγυητικής εισφοράς ως συμμετοχή σε ΙΚΕ. Ο εταίρος που έχει αναλάβει την καταβολή εγγυητικής εισφοράς μπορεί να απαλλαγεί από αυτή καταβάλλοντας το ποσό της ευθύνης του σε μετρητά κατά τις διατάξεις περί αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου (82 παρ.1 ν. 4072/2012), αλλά χάνει αυτή τη δυνατότητα αμέσως

μόλις εναχθεί από δανειστή της ΙΚΕ για την καταβολή εταιρικού χρέους. Άλλωστε το καταστατικό μπορεί να αναστείλει την άσκηση του δικαιώματος απαλλαγής για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την ζετία.

- 19) Το καταστατικό μπορεί να αποκλείσει ή να περιορίσει τη μεταβίβαση εν ζωή ή την επιβάρυνση των εταιρικών μεριδίων (84 παρ.2 εδ. α Ν.4072/2012) ρύθμιση που αν και δικαιολογείται ως προστατευτική των δανειστών και των λοιπών εταίρων, στερεί από τον εταίρο μία σημαντική πηγή δυνατοτήτων αξιοποίησης της μερίδας του.
- 20) Σε περίπτωση μείωσης του εταιρικού κεφαλαίου το ενεργητικό που αποδεσμεύεται ως αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας δεν μπορεί να αποδοθεί στους εταίρους αν αντιταχθούν σε αυτό οι εταιρικοί δανειστές (91 παρ.2 εδ α Ν. 4072/2012). Έτσι η θέση των τελευταίων καθίσταται ισχυρότερη αυτής των εταίρων σε αυτό το θέμα.
- 21) Κάθε εταίρος μπορεί να εξέλθει της ΙΚΕ μόνο για σπουδαίο λόγο και με απόφαση του δικαστηρίου που εκδίδεται με αίτησή του (92 παρ.1 Ν. 4072/2012). Η δικαστική αυτή παρέμβαση δε συνάδει με την ελευθερία εισόδου και εξόδου που κατά κανόνα απολαμβάνουν οι εταίροι σε μία κεφαλαιουχική εταιρία. Αντίθετα, δίκαιη και συμβατή με τον κεφαλαιουχικό χαρακτήρα της ΙΚΕ είναι η διάταξη του 92 παρ.3 εδ. α Ν. 4072/2012 που καθορίζει το δικαίωμα του αποχωρούντος εταίρου να λάβει όλη την αξία του μεριδίου του.
- 22) Συμβάσεις μεταξύ της ΙΚΕ ως νομικού προσώπου και ορισμένων εταίρων με τις οποίες η πρώτη αναθέτει τους δεύτερους την διαχείριση της περιουσίας της είναι επιτρεπτές εκ του νόμου (95 παρ.4 Ν. 4072/2012). Έτσι όμως εκφεύγουν της εξουσίας του διαχειριστή σημαντικά στοιχεία της ΙΚΕ και δυσχεραίνεται ο έλεγχος των λοιπών εταίρων.
- 23) Ο νόμος δεν επιβάλλει την ύπαρξη ελεγκτικού οργάνου στην ΙΚΕ, πρόκειται για έλλειψη σημαντική, που όμως καλύπτεται από την ευχέρεια των εταίρων να προβλέψουν ένα τέτοιο όργανο -καθώς και την σύσταση και τις αρμοδιότητές του -στο καταστατικό.

3.3 Σύγκριση ομόρρυθμης εταιρίας και ΙΚΕ

Σύμφωνα με την παρ. 1 άρθρ. 249, ομόρρυθμη εταιρία είναι η προσωπική εταιρία με νομική προσωπικότητα που επιδιώκει εμπορικό σκοπό και στην οποία, παράλληλα προς την εταιρία, ευθύνονται και όλοι οι εταίροι έναντι των εταιρικών δανειστών απεριόριστα και εις ολόκληρον.

Η ΟΕ είναι εμπορική εταιρία κατά το ουσιαστικό σύστημα και έχει νομική προσωπικότητα, όπως και η ΙΚΕ. Ο σκοπός της συνίσταται στην τέλεση αντικειμενικά εμπορικών πράξεων. Κατά την κρατούσα μάλιστα γνώμη την εμπορική ιδιότητα έχουν και η εταίροι της. Επίσης μια ειδικότερη συνέπεια της νομικής προσωπικότητας είναι ότι έχει εταιρική επωνυμία και καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ.

Η ομόρρυθμη εταιρία είναι ο πλέον απλός εταιρικός τύπος. Είναι απλή στη διαδικασία σύστασης, αφού δεν απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο αλλά απλό ιδιωτικό έγγραφο, το οποίο απλώς υπογράφεται από όλους τους εταίρους, χωρίς την ανάγκη σύμπραξης οποιουδήποτε επαγγελματία δικηγόρου ή συμβολαιογράφου ή οποιασδήποτε αρχής. Είναι απλή σε όλες τις λοιπές διαδικασίες που διέπουν την οργάνωση και την λειτουργία της, όπως ενδεικτικά στη διαδικασία της τροποποίησης του καταστατικού της, σχετικά με την οποία δεν απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο, αλλά απλό ιδιωτικό έγγραφο. Είναι, εξαιτίας των ανωτέρω πολύ πιο οικονομική, τόσο κατά την ίδρυση όσο κατά την λειτουργία της. Βεβαίως, το ανωτέρω στοιχείο της σύστασης με ιδιωτικό έγγραφο και χωρίς κόστος παρέχεται και από την ΙΚΕ.

Στην ομόρρυθμη εταιρία όλοι οι εταίροι ευθύνονται απεριόριστα και εις ολόκληρον για τις εταιρικές υποχρεώσεις με την ατομική τους περιουσία, ανεξάρτητα από τον γενεσιουργό λόγο αυτών, δηλαδή και όταν πηγάζουν από σύμβαση και όταν πηγάζουν από αδίκημα και από οποιαδήποτε άλλη αιτία. Ο ομόρρυθμος εταίρος που εισέρχεται στην εταιρία ευθύνεται απεριόριστα και εις ολόκληρον και για τα εταιρικά χρέη που ήδη υπήρχαν πριν από την είσοδο του στην εταιρία. Ένα ακόμη στοιχείο που μπορεί να φέρει σε δυσμενή θέση τον ομόρρυθμο εταίρο είναι ότι οι εταιρικοί δανειστές μπορούν ανά πάσα στιγμή να στραφούν εναντίον του, χωρίς να είναι υποχρεωμένοι να στραφούν πρώτα κατά της εταιρίας, αφού η ευθύνη του είναι πρωτογενής και όχι επικουρική και στερείται της ένστασης της δίζησης. Αντίθετα, στην ΙΚΕ οι εταίροι δεν υπέχουν καμία ευθύνη για τις εταιρικές υποχρεώσεις με την προσωπική τους περιουσία, πέραν του ποσού της εισφοράς τους στο εταιρικό κεφάλαιο, ενώ ισχύει η αρχή του απεριόριστου της ευθύνης του νομικού προσώπου της ΙΚΕ. Αυτό αποτελεί ένα από τα βασικότερα στοιχεία, τα οποία διαφοροποιούν την ΙΚΕ από την ομόρρυθμη εταιρία.

Ως εύλογη δικονομική συνέπεια της αρχής, σύμφωνα με την οποία στην ομόρρυθμη εταιρία οι ομόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται απεριόριστα, εις ολόκληρον για τις εταιρικές υποχρεώσεις, η δικαστική απόφαση που εκδίδεται κατά της ομόρρυθμης εταιρίας εκτελείται και κατά των ομορρύθμων εταίρων αυτής, χωρίς να απαιτείται να εκδοθεί αυτοτελώς εκτελεστός τίτλος κατά των ομόρρυθμων εταίρων. Η διαδικασία εκτέλεσης σε βάρος του ομόρρυθμου εταίρου για οφειλές της ομόρρυθμης εταιρίας σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να είναι ακόμη δυσμενέστερη σε σχέση με την εκτέλεση εναντίον του για εξ αρχής ατομικά χρέη, τα οποία δεν έχουν σχέση με την εταιρία. Αντίθετα, η δικαστική απόφαση που έχει εκδοθεί κατά της ΙΚΕ εκτελείται μόνον κατ' αυτής και όχι κατά των εταίρων της. Η ανασφάλεια που δημιουργείται από την ανωτέρω δυσμενή δικονομική μεταχείριση του εταίρου ομόρρυθμης εταιρίας σε σχέση προς τον εταίρο της ΙΚΕ αποτελεί λόγο αποφυγής της ομόρρυθμης εταιρίας και επιλογής της ΙΚΕ.

Επίσης, η εμπορική ιδιότητα της ομόρρυθμης εταιρίας μεταβαίνει και στους ομόρρυθμους εταίρους, οι οποίοι καθίστανται για τον λόγο αυτόν έμποροι. Συνεπώς, η συμμετοχή ενός προσώπου ως εταίρου σε μία ομόρρυθμη εταιρία συνεπάγεται την επέλευση όλων των δυσμενών συνεπειών της εμπορικής ιδιότητας και σε αυτό, και όχι μόνον στην εταιρία, στην οποία μετέχει. Αντίθετα, μόνη η συμμετοχή ενός προσώπου ως εταίρου μιας ΙΚΕ, ακόμη και αν έχει ταυτόχρονα και την ιδιότητα του διαχειριστή και είναι και ο μεγαλύτερος ή ακόμη και ο μοναδικός εταίρος, δεν συνεπάγεται την κτήση της εμπορικής ιδιότητας.

Ορισμένες φορές οι τράπεζες είναι περισσότερο πρόθυμες να δανειστούν κεφάλαια σε μια εταιρία, όπως η ΙΚΕ, επειδή αυτή είναι κεφαλαιουχικού χαρακτήρα, υπόκειται σε αυστηρότερους κανόνες απεικόνισης της πραγματικής οικονομικής κατάστασης αυτής και τήρησης βιβλίων και στοιχείων, καλύπτεται από ευρύ σύστημα δημοσιότητας και δημιουργεί την εντύπωση της σοβαρότητας και της διάρκειας της επιχειρηματικής προσπάθειας. Αντίθετα, μια προσωπική εταιρία, δεν έχει υποχρέωση να τηρεί τόσο αυστηρούς λογιστικούς κανόνες και βιβλία, έχει περιορισμένο σύστημα δημοσιότητας που δεν περιλαμβάνει δημοσίευση πράξεων στην Ε.τ.Κ.

Η πτώχευση της ομόρρυθμης εταιρίας έχει ως συνέπεια την συμπτώχευση και του ομόρρυθμου εταίρου ατομικά, η οποία βρίσκει έρεισμα στην αρχή της άμεσης και απεριόριστης ευθύνης του ομόρρυθμου εταίρου. Κατά μια άποψη, η πτώχευση των ομόρρυθμων εταίρων πρέπει να κηρυχθεί από το δικαστήριο με τη δικαστική απόφαση, η οποία κηρύσσει την πτώχευση της εταιρίας, ενώ κατ' άλλη άποψη επέρχεται ως «αυτόθροος συνέπεια», δηλαδή αυτομάτως με την πτώχευση της εταιρίας. Αντίθετα, η συνέπεια αυτή δεν υφίσταται κατ' αρχήν στην περίπτωση της ΙΚΕ, με αποτέλεσμα η διαφορά αυτή να δύναται

να αποτελέσει ένα ακόμη αντικίνητρο για την επιλογή του νομικού τύπου της ομόρρυθμης εταιρίας.

Τέλος, στην ομόρρυθμη εταιρία ως προσωπική εταιρία το ουσιώδες στοιχείο για την οργάνωση και τη λειτουργία της είναι το «προσωπικό στοιχείο» αυτής. Ως προσωπικό στοιχείο εννοούμε την προσωπική σύνδεση και σχέση μεταξύ των εταίρων, καθένας από τους οποίους όταν ιδρύει την εταιρία, αλλά και καθ' όλη την διάρκεια αυτής για όσο χρόνο ο ίδιος εξακολουθεί να παραμένει εταίρος της, αποβλέπει στη συνεργασία του με τα συγκεκριμένα πρόσωπα των συγκεκριμένων λοιπών εταίρων και στην προσωπική και διαρκή συμβολή που φθάνει μέχρι την ενεργό σύμπραξη καθενός από αυτούς στην επίτευξη των εταιρικών σκοπών. Σε αυτό το πλαίσιο το εισφερόμενο στην εταιρία κεφάλαιο από καθέναν από τους εταίρους είναι αδιάφορο ή έστω δευτερεύον, σε αντίθεση με ότι συμβαίνει κατά αρχήν στις κεφαλαιουχικές εταιρίες.

Ειδικά στην περίπτωση της ΙΚΕ, όμως, παρότι αυτή είναι κεφαλαιουχική εταιρία είναι δυνατή η πρόσληψη προσωπικών στοιχείων στο καταστατικό με αποτέλεσμα η διαφορά να μην είναι ιδιαίτερα έντονη. Σε κάθε περίπτωση, λόγω αποφυγής της νομικής μορφής της ομόρρυθμης εταιρίας θα μπορούσε να αποτελεί το γεγονός ότι σε αυτήν οι εταίροι αποβλέπον κατά κύριο λόγο στην προσωπική συμμετοχή καθενός στην εταιρική προσπάθεια, ενώ στην ΙΚΕ οι εταίροι μπορούν να συμφωνήσουν να αποστασιοποιηθούν από τον κανόνα της συλλογικής διαχείρισης και να ορίσουν ως διαχειριστή ακόμη και ένα τρίτο άτομο, το οποίο θα ενεργεί όλες τις πράξεις διοίκησης και εκπροσώπησης της εταιρίας εξ ονόματος και για λογαριασμό της.

3.4 Σύγκριση ετερόρρυθμης εταιρίας με ΙΚΕ

Σύμφωνα με τον ορισμό της παρ. 1 άρθρο 271, ετερόρρυθμη εταιρία είναι η εταιρία με νομική προσωπικότητα που επιδιώκει εμπορικό σκοπό και για τα χρέη της οποίας ένας τουλάχιστον από τους εταίρους ευθύνεται περιορισμένα (ετερόρρυθμος εταίρος), ενώ ένας άλλος τουλάχιστον από τους εταίρους ευθύνεται απεριόριστα (ομόρρυθμος εταίρος).

Η θεμελιώδης διαφορά μεταξύ της ομόρρυθμης και της ετερόρρυθμης εταιρίας συνίσταται στην αναγκαστική συνύπαρξη μέσα στο ίδιο νομικό πρόσωπο εταίρων με περιορισμένη και εταίρων με απεριόριστη ευθύνη. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται μόνον μέχρι του ποσού της εισφοράς τους στο εταιρικό κεφάλαιο, ενώ οι ομόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται απεριόριστα και με την προσωπική τους περιουσία για το σύνολο των υποχρεώσεων της εταιρίας. Συνεπώς, στην ετερόρρυθμη εταιρία οι μεν ομόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο και βρίσκονται στην ίδια ακριβώς νομική κατάσταση, στην οποία θα βρισκόταν και εάν μετείχαν σε μια ομόρρυθμη εταιρία, ενώ οι ετερόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται όπως ακριβώς θα ευθύνονταν, αν μετείχαν σε μια ΙΚΕ.

Το έγγραφο σύστασης της ΕΕ πρέπει να καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ., όπως συμβαίνει και στην σύσταση της ΙΚΕ, επίσης πρέπει να καταχωρίζονται και τα στοιχεία των ετερόρρυθμων εταίρων και η αξία της εισφοράς τους.

Σύμφωνα με θεμελιώδη κανόνα που διέπει την οργάνωση και την λειτουργία της ετερόρρυθμης εταιρίας ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν δύναται να ορίζεται διαχειριστής και άρα δεν έχει τρόπο να συμμετέχει στην εταιρική διοίκηση και εκπροσώπηση. Σε περίπτωση που παρά ταύτα ο ετερόρρυθμος εταίρος αναμειχθεί με οποιονδήποτε τρόπο στην εταιρική διοίκηση και εκπροσώπηση, καθίσταται εν τοις πράγμασιν ομόρρυθμος εταίρος, ευθυνόμενος απεριόριστως και εις ολόκληρον με την ατομική του περιουσία για όλες τις εταιρικές υποχρεώσεις, μαζί με τους λοιπούς ομόρρυθμους εταίρους. Επίσης, το όνομα του ετερόρρυθμου εταίρου δεν δύναται να εμφανίζεται στην εταιρική επωνυμία. Σε περίπτωση

που παρά ταύτα εμφανισθεί το όνομα του στην εταιρική επωνυμία, ο ετερόρρυθμος εταίρος καθίσταται εν τοις πράγμασιν ομόρρυθμος εταίρος.

Έχει επομένως λιγότερα δικαιώματα στο σημείο αυτό, όχι μόνον από τον εταίρο στην ΙΚΕ, αλλά ακόμη και από τον μέτοχο της ΑΕ, αφού όσον αφορά στους τελευταίους δεν υφίσταται κάποια αντίστοιχη μορφή ασυμβίβαστου μεταξύ της κεφαλαιουχικής και της διοικήτικης πλευράς της εταιρικής τους συμμετοχής. Είναι κατά τούτο η ετερόρρυθμη εταιρία, όσον αφορά στον ετερόρρυθμο εταίρο, η πλέον ακραιφνής μορφή κεφαλαιουχικής εταιρίας, αφού αποτελεί το πιο αντιπροσωπευτικό παράδειγμα εταιρικής οργάνωσης με την μορφή απόλυτου διαχωρισμού μεταξύ εισφοράς κεφαλαίου και διαχείρισης του εισφερθέντος κεφαλαίου.

Συνεπώς και με βάση τα ανωτέρω, εφόσον το ζήτημα εξετασθεί από την πλευρά των ετερόρρυθμων εταίρων, αυτοί θα μπορούσαν να αποφεύγουν τον συγκεκριμένο εταιρικό τύπο, επειδή δεν επιθυμούν να επενδύουν τα όποια κεφάλαια τους, χωρίς να είναι σε θέση να έχουν οποιονδήποτε λόγο στην εταιρική διοίκηση και αντίθετα να προτιμούν την ΙΚΕ αφού σε αυτήν θα έχουν ταυτόχρονα και προστασία της προσωπικής τους περιουσίας και συμμετοχή στην διοίκηση με τον ορισμό τους ως διαχειριστών ή συνδιαχειριστών.

3.5 Σύγκριση ανώνυμης εταιρίας με ΙΚΕ

Ανώνυμη εταιρία είναι η κατά το τυπικό σύστημα εμπορική κεφαλαιουχική εταιρία με νομική προσωπικότητα, για τα χρέη της οποίας ευθύνεται μόνο η ίδια με την περιουσία της. Συνέπεια του κεφαλαιουχικού χαρακτήρα της ανώνυμης εταιρίας είναι ότι έχει μετοχικό κεφάλαιο, το οποίο είναι διαιρεμένο σε ίσα μερίδια, τις μετοχές.

Ένας από τους λόγους, για τους οποίους θα μπορούσε να είναι επιθυμητή η ίδρυση ΙΚΕ έναντι της ΑΕ, είναι ότι στην ΑΕ θα πρέπει να υφίστανται τουλάχιστον τρία πρόσωπα, τα οποία να στελεχώνουν το όργανο διοίκησης, δηλαδή το Διοικητικό Συμβούλιο, αφού σύμφωνα με τον νόμο περί ΑΕ, το ΔΣ θα πρέπει να αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέλη. Αντίθετα, στην ΙΚΕ ο διαχειριστής μπορεί να είναι και ένα μόνον πρόσωπο με αποτέλεσμα να είναι πολύ πιο απλή η όλη διαδικασία της διοίκησης και της εκπροσώπησης, και επίσης λιγότερο χρονοβόρα και πιο οικονομική. Επίσης, σε εντελώς πρακτικό επίπεδο μπορεί να είναι ένα μόνον το πρόσωπο που επιθυμεί να αναλάβει τα σχετικά καθήκοντα και υποχρεώσεις της διαχείρισης και εκπροσώπησης, και όχι τρία.

Ιδίως στις μικρές ή μεσαίες ελληνικές επιχειρήσεις, ακόμη και αν έχουν σημαντικό κύκλο εργασιών, δεν υφίστανται η οργανωτική δομή που θα τους επέτρεπε να έχουν ένα όργανο διοίκησης, όπως το ΔΣ, το οποίο θα συνεδριάζει τακτικά και κυρίως ουσιαστικά, με σε βάθος συζήτηση των μελών του προς τον σκοπό της εξεύρεσης λύσεων, χάραξης πολιτικής και λήψης αποφάσεων, οι οποίες δεν θα έχουν επιβληθεί από τον πλειοψηφούντα μέτοχο, ή έστω προαποφασισθεί εκτός του οργάνου, και δεν θα επικυρώνονται απλά. Χαρακτηριστικό στην κατεύθυνση αυτού του τρόπου λειτουργίας του ΔΣ είναι το γεγονός ότι στην τελευταία σημαντική και ευρεία τροποποίηση της νομοθεσίας των ΑΕ η κατάρτιση και υπογραφή ενός πρακτικού του ΔΣ από όλα τα μέλη του ή ακόμα και από τους αντιπροσώπους τους ισοδυναμεί με απόφαση του ΔΣ, ακόμη και αν δεν έχει προηγηθεί συνεδρίαση, επισημοποιώντας τη σχετική πρακτική των λεγομένων «δια περιφοράς» πρακτικών.

Αυτές όλες οι διαδικασίες είναι εξ ορισμού απλούστερες στην ΙΚΕ, αφού σε αυτές ένα και μόνον πρόσωπο, ο διαχειριστής, μπορεί, εφόσον αποφασισθεί από το Σώμα των εταίρων ΙΚΕ ή προβλεφθεί στο καταστατικό, να λαμβάνει όλες τις αποφάσεις για τη διοίκηση της εταιρίας και να προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες πράξεις εκπροσώπησης αυτής προς τρίτους.

Σύμφωνα με τη διάταξη του αρ.19 παρ.1 ΚΝ 2190/1920, η θητεία των μελών του ΔΣ δεν δύναται να υπερβαίνει τα έξι έτη. Επίσης θα πρέπει να επισημανθεί ότι η νέα εκλογή ΔΣ θα

σημαίνει και νέα δημοσιότητα, και άρα νέες δαπάνες, ακόμη και αν δεν υπάρχει οποιαδήποτε μεταβολή ούτε σε ένα από τα μέλη του ΔΣ ούτε στα δημοσιευτέα στοιχεία κανενός.

Αντιθέτως, στην ΙΚΕ δεν υφίσταται σχετικός περιορισμός και η θητεία του διαχειριστή μπορεί να είναι και αόριστης διάρκειας, με αποτέλεσμα να μην είναι αναγκαίο στην πράξη να ανανεώνεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα ο ορισμός του και να μην είναι αναγκαίο να καταπονείται η εταιρία με περιττές διαδικασίες και δαπάνες.

Από όλα τα ανωτέρω προκύπτει ότι το σύστημα διοίκησης της ΑΕ ως περισσότερο πολύπλοκο μπορεί να μην ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες των συμβαλλόμενων, οι οποίοι επιθυμούν απλά να λαμβάνουν τις αποφάσεις και να εκπροσωπούν την εταιρία έναντι των τρίτων και των αρχών, αποφεύγοντας οποιαδήποτε περισσότερο περίπλοκη γραφειοκρατική μεθοδολογία. Ακόμη πιο πρακτικά, οι εταίροι μπορεί απλά να είναι δύο και να μην επιθυμούν να αναμείξουν οποιονδήποτε τρίτον στα εσωτερικά διοικητικά και επιχειρηματικά τους ζητήματα, και άρα να μην έχουν τις από τον νόμο τυπικές προϋποθέσεις για να συγκροτήσουν ένα ΔΣ με νόμιμη απαρτία. Όλοι αυτοί οι λόγοι οδηγούν σε αποφυγή του εταιρικού τύπου της ΑΕ και προτίμηση ΙΚΕ.

Η γενική συνέλευση της ΑΕ έχει μεν το ανάλογο αυτής στο σώμα των εταίρων ΙΚΕ, πλην όμως το σύνολο των σχετικών διατυπώσεων σύγκλησης της ΓΣ της ΑΕ είναι πολύ περισσότερο περίπλοκο, δαπανηρό και χρονοβόρο σε σχέση με τις αντίστοιχες διατυπώσεις του ανωτέρω οργάνου στην ΙΚΕ.

Ως μετοχή νοείται κατά αρχήν ένα τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου στην ΑΕ. Ως μετοχή νοείται επίσης η μετοχική σχέση, η οποία συνδέει τον κάθε μέτοχο, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με το νομικό πρόσωπο της ΑΕ και από την οποία πηγάζουν τα μετοχικά δικαιώματα και οι μετοχικές υποχρεώσεις κάθε εταίρου. Στην ΙΚΕ απαγορεύεται η παράσταση των εταιρικών μεριδίων με μετοχές. Επομένως, το τυχόν έγγραφο, το οποίο εκδίδεται από την ΙΚΕ και στο οποίο αναφέρεται ότι ο συγκεκριμένος εταίρος διαθέτει συγκεκριμένο αριθμό εταιρικών μεριδίων, έχει απλά βεβαιωτικό- αποδεικτικό χαρακτήρα σχετικά με την μερίδα συμμετοχής αυτού, και δεν δύναται να φέρει χαρακτήρα αξιόγραφου, το οποίο θα ενσωματώνει την εταιρική ιδιότητα ούτε να καταστεί αυτό εμπορεύσιμο ως αξιόγραφο .

Αυτό αποτελεί ένα από τα βασικότερα στοιχεία που διαφοροποιούν την ΑΕ από την ΙΚΕ, παρότι και οι δύο εταιρίες εντάσσονται στην ευρύτερη κατηγορία των κεφαλαιουχικών εταιριών. Βεβαίως, με τις νέες διατάξεις, όπως τροποποιήθηκαν από το αρ. 5 παρ.3 και 4 ν. 3604/2007 παρέχεται η δυνατότητα επιβολής με σχετικές καταστατικές ρήτρες εγκύρων περιορισμών στο δικαίωμα ελεύθερης μεταβίβασης των ονομαστικών μετοχών ΑΕ με ποινή ακυρότητας, όπως η δυνατότητα έκδοσης δεσμευμένων ονομαστικών μετοχών ή η απαγόρευση μεταβίβασης μετοχών που δεν έχουν προηγουμένως προσφερθεί προς αγορά από τους λοιπούς μετόχους.

Πλην όμως, οι ανωτέρω περιορισμοί στις ΑΕ δύναται να ισχύουν μόνον για τις ονομαστικές μετοχές και μόνον για τις περιπτώσεις μεταβίβασης εν ζωή και όχι αιτία θανάτου, ενώ στην ΙΚΕ οι αντίστοιχοι περιορισμοί θα ισχύουν για όλα τα εταιρικά μερίδια, αφού δεν νοείται ανώνυμο εταιρικό μερίδιο και μπορούν να φθάσουν μέχρι και την απαγόρευση μεταβίβασης, ενώ μπορούν να καταλαμβάνουν και τα κληρονομηθέντα μερίδια αμέσως μόλις περιέλθουν στον κληρονόμο που όρισε ο θανών εταίρος.

3.6 Σύγκριση ατομικής επιχείρησης με ΙΚΕ

Πολλοί συναλλασσόμενοι θεωρούν στην πράξη ως εναλλακτική λύση στην ίδρυση ΙΚΕ την ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσω μιας ατομικής επιχείρησης, η οποία δεν

απαιτεί καμία απολύτως διαδικασία ίδρυσης, ούτε δημοσιότητας, παρά μόνον φορολογική διαδικασία, και συγκεκριμένα την καλούμενη έναρξη άσκησης επαγγέλματος ή επιτηδεύματος στην αρμόδια Δ.Ο.Υ της περιφέρειας της επαγγελματικής έδρας του φυσικού προσώπου επαγγελματία ή επιτηδευματία κατά τη φορολογική νομοθεσία.

Η όποια σύγκριση εν προκειμένω γίνεται με την μονοπρόσωπη ΙΚΕ που ιδρύεται από έναν μόνο ιδρυτή εταίρο φυσικό πρόσωπο, αφού σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος να αναπτύξει δραστηριότητα είναι νομικό πρόσωπο ή σε περίπτωση που οι συμβαλλόμενοι είναι περισσότεροι του ενός η ατομική επιχείρηση, όπως αναφέρεται και στην ίδια την λέξη, δεν μπορεί εξ ορισμού να έχει πεδίο εφαρμογής.

Πλην όμως, ως είναι προφανές, παρότι η ατομική επιχείρηση έχει φορολογική υπόσταση, και άρα νομίμως διενεργεί εμπορικές πράξεις και επιδιώκει κερδοσκοπικό σκοπό, δεν έχει νόμιμη προσωπικότητα και δεν εξασφαλίζει ούτε την προστασία της λοιπής περιουσίας του επιχειρηματία, η οποία δεν χρησιμοποιείται για την άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας, αλλά ούτε και την αξιοπιστία μιας σοβαρής επιχειρηματικής προσπάθειας με διάρκεια και μέλλον.

3.7 Σύγκριση αστικής εταιρίας και ΙΚΕ

Η αστική εταιρία, η οποία έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα, δύναται να επιδιώκει σκοπό οικονομικό, όχι όμως και εμπορικό, και άρα δεν θα μπορούσε να χρησιμεύσει για την άσκηση οποιασδήποτε μορφής κερδοσκοπικής δραστηριότητας, η οποία μόνον μέσω εμπορικής εταιρίας δύναται να επιδιωχθεί.

Στην περίπτωση που μια αστική εταιρία επιδιώκει στην πράξη σκοπό εμπορικό και ασκεί εμπορική δραστηριότητα, τότε ακόμη και αν στο καταστατικό της αναφέρεται σκοπός μη εμπορικός, αλλά απλώς οικονομικός, η εταιρία θα λογίζεται ως εν τοις πράγμασιν εμπορική εταιρία και σε αυτήν θα εφαρμόζονται οι κανόνες για τις προσωπικές εμπορικές εταιρίες.

Συνεπώς, οι εταίροι αυτής, οι οποίοι, ενδεχομένως για φορολογικούς λόγους, θα έχουν επιδιώξει να συγκαλύψουν πίσω από έναν φαινομενικά απλώς οικονομικό σκοπό την εμπορική τους δραστηριότητα, θα κινδυνεύουν πλέον πολύ περισσότερο, σε περίπτωση που μπορέσει αυτό να αποδειχθεί, διότι θα ευθύνονται για τις εταιρικές υποχρεώσεις απεριόριστα και εις ολόκληρον, ως εάν ήταν ομόρρυθμοι εταίροι εμπορικής προσωπικής εταιρίας.

Στην ίδια κατάσταση θα θεωρείται ότι βρίσκεται και μια ομόρρυθμη εταιρία, η οποία δεν έχει τηρήσει τους κανόνες δημοσιότητας κατά τη σύσταση της και δεν έχει δημοσιεύσει το καταστατικό της. Θα θεωρείται έγκυρη εν τοις πράγμασιν ομόρρυθμη εταιρία.

Περαιτέρω να επισημανθεί ότι η αστική εταιρία χωρίς νομική προσωπικότητα δεν θα μπορούσε σε καμία περίπτωση να αποτελέσει εναλλακτική λύση για την άσκηση οποιασδήποτε μορφής εμπορικής δραστηριότητας, αφού δεν αποτελεί νομικό πρόσωπο, με αποτέλεσμα να μην μπορεί αυτοτελώς να αποτελέσει υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, και να υφίσταται ατομική, απεριόριστη και εις ολόκληρον ευθύνη των εταίρων που μετέχουν αυτής, οι οποίοι και θα συμβάλλονται με τους τρίτους ατομικώς και απευθείας.

3.8 Σύγκριση κοινοπραξίας και ΙΚΕ

Η κοινοπραξία είναι εταιρία χωρίς νομική προσωπικότητα συνιστώμενη από τουλάχιστον δύο φυσικά ή και νομικά πρόσωπα με ορισμένο σκοπό. Καλείται και εταιρία ευκαιρίας, επειδή συνήθως συνίσταται για περιορισμένο χρονικό διάστημα ή για την επίτευξη ορισμένου σκοπού με συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα, όπως ενδεικτικά για την επίτευξη ορισμένου

σκοπού με συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα, όπως ενδεικτικά για την εκτέλεση ορισμένου τεχνικού έργου, δημοσίου ή ιδιωτικού.

Η κοινοπραξία που έχει καταχωρισθεί στο Γ.Ε.ΜΗ. ή εμφανίζεται προς τα έξω, αποκτά, ως ένωση προσώπων, ικανότητα δικαίου και πτωχευτική ικανότητα. Η κοινοπραξία που ασκεί εμπορική δραστηριότητα πρέπει να καταχωρίζεται υποχρεωτικά στο Γ.Ε.ΜΗ., οπότε στην τελευταία αυτή περίπτωση εφαρμόζονται ως προς αυτήν αναλόγως διατάξεις για την ομόρρυθμη εταιρία.

Συνεπώς η κοινοπραξία, μη διαθέτοντας νομική προσωπικότητα, δεν μπορεί να εξασφαλίσει προστασία των μελών της, τα οποία ευθύνονται απεριόριστα και εις ολόκληρον για τις υποχρεώσεις της, ενώ επίσης δεν συνάδει προς την προσπάθεια ανάπτυξης εμπορικής δραστηριότητας και επίτευξης εμπορικών σκοπών με διάρκεια και ευρύτητα, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της ΙΚΕ.

3.9 Σύγκριση της ΕΠΕ και της ΙΚΕ

Οι λόγοι, για τους οποίους επιβάλλεται η συγκριτική παρουσίαση, εξέταση και ανάπτυξη της ΙΚΕ και της ΕΠΕ, είναι κατά βάση οι ενδιαφέρουσες ομοιότητες τους ως εξής:

- 1) Και η ΙΚΕ και η ΕΠΕ αποτελούν ενδιάμεσες νομικές μορφές μεταξύ της κατηγορίας των κεφαλαιουχικών και των προσωπικών εταιριών.
- 2) Και οι δύο είναι κατ' αρχή κεφαλαιουχικές με περισσότερα ή λιγότερα προσωπικά στοιχεία, και παρουσιάζουν και οι δύο πλήθος ομοιοτήτων ως απλούστερες μορφές κεφαλαιουχικών εταιριών σε σχέση προς την ανώνυμη εταιρία.

Η ΙΚΕ και η ΕΠΕ αποτελούν τις χαρακτηριστικές μορφές κεφαλαιουχικών εταιριών, στις οποίες ο νόμος προδήλως, όχι μόνο επιτρέπει την πρόσληψη προσωπικών στοιχείων με διατάξεις του καταστατικού, αλλά και έχει ήδη προσδώσει τέτοια προσωπικά στοιχεία με τις γενικές περί αυτών διατάξεις, όπως στην ΕΠΕ με τις διατάξεις περί πλειοψηφίας κεφαλαίου και κεφαλών, με τις οποίες αναδεικνύεται σε κρίσιμο ζήτημα για τη λήψη απόφασης στο κορυφαίο όργανο της ΕΠΕ, τη Συνέλευση των εταίρων της, όχι μόνον το ποσοστό εισφοράς κάθε εταίρου στο εταιρικό κεφάλαιο, αλλά και ο αριθμός των εταίρων ως μονάδων, ανεξάρτητα από την κεφαλαιουχική τους συμμετοχή και συνεισφορά ή στην ΙΚΕ η δυνατότητα να εισαχθούν στο καταστατικό με σχετική ρήτρα από τους εταίρους αυτό και πολλά άλλα στοιχεία που άλλως θα αποτελούσαν αντικείμενο εξωεταιρικής συμφωνίας.

Ακόμη και η ΕΕ, η οποία αποτελεί τον εταιρικό τύπο προσωπικής εταιρίας, στον οποίο υφίστανται εντονότατα κεφαλαιουχικά στοιχεία, αφού ένας τουλάχιστον από τους εταίρους της, ο ετερόρρυθμος εταίρος, έχει μόνον αυστηρά περιορισμένη ευθύνη μέχρι του ποσού της εταιρικής του εισφοράς, δηλαδή μέχρι της συμμετοχής του στο εταιρικό κεφάλαιο, στοιχείο που αποτελεί το βασικό χαρακτηριστικό στοιχείο της έννοιας της κεφαλαιουχικής εταιρίας, δεν έχει εν γένει κεφαλαιουχική δομή, αλλά παραμένει κατά τα λοιπά μια συνήθης προσωπική εταιρία στην οργάνωση και την λειτουργία της.

Μεγάλη και σημαντική διαφορά στην περίπτωση της ΙΚΕ σε σχέση με αυτήν της ΕΠΕ συνιστά ότι η πράξη σύστασης αυτής κατά αρχήν δεν συνάπτεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, με αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους και την απλοποίηση της διαδικασίας ίδρυσης. Όμως η πράξη σύστασης της ΙΚΕ πρέπει να συντάσσεται με έγγραφο ως συστατικό τύπο αυτής, το οποίο μπορεί να είναι και ιδιωτικό, άλλως κηρύσσεται άκυρη. Επίσης, σημαντική διαφοροποίηση σε σχέση με την ΕΠΕ αποτελεί η μη υποχρεωτική παράσταση δικηγόρου κατά τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου σύστασης και τροποποίησης καταστατικού ΙΚΕ ανεξαρτήτως του ύψους του κεφαλαίου της εταιρίας.

Στο ελάχιστο περιεχόμενο του καταστατικού της ΕΠΕ περιλαμβάνονται τα ακριβή στοιχεία των εταίρων, δηλαδή για τα φυσικά πρόσωπα το όνομα και το επώνυμο, το επάγγελμα, η κατοικία και η ιθαγένεια και για τα νομικά πρόσωπα η επωνυμία, ο σκοπός, η έδρα και η εθνικότητα σε αντίθεση με το περιεχόμενο του καταστατικού της ΙΚΕ που ορίζει ως υποχρεωτικά στοιχεία το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας και η τυχόν ηλεκτρονική διεύθυνση των εταίρων. Επίσης, η επωνυμία της ΕΠΕ δεν πρέπει να είναι παραπλανητική (φανταστική) αλλά η επωνυμία θα πρέπει να περιλαμβάνει δυο τουλάχιστον μέρη (την λέξη ή λέξεις δηλωτικές του αντικειμένου της εταιρικής επιχείρησης ή προσώπου και την φράση «εταιρία περιορισμένης ευθύνης» αντίθετα η επωνυμία της ΙΚΕ μπορεί να είναι και φανταστική.

Μετά την τροποποίηση του 4156/2013 (2013-05-31) το κεφάλαιο της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης καθορίζεται από τους εταίρους χωρίς περιορισμό. Κάθε διάταξη περί ελάχιστου καταβεβλημένου κεφαλαίου της εταιρείας καταργείται.

Κάθε εταίρος μετέχει στην εταιρεία μόνον με μία μερίδα συμμετοχής και με περισσότερα εταιρικά μερίδια, τα οποία αποτελούν την μερίδα συμμετοχής του, αν η εισφορά του είναι πολλαπλάσια του ελάχιστου ποσού της μερίδας συμμετοχής σύμφωνα με το καταστατικό.

Για τις εισφορές σε είδος εάν η αποτίμηση της εισφοράς είναι κατώτερη της οριζόμενης στο καταστατικό ή πολλαπλάσιου αυτής συμπληρώνεται με ευρώ μέχρι τα ποσά αυτά. Αντίθετα στην ΙΚΕ το ελάχιστο κεφάλαιο είναι ένα ευρώ, που συνιστά την κεφαλαιακή εισφορά στην εταιρία. Μάλιστα, η εταιρική συμμετοχή και τα εταιρικά μερίδια αποσυνδέονται από το κεφάλαιο. Οι εταίροι μπορούν να συμμετέχουν στην εταιρία και με εξωκεφαλαιακές καθώς και με εγγυητικές εισφορές. Τα εταιρικά μερίδια αντιστοιχούν στο σύνολο των εισφορών και όχι μόνο των κεφαλαιακών, εξάλλου είναι ίσα με την έννοια ότι έχουν την ίδια ονομαστική αξία και παρέχουν τα ίδια δικαιώματα.

Όπως και στην ΙΚΕ, στην ΕΠΕ η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων και η εκπροσώπηση της εταιρίας, δύναται να ανατεθεί σε ένα ή περισσότερους εταίρους ή μη εταίρους για ορισμένο χρόνο ή μη όπως έχει ορισθεί στο καταστατικό ή στην συνέλευση των εταίρων. Οι εξουσίες που έχει ο διαχειριστής στην ΕΠΕ είναι ίδιες με εκείνες του διαχειριστή της ΙΚΕ. Ο διαχειριστής εκπροσωπεί την εταιρία και ενεργεί στο όνομα της και είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και την έκθεση διαχείρισης.

Ομοίως με την ΙΚΕ, οι αποφάσεις των εταίρων στην ΕΠΕ λαμβάνονται στην συνέλευση. Η συνέλευση συγκαλείται από του διαχειριστές. Οι διαχειριστές της ΕΠΕ είναι υποχρεωμένοι να συγκαλούν συνέλευση τουλάχιστον άπαξ κατά έτος και εντός τριών μηνών από την λήξη της εταιρικής χρήσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

"ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΙΚΕ ΚΑΙ ΤΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΚΥΚΛΩΜΑ"

4.1 Ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ΙΚΕ

Ο διαχειριστής συντάσσει και υπογράφει μια φορά σε κάθε έτος στο τέλος της εταιρικής χρήσης ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που αναφέρονται στην παρελθούσα χρήση, αποτελούν ενιαίο σύνολο και περιλαμβάνουν:

- 1) Ισολογισμό, όπου απεικονίζονται συνοπτικά κατ' αντιπαραβολή το ενεργητικό και το παθητικό.
- 2) Λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως, όπου απεικονίζονται τα έσοδα και τα έξοδα της χρήσης με προσθαφαίρεση.
- 3) Πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων, όπου απεικονίζονται τα κέρδη ή ζημίες, όπως προέκυψαν κατά τα ανωτέρω και προτείνεται τρόπος διάθεσης των ενδεχόμενων κερδών.
- 4) Προσάρτημα που περιλαμβάνει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και επεξηγήσεις για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω και την ετήσια έκθεση του διαχειριστή για την εταιρική δραστηριότητα κατά την παρελθούσα χρήση.
- 5) Άλλες οικονομικές καταστάσεις τυχόν προβλεπόμενες από το καταστατικό.

Σκοπός των οικονομικών καταστάσεων είναι η τήρηση της αρχής της διαφάνειας με την εμφάνιση της πραγματικής οικονομικής κατάστασης της ΙΚΕ, ώστε να μη διανέμονται κέρδη μη πραγματικά και να διασφαλίζεται η διατήρηση επαρκούς εταιρικής περιουσίας για την τήρηση των προς τρίτους υποχρεώσεων.

Η εταιρική χρήση δεν επιτρέπεται να περιλαμβάνει περισσότερους από δώδεκα μήνες. Κατ' εξ αίρεση η πρώτη εταιρική χρήση δύναται να οριστεί για διάστημα μη υπερβαίνον τους είκοσι τέσσερεις μήνες.

Η δομή του ισολογισμού και του λογαριασμού "αποτελέσματα χρήσεως" και ιδιαίτερα η ακολουθούμενη στα πλαίσια μορφή εμφάνισης των οικονομικών καταστάσεων απαγορεύεται να μεταβάλλεται από την μια χρήση στην άλλη.

Για την κατάρτιση των ανωτέρω ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της ΙΚΕ εφαρμόζονται αναλόγως:

Το αρ. 42γ. Το άρθρο αυτό αποτυπώνει τη δομή που πρέπει να έχει ο ισολογισμός και ο «λογαριασμός αποτελέσματα χρήσεως»

Το αρ. 42δ. Το άρθρο αυτό αποτυπώνει τη δομή του λογαριασμού «αποτελέσματα χρήσεως» και του πίνακα «διάθεσης αποτελεσμάτων»

Το αρ.42ε. Το άρθρο αυτό περιέχει σειρά ειδικών διατάξεων για ορισμένα στοιχεία του ισολογισμού και του λογαριασμού «αποτελέσματα χρήσεως»

Το αρ.43 και 43α. Σε αυτά αφενός διαγράφονται οι κανόνες αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων που αναγράφονται στις οικονομικές καταστάσεις και αφετέρου το περιεχόμενο του προσαρτήματος και της έκθεσης διαχείρισης του διαχειριστή.

Σε περίπτωση που κατά τις ισχύουσες διατάξεις οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις καταρτίζονται σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, ισχύουν αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 134 επ. ν. 2190/1920.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις δημοσιεύονται από τον διαχειριστή στο ΓΕΜΗ και στην εταιρική ιστοσελίδα του αρ.47 παρ.2 Ν.4072/2012 μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη της εταιρικής χρήσης.

Η ελληνική ΙΚΕ, εφόσον είναι μητρική κατά 42ε παρ. 5 περιπτ. Α΄ ΚΝ 2190/1920 υποχρεούνται να καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης εμφανιζόμενη ως ενιαία οικονομική μονάδα.

Τέλος, όποιος παραλείπει από πρόθεση την έγκαιρη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με την προθεσμία του αρ.98 παρ. 1 ν. 4072/2012 ή συντάσσει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις κατά παράβαση νόμου ή του καταστατικού ή διανέμει κέρδη που δεν προκύπτουν από τις καταστάσεις ή προκύπτουν από ψευδείς ή παράνομες καταστάσεις τιμωρείται με τις ποινές του αρ. 458 ΠΚ.

4.1.1 Απογραφή στην ΙΚΕ

Ο διαχειριστής υποχρεούται μια φορά σε κάθε έτος στο τέλος της εταιρικής χρήσης να συντάσσει απογραφή όλων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της εταιρίας με λεπτομερή περιγραφή και αποτίμηση, με βάση την οποία στη συνέχεια καταρτίζει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.

4.2 Έλεγχος στην ΙΚΕ

Οι ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες που κατά το κλείσιμο του ισολογισμού δεν υπερβαίνουν τα όρια των δυο από τα τρία κριτήρια του άρθρου 42α παρ. 6 του κ.ν. 2190/1920 (δηλαδή, σήμερα το σύνολο του ισολογισμού είναι κάτω από τα 4.400.000 ευρώ, ο καθαρός κύκλος εργασιών είναι κάτω των 8.800.000 ευρώ και ο μέσος όρος προσωπικού που απασχολήθηκε κατά τη διάρκεια της τελευταίας χρήσης κάτω των πενήντα ατόμων) απαλλάσσονται από την υποχρέωση ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων τους από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές. Της απαλλαγής αυτής τυγχάνουν και οι εταιρίες που παύουν να υπερβαίνουν τα δυο από τα τρία κριτήρια της παραπάνω διάταξης σε δύο τουλάχιστον συνεχείς χρήσεις. Η ευχέρεια της διάταξης αυτής παύει να παρέχεται στις εταιρίες που υπερβαίνουν τα όρια των δυο από τα τρία παραπάνω κριτήρια σε δυο συνεχείς χρήσεις.

Για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων ισχύουν τα εξής:

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιριών που υπερβαίνουν τα δύο από τα τρία αριθμητικά όρια των κριτηρίων του αρ.42α παρ. 6 ν.2190/1920, ελέγχονται από ένα τουλάχιστο ορκωτό ελεγκτή – λογιστή, σύμφωνα με τις διατάξεις περί ορκωτών λογιστών. Στον έλεγχο αυτό υπάγονται και οι εταιρίες που υπερβαίνουν τα όρια των δυο από τα τρία κριτήρια του προαναφερθέντος άρθρου σε δυο συνεχείς χρήσεις. Αντίθετα, στον έλεγχο αυτό παύουν να υπάγονται οι εταιρίες που παύουν να υπερβαίνουν τα όρια των δύο από τα τρία κριτήρια σε δυο τουλάχιστον συνεχείς χρήσεις.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιριών που έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών κάτω από ένα εκατομμύριο δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε έλεγχο. Όταν έχουν κύκλο εργασιών πάνω από εκατομμύριο και δεν υπερβαίνουν τα δύο από τα τρία αριθμητικά όρια των κριτηρίων του άρθρου 42α παρ.6 ν 2190/1920, ελέγχονται από δύο τουλάχιστον ελεγκτές πτυχιούχους ανωτάτων σχολών που έχουν άδεια άσκησης

επαγγέλματος από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος ή από ένα ορκωτό – λογιστή. Πάντως, με την διάταξη του άρθρου 36α παρ. 2 ν. 2190/1920 δίνεται η δυνατότητα στις εταιρίες που δεν εμπίπτουν στα παραπάνω όρια ανάμεσα στο ποσό του ενός εκατομμυρίου ευρώ και στα κριτήρια του άρθρου 42α παρ. 6 ν 2190/1920, που έχουν συνεπώς ετήσιο κύκλο εργασιών κάτω του ενός εκατομμυρίου ευρώ να προβλέπουν στο καταστατικό τους ή να αποφασίζουν με τη συνήθη συνέλευση τους, την υποβολή των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων σε έλεγχο είτε από ελεγκτές πτυχιούχους ανωτάτων σχολών α΄ τάξεως είτε από ορκωτό ελεγκτή – λογιστή. Η πρόβλεψη του καταστατικού ή η απόφαση της συνέλευσης πρέπει να αφορά διάστημα τουλάχιστον πέντε εταιρικών χρήσεων.

Οι ελεγκτές πτυχιούχοι α΄ τάξεως μαζί με τους αναπληρωτές τους, ορίζονται με απόφαση της συνήθους συνέλευσης, με την οποία καθορίζεται και η αμοιβή τους. Οι ελεγκτές αυτοί μπορούν να επαναδιορίζονται, όχι όμως για περισσότερες από πέντε συνεχόμενες εταιρικές χρήσεις. Μεταγενέστερος επαναδιορισμός είναι δυνατός μόνο αν έχουν παρέλθει δυο πλήρεις χρήσεις.

Τόσο ο υποχρεωτικός από το νόμο έλεγχος όσο και ο προβλεπόμενος από το καταστατικό ή από απόφαση της συνέλευσης αποτελεί προϋπόθεση του κύρους της απόφασης έγκρισης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων από τη συνέλευση. Δηλαδή, η απόφαση έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων που δεν έχουν υποβληθεί στο νόμιμο έλεγχο είναι ακυρώσιμη.

Η απόφαση των εταίρων που διορίζει τους ελεγκτές καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ.

4.3 Έγκριση των καταστάσεων από τους εταίρους και διανομή κερδών

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις εγκρίνονται από τη συνήθη συνέλευση των εταίρων η οποία αποφασίζει και για διανομή κερδών.

Η συνέλευση πριν τη διανομή κερδών σχηματίζει κατ' αρχή τα νόμιμα τακτικά. Δηλαδή, κάθε έτος και πριν από κάθε διανομή κερδών κρατείται το 1/20 των καθαρών κερδών, για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Ο σχηματισμός αυτός προβλέπεται από το νόμο ως αναγκαστικός, αφού στην εταιρία αυτή δεν υπάρχει κατώτατο όριο κεφαλαίου προς διασφάλιση των εταιρικών πιστωτών. Μάλιστα, ο παρών νόμος δεν ορίζει ανώτατο όριο σχηματισμού του. Έχει ως προορισμό του μόνο την κεφαλαιοποίηση του ή την κάλυψη ζημιών της εταιρίας. Αν το αποθεματικό τούτο μειωθεί ή εξαφανισθεί, επιτελώντας τον προορισμό του, η εταιρία οφείλει να το σχηματίσει εκ νέου.

Είδος αποθεματικών, συνιστούν και εκείνα που προβλέπονται ως ελεύθερα από το καταστατικό. Έτσι, το καταστατικό μπορεί, κατ' αρχή, να προβλέπει την αύξηση του νόμιμου τακτικού αποθεματικού, την ετήσια δηλαδή αύξηση του παρακρατούμενου ποσοστού, ορίζοντας και τον προορισμό των αποθεματικών αυτών (ελεύθερα αποθεματικά). Τον προορισμό τους αυτό δεν μπορεί να αγνοήσει η συνέλευση ή ο διαχειριστής της εταιρίας, χωρίς τροποποίηση του καταστατικού. Ακόμη, ελεύθερα αποθεματικά μπορεί να σχηματίζονται με απόφαση της τακτικής συνέλευσης των εταίρων, η οποία ορίζει και τον προορισμό τους, ενώ δεσμεύεται πάντοτε από το νόμο και καταστατικό. Από το καταστατικό δεσμεύεται κυρίως στο μέτρο που αυτό προβλέπει ελάχιστη υποχρεωτική διανομή κερδών. Το δικαστήριο δεν μπορεί να παρέμβει και να διορθώσει τον ισολογισμό, ακόμη και αν τα σχηματιζόμενα αποθεματικά είναι ιδιαίτερα υψηλά.

Τα προς διανομή κέρδη της εταιρίας προκύπτουν από τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που εγκρίνει η εταιρία. Οι εταίροι, δηλαδή το ανώτατο όργανο της εταιρίας και ειδικότερα η

τακτική συνέλευση των εταίρων αποφασίζει για τα κέρδη που θα διανεμηθούν. Οι εταίροι είναι ελεύθεροι να αποφασίσουν. Μόνη δέσμευση προέρχεται από την υποχρέωση τους να σχηματίσουν τα νόμιμα ή καταστατικά αποθεματικά. Εξάλλου, τα κέρδη πρέπει να διανέμονται στους εταίρους ανάλογα με τον αριθμό των μεριδίων που ο καθένας έχει.

Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει τη μη συμμετοχή ή την περιορισμένη συμμετοχή στα κέρδη για κάποιον ή κάποιους εταίρους για χρόνο που δεν υπερβαίνει τη δεκαετία. Η διάταξη αυτή προφανώς θα είναι άκυρη αν παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης των εταίρων. Τούτο, όμως, δεν θα συμβαίνει οπωσδήποτε, αφού είναι ενδεχόμενο ο εταίρος που δεν θα λαμβάνει κέρδη να έχει από τη συμμετοχή του στην εταιρία άλλα οφέλη. Μπορεί, π.χ., να προμηθεύει την εταιρική επιχείρηση με πρώτες ύλες και μάλιστα κατ' αποκλειστικότητα από την ατομική του επιχείρηση. Το καταστατικό μπορεί ακόμη να προβλέπει, με τις ίδιες προϋποθέσεις, τον αποκλεισμό ή περιορισμό εταίρου από το προϊόν της εκκαθάρισης. Μπορεί ακόμη να προβλέπει ότι κάποιος ή κάποιοι εταίροι θα έχουν δικαίωμα λήψης πρόσθετων κερδών, δηλαδή κερδών πέραν εκείνων που αναλογικά λαμβάνουν όλοι οι εταίροι. Τούτο προφανώς πρέπει να δικαιολογείται από την μεγαλύτερη συμβολή του εταίρου αυτού στην πραγμάτωση του εταιρικού σκοπού.

Οι εταίροι που εισέπραξαν κέρδη κατά παράβαση του νόμου, του καταστατικού ή της απόφασης των εταίρων οφείλουν να επιστρέψουν αυτά στη εταιρία, ακόμη και αν είναι καλής πίστης ως προς το σύννομο της διανομής. Τούτο θα συμβεί π.χ. αν οι εταίροι εισπράξουν κέρδη πριν την παρακράτηση του 1/20 των καθαρών κερδών για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού ή πριν το σχηματισμό καταστατικών αποθεματικών ή κατά παράβαση της καταστατικής διάταξης που προβλέπει τον αποκλεισμό ή περιορισμό κάποιων από τη διανομή κερδών. Αν οι εταίροι δεν τα επιστρέψουν η εταιρία θα ασκήσει εναντίον τους αγωγή αδικαιολόγητου πλουτισμού στα αρμόδια δικαστήρια που θα δικάζουν με την τακτική διαδικασία. Η σχετική αξίωση μπορεί να ασκηθεί και πλαγιαστικά από τους πιστωτές της εταιρίας.

Υποχρέωση επιστροφής κερδών υπάρχει και στις περιπτώσεις διανομής ανύπαρκτων κερδών, κεκρυμμένης καταβολής κερδών ή έμμεσης επιστροφής εισφορών. Περιπτώσεις κεκρυμμένης καταβολής κερδών θα έχουμε, π.χ. αν ο εταίρος εισπράξει ιδιαίτερα υψηλές αμοιβές και ανταλλάγματα στα πλαίσια σύμβασης που τον συνδέει με την εταιρία.

4.3 Αποθεματικά στην ΙΚΕ

Νόμιμο τακτικό αποθεματικό

Στους εταίρους μπορούν να διανεμηθούν μόνο τα καθαρά κέρδη που απομένουν μετά την αφαίρεση κάθε έτος του ενός εικοστού των καθαρών κερδών για το σχηματισμό του νόμιμου τακτικού αποθεματικού. Το τακτικό αποθεματικό είναι υποχρεωτικό από τον νόμο και άρα δεν μπορούν οι εταίροι να αποφασίσουν διαφορετικά, αφού έχει ταχθεί προς προστασία των εταιρικών δανειστών δεδομένου ότι δεν υπάρχει ελάχιστο ποσό εταιρικού κεφαλαίου πλην του συμβολικού ενός ευρώ.

Το νόμιμο τακτικό αποθεματικό δεν έχει ανώτατο όριο από τον νόμο, με αποτέλεσμα να είναι κατ' αρχήν υποχρεωτική η αφαίρεση ποσού από τα κέρδη κάθε έτος, ανεξάρτητα από το ποιο είναι το συνολικό ποσό τακτικού αποθεματικού, το οποίο έχει σωρευθεί μέχρι τότε. Αν οι εταίροι επιθυμούν να μειώσουν το σωρευμένο νόμιμο τακτικό αποθεματικό, μπορούν να τα κεφαλαιοποιήσουν και στην συνέχεια να μειώσουν το εταιρικό κεφάλαιο .

Πρόσθετα ελεύθερα αποθεματικά

Ακόμη, πριν από τη διανομή των καθαρών κερδών θα πρέπει να αφαιρούνται και τυχόν ποσά που το καταστατικό ή προβλέπει ότι θα αφαιρούνται για τον σχηματισμό πρόσθετων ειδικών ή εκτάκτων αποθεματικών. Τα αποθεματικά αυτά που υπερβαίνουν το ποσό του νόμιμου τακτικού αποθεματικού καλούνται και ελεύθερα αποθεματικά και μπορούν χρησιμοποιηθούν για οποιονδήποτε σκοπό. Αν ο σκοπός της δημιουργίας ενός ελεύθερου αποθεματικού βάσει καταστατικής ρήτηρας ορίζεται ρητώς στο καταστατικό, τότε αυτό είναι δεσμευτικό για τους εταίρους και τον διαχειριστή και δεν μπορεί να τροποποιηθεί χωρίς απόφαση τροποποίησης του καταστατικού.

Τον σχηματισμό των πρόσθετων ελεύθερων αποθεματικών μπορεί να αποφασίζουν και οι εταίροι εντός των ορίων και των περιορισμών του νόμου και του καταστατικού. Ένας βασικός περιορισμός στη δημιουργία οποιουδήποτε ελεύθερου αποθεματικού θα προέρχεται από τις ενδεχόμενες διατάξεις νόμου ή καταστατικές διατάξεις που ορίζουν υποχρεωτική διανομή στους εταίρους ενός μέρους των καθαρών κερδών.

Υποστηρίζεται ότι τυχόν ιδιαίτερος υψηλά αποθεματικά δεν θα μπορούν να μειωθούν με απόφαση του δικαστηρίου, αφού δεν υφίσταται κάποια νόμιμη διάταξη, η οποία θα μπορούσε να δικαιολογήσει τη δικαστική επέμβαση στην ιδιωτική βούληση στη συγκεκριμένη περίπτωση. Ενδεχομένως, όμως η απόφαση των εταίρων για σχηματισμό ιδιαίτερα υψηλών αποθεματικών με αντίστοιχο εξ αντικειμένου περιορισμό των διανεμομένων κερδών, ιδίως όταν λαμβάνεται χωρίς αποχρώντα λόγο και χωρίς να αποδεικνύεται ότι είναι αναγκαία για την προστασία του εταιρικού συμφέροντος, μπορεί να ελέγχεται ως καταχρηστική, εάν λαμβάνεται από την εταιρική πλειοψηφία, με σκοπό την οικονομική αποδυνάμωση της μειοψηφίας.

4.4 Λογιστικοί χειρισμοί της ΙΚΕ

Για να σχεδιασθούν σωστά και να εφαρμόζονται ομοιόμορφα οι ενδεικνυόμενοι λογιστικοί χειρισμοί της συγκροτήσεως και των μεταβολών του εταιρικού κεφαλαίου της ΙΚΕ, καθίσταται αναγκαίο η εταιρεία αυτή να τηρεί τα λογιστικά της βιβλία με βάση τη διπλογραφική λογιστική μέθοδο και να εφαρμόζει το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο του Π.Δ. 1123/1980 (όπως ισχύει). Όπως εξάλλου προβλέπεται και από τις κείμενες διατάξεις, από τις οποίες οι ΙΚΕ εντάσσονται στην Τρίτη κατηγορία τηρήσεως λογιστικών βιβλίων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (ΚΒΣ). Συγκεκριμένα, στο άρθρο 116 του Ν. 4072/2012 ορίζεται ότι «οι εκάστοτε ισχύουσες φορολογικές διατάξεις για τις ΕΠΕ εφαρμόζονται και στις ΙΚΕ», στα δε άρθρα 4§2 περ. α' και 7 § 1 και 2 του ΚΒΣ (Π.Δ. 186/1992) ορίζεται ότι οι ΕΠΕ εντάσσονται στην Τρίτη κατηγορία τηρήσεως λογιστικών βιβλίων τα οποία τηρούν με βάση τη διπλογραφική λογιστική μέθοδο και εφαρμόζουν το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο.

Το κεφάλαιο πρέπει να καταβληθεί ολοσχερώς κατά την ίδρυση της εταιρείας ή κατά την αύξηση του κεφαλαίου. Ο διαχειριστής της εταιρείας οφείλει μέσα σε ένα μήνα από τη σύσταση της εταιρείας ή την αύξηση του κεφαλαίου να βεβαιώσει την ολοσχερή καταβολή τούτου, με πράξη του που καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ. Σε περίπτωση μη ολοσχερούς καταβολής, ο διαχειριστής προβαίνει σε αντίστοιχη μείωση του κεφαλαίου και σε ακύρωση των εταιρικών μεριδίων που αντιστοιχούν στο κεφάλαιο το οποίο δεν καταβλήθηκε». Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει διάκριση μεταξύ καλύψεως και καταβολής του κεφαλαίου κατά την σύσταση της εταιρείας καθώς και κατά την αύξηση του κεφαλαίου της και συνεπώς για τη λογιστική απεικόνισή τους απαιτείται η διενέργεια λογιστικών εγγραφών της εξής μορφής:

E1. _____ . _____

X. 33 Χρεώστες Διάφοροι
33.03 Εταίροι ΙΚΕ - λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου
(ακολουθούν τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
Π. 40 Κεφάλαιο
40.10 Οφειλόμενες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ
(ακολουθούν τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
[Κάλυψη κεφαλαιακών εισφορών]

E2. _____ . _____

X. Οικείοι λ/σμοί ενεργητικού με την αξία των εισφερόμενων
περιουσιακών στοιχείων (μετρητά ή/και είδος)
Π. 33 Χρεώστες Διάφοροι
33.03 Εταίροι ΙΚΕ - λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου
(ακολουθούν τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
[Καταβολή κεφαλαιακών εισφορών]

E3. _____ . _____

X. 40 Κεφάλαιο
40.10 Οφειλόμενες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ
(ακολουθούν τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
Π. 33 Χρεώστες Διάφοροι
33.03 Εταίροι ΙΚΕ - λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου
[Μείωση του κεφαλαίου και ακύρωση των αντίστοιχων μεριδίων λόγω
μη καταβολής κεφαλαίου ποσού ..... όταν συντρέχει τέτοια περίπτωση]

E4. _____ . _____

X. 40 Κεφάλαιο
40.10 Οφειλόμενες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ
(ακολουθούν τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
Π. 40 Κεφάλαιο
40.15 Καταβλημένες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ
(τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
[Ισόποση και αντίστοιχη μεταφορά του 40.10 (ο οποίος εξισώνεται) στον 40.15]

Ο λ/σμός 40.15 «Καταβλημένες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ» στον Ισολογισμό εμφανίζεται στη θέση Α-Ι-1 του Παθητικού του υποδείγματος Ισολογισμού, ο δε λ/σμός 40.10 «Οφειλόμενες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ», στη θέση Α-Ι-2 του ίδιου υποδείγματος (όταν την ημέρα κλεισίματος του Ισολογισμού εμφανίζει υπόλοιπο).

β) Λογιστικές εγγραφές μείωσης του κεφαλαίου

βα) Σύμφωνα με το άρθρο 91, η μείωση του κεφαλαίου για απόδοση των αντίστοιχων εισφορών στους εταίρους με μερίδια κεφαλαιακών εισφορών γίνεται μόνο με ακύρωση υφιστάμενων εταιρικών μεριδίων κεφαλαιακών εισφορών. Οι σχετικές λογιστικές εγγραφές είναι της εξής μορφής:

E5. _____ . _____
X. 40 Κεφάλαιο
40.15 Καταβλημένες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ
(ακολουθούν τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
Π. 53 Πιστωτές Διάφοροι
53.25 Εταίροι ΙΚΕ - Αξία εταιρικών μεριδίων κεφαλαιακών εισφορών τους προς απόδοση
(τριτοβάθμιοι κατά δικαιούχο εταίρο)
[Μείωση κεφαλαίου για απόδοση των αντίστοιχων εισφορών
στους δικαιούχους εταίρους]

E6. _____ . _____
Η απόδοση των εισφορών γίνεται:
με χρέωση του λ/σμου 53.25 (και των υπολ/σμών του) οι οποίοι εξισώνονται
και πίστωση των λογ/σμών των αποδιδόμενων περιουσιακών στοιχείων ενεργητικού
(μετρητά ή είδος)

ββ) Η μείωση του κεφαλαίου για απόσβεση (κάλυψη) ζημιών ή για σχηματισμό αποθεματικών γίνεται μόνο με μείωση της ονομαστικής αξίας όλων των εταιρικών μεριδίων που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακές εισφορές (άρθρο 91§2 τελευτ. εδάφιο), με την προϋπόθεση ότι η απομένουσα μετά τη μείωση ονομαστική αξία τους δεν θα είναι μικρότερη του ενός (1) ευρώ, που κατά το άρθρο 75§3 είναι το κατώτατο όριο. Η λογιστική απεικόνιση της μείωσης αυτής γίνεται ως εξής:

E7. _____ . _____
X. 40 Κεφάλαιο
40.15 Καταβλημένες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ
(ακολουθούν τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
Π. 53 Πιστωτές διάφοροι
53.25 Εταίροι ΙΚΕ - Αξία εταιρικών μεριδίων κεφαλαιακών
εισφορών τους προς κάλυψη ζημιών (ή για σχηματισμό αποθεματικού)
(τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
[Μείωση κεφαλαίου για κάλυψη ζημιών ή για σχηματισμό αποθεματικού]

E8. _____ . _____
X. 53 Πιστωτές Διάφοροι
53.25 Εταίροι ΙΚΕ - Αξία εταιρικών μεριδίων κεφαλαιακών εισφορών
τους προς κάλυψη ζημιών
(τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
Π. 42 Αποτελέσματα εις νέο
42.02 Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενων χρήσεων
Μεταφορά του λογ/σμου 53.25 στο λογ/σμό 40.02 για κάλυψη ζημιών

E9. _____ . _____
X. 53 Πιστωτές Διάφοροι
53.25 Εταίροι ΙΚΕ - Αξία εταιρικών μεριδίων κεφαλαιακών εισφορών
τους για σχηματισμό αποθεματικού
(τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
Π. 41 Αποθεματικά
41.20 Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου ΙΚΕ
[Μείωση κεφαλαίου για σχηματισμό αποθεματικού]

Ο λογ/σμός 41.20 «Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου ΙΚΕ» στον Ισολογισμό εμφανίζεται στη θέση Α-IV-4α του Παθητικού του υποδείγματος Ισολογισμού.

§ 2.3. Άρθρο 78 εξωκεφαλαιακές εισφορές

α) Σύμφωνα με το άρθρο 78 § 1 και 2 «οι εξωκεφαλαιακές εισφορές» συνίστανται σε παροχές, που δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κεφαλαιακής εισφοράς, όπως απαιτήσεις που προκύπτουν από ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών. Οι παροχές αυτές πρέπει να εξειδικεύονται στο καταστατικό και εκτελούνται για ορισμένο ή αόριστο χρόνο».

Οι εξωκεφαλαιακές εισφορές αναλαμβάνονται κατά τη σύσταση της εταιρείας ή μεταγενέστερα και η αξία τους καθορίζεται στο καταστατικό.

β) Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, οι εξωκεφαλαιακές εισφορές καταχωρούνται στα λογιστικά βιβλία της εταιρείας, με την καθοριζόμενη στο καταστατικό αξία, ως εξής:

E10.

στη χρέωση του λ/σμου 18.20 «Οφειλόμενες Παροχές από εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ», ο οποίος αναλύεται σε υπολογαριασμούς κατά εταίρο και κατά είδος παροχής με πίστωση του λ/σμου 40.20 «Οφειλόμενες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ», ο οποίος αναλύεται σε τριτοβάθμιους λ/σμούς κατά εταίρο.

Οι λογαριασμοί αυτοί εμφανίζονται στον Ισολογισμό, ο μεν λογ/σμός 18.20 στη θέση Γ-III-8 του Ενεργητικού του υποδείγματος Ισολογισμού, ο δε λογ/σμός 40.20 στη θέση Α-I-5 του Παθητικού του υποδείγματος Ισολογισμού.

γ) Για κάθε πραγματοποιούμενη καταβολή τμήματος ή συνόλου της εξωκεφαλαιακής εισφοράς γίνονται λογιστικές εγγραφές της εξής μορφής:

E11.

χρεώνονται οι αρμόδιοι λογ/σμοί ενεργητικού (χρηματικών διαθεσίμων ή απαιτήσεων κ.λπ.)

ή

εξόδων (στις περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών διαχείρισης προς την εταιρεία, οπότε ο διαχειριστής δεν δικαιούται αμοιβής)

με πίστωση του λογ/σμού 18.20 «Οφειλόμενες παροχές από εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ» (και των υπολ/σμών του)

Ταυτόχρονα, για το ίδιο ποσό θα γίνει και η εξής εγγραφή:

E12.

X. 40 Κεφάλαιο

40.20 Οφειλόμενες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ

(τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)

Π. 40 Κεφάλαιο

40.25 Καταβλημένες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ

(τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)

[Ταυτόχρονη και ισόποση μεταφορά από το λογ/σμό 40.20 στο λογ/σμό 40.25]

Ο λογ/σμός 40.25 εμφανίζεται στον Ισολογισμό στη θέση Α-Ι-4 του Παθητικού του υποδείγματος Ισολογισμού.

δ) Για τυχόν ακύρωση των εταιρικών μεριδίων που αντιστοιχούν σε μη παρασχεθείσα εισφορά (άρθρο 78§3), καθώς και στις περιπτώσεις ακύρωσης εταιρικών μεριδίων λόγω εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου ή σε περίπτωση αναγκαστικής εκποίησης τους (άρθρο 78§4), με την αξία των ακυρούμενων ή εκποιούμενων αναγκαστικώς εταιρικών μεριδίων γίνεται λογιστική εγγραφή ως εξής:

E13.

X. 40 Κεφάλαιο

40.20 Οφειλόμενες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ

(τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)

Π. 18 Συμμετοχές και μακροπρ. Απαιτήσεις

18.20 Οφειλόμενες παροχές από εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ

(υπολ/σμοί κατά εταίρο και κατά είδος παροχής)

---

§ 2.4. Άρθρο 79 Εγγυητικές εισφορές

α) Σύμφωνα με το άρθρο 79, ο εταίρος αναλαμβάνει την υποχρέωση της καταβολής των χρεών της εταιρείας «μέχρι ορισμένου ποσού οριζόμενου στο καταστατικό» (§1). Η αξία των εισφορών αυτών του εταίρου καθορίζεται στο καταστατικό και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 75% του ποσού των χρεών που ανέλαβε την ευθύνη της καταβολής τους (§2). Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, ο εταίρος που εισφέρει εγγυητική εισφορά λαμβάνει εταιρικά μερίδια για το 75% της εισφοράς του, ενώ για το υπόλοιπο 25% δε του χορηγούνται μερίδια. Επομένως η λογιστικοποίηση των εγγυητικών εισφορών πρέπει να πραγματοποιείται ως εξής:

E14.

X. 18 Συμμετοχές και μακροπρ. Απαιτήσεις

18.25 Οφειλόμενες εισφορές από εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ
(τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)

Π. 40 Κεφάλαιο

40.30 Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ με εταιρικά μερίδια
(τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)

40.31 οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ χωρίς εταιρικά μερίδια
(τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)

Οι λογ/σμοί αυτοί εμφανίζονται στον Ισολογισμό, ο μεν λογ/σμός 18.25 στη θέση Γ-ΙΙΙ-9 του Ενεργητικού του υποδείγματος Ισολογισμού, οι δε λογ/σμοί 40.30 και 40.31 στις θέσεις Α-Ι-6 και Α-Ι-7, αντίστοιχα, του Παθητικού του υποδείγματος Ισολογισμού.

β) Για τις καταβολές εταιρικών χρεών, από εταίρους που έχουν παράσχει εγγυητική εισφορά, διενεργούνται λογιστικές εγγραφές της εξής μορφής:

E15.

χρεώνονται οι εταιρικοί δανειστές που έλαβαν τα σχετικά ποσά

με πίστωση του λογ/σμού 18.25 «Οφειλόμενες εισφορές από εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ» (και των κατά εταίρο τριτοβάθμιών του)

Ταυτόχρονα, για το ίδιο ποσό θα γίνει και η εξής εγγραφή:

E16.

X. 40 Κεφάλαιο

40.30 Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ με εταιρικά μερίδια (τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)

40.31 Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ χωρίς εταιρικά μερίδια (τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)

Π. 40 Κεφάλαιο

40.35 Καταβλημένες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ με εταιρικά μερίδια (τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)

40.36 Καταβλημένες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ χωρίς εταιρικά μερίδια (τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)

[Ταυτόχρονη και ισόποση μεταφορά από τους λογ/σμούς 40.30 και 40.31 στους λογ/σμούς 40.35 και 40.36]

Οι λογ/σμοί 40.35 και 40.36 εμφανίζονται στον Ισολογισμό στις θέσεις Α-Ι-8 και Α-Ι-9, αντίστοιχα, του Παθητικού του υποδείγματος Ισολογισμού.

§ 2.5. Εξαγορά υποχρεώσεων από εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές και μετατροπή τους σε κεφαλαιακές εισφορές (άρθρο 82)

Σύμφωνα με το άρθρο 82 § 1 «ο εταίρος έχει δικαίωμα να εξαγοράσει τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει από εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά, μετατρέποντας τα μερίδιά του σε μερίδια κεφαλαιακής εισφοράς και καταβάλλοντας στην εταιρεία υπό μορφή αύξησης κεφαλαίου για μεν την εξωκεφαλαιακή εισφορά ποσό ίσο με την αξία της εισφοράς του, όπως ορίστηκε στο καταστατικό, για δε την εγγυητική εισφορά το πλήρες ποσό της ευθύνης του. Αν οι υποχρεώσεις αυτές έχουν εν μέρει εκπληρωθεί, το καταβλητέο ποσό ορίζεται από την εταιρεία αναλογικά».

Για τη λογιστική απεικόνιση των συναλλαγών αυτών διενεργούνται οι κατωτέρω λογιστικές εγγραφές:

E17.

X. 38 Χρηματικά Διαθέσιμα

Π. 18 Συμμετοχές και μακροπρ. Απαιτήσεις

18.20 Οφειλόμενες παροχές από εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ

(υπολ/σμοι κατά εταίρο και είδος παροχής)

[Εξαγορά εξωκεφαλαιακών εισφορών εταίρου ΑΛΦΑ]

E18.

X. 40 Κεφάλαιο

40.20 «Οφειλόμενες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ

(τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)

Π. 40 Κεφάλαιο

40.25 Καταβλημένες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ

(τρίτοβάθμιοι κατά εταίρο)

Μεταφορά από το λογ/σμό 40.20 στο λογ/σμό 40.25 των εταιρικών μεριδίων του εταίρου ΑΛΦΑ λόγω εξαγοράς τους.

Ακολουθούν οι λογιστικές εγγραφές αύξησεως του κεφαλαίου με καταβολή μετρητών (τις οποίες βλ. προηγούμενα στην §2.2 λογιστικές εγγραφές Ε1 έως Ε4).

Ε19.

Χ. 40 Κεφάλαιο

40.25 Καταβλημένες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ

(τρίτοβάθμιοι κατά εταίρο)

Π. 40 Κεφάλαιο

40.15 Καταβλημένες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ

(τρίτοβάθμιοι κατά εταίρο)

[Μετατροπή εξωκεφαλαιακών εισφορών σε κεφαλαιακές]

Οι λογιστικές εγγραφές εξαγοράς των εγγυητικών εισφορών και μετατροπής του σε κεφαλαιακές διαφοροποιούνται λόγω του ότι, στον εταίρο που εισφέρει εγγυητική εισφορά για το 25% της εισφοράς του δεν του χορηγούνται εταιρικά μερίδια και ενδείκνυται ο λογιστικός χειρισμός να είναι ανάλογος με εκείνον της διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο στην Ανώνυμη Εταιρεία (άρθρο 14 κ.ν. 2190/1920) με τον οποίο προσομοιάζει. Επομένως οι λογιστικές εγγραφές πρέπει να είναι οι ακόλουθες:

Ε20.

38 Χρηματικά διαθέσιμα

εις 18 Συμμετοχές και μακρ. Απαιτήσεις

18.25 Οφειλόμενες εισφορές από εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ

(τρίτοβάθμιοι κατά εταίρο)

[εξαγορά εγγυητικών εισφορών με άμεση καταβολή μετρητών]

Ε21.

40 Κεφάλαιο

40.30 Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ με εταιρικά μερίδια

(τρίτοβάθμιοι κατά εταίρο)

40.31 Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ χωρίς εταιρικά μερίδια

(τρίτοβάθμιοι κατά εταίρο)

εις 40 Κεφάλαιο

40.35 Καταβλημένες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ με εταιρικά μερίδια

40.36 Καταβλημένες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ χωρίς εταιρικά μερίδια

[Μεταφορά από τους λογ/σμούς 40.30 και 40.31 στους λ/σμούς 40.35 και 40.36, αντίστοιχα, των εταιρικών μεριδίων του εταίρου «Κ», λόγω εξαγοράς τους]

Ακολουθούν οι λογιστικές εγγραφές αύξησεως του κεφαλαίου με καταβολή μετρητών (τις οποίες βλ. προηγούμενα στην §2.2. λογιστικές εγγραφές Ε1 έως Ε4).

Ε22.

40 Κεφάλαιο

40.35 Καταβλημένες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ με εταιρικά μερίδια
(τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)

εις 40 Κεφάλαιο

40.15 Καταβλημένες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΑ
(τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)

[Μετατροπή εγγυητικών εισφορών σε κεφαλαιακές]

Διευκρίνιση: Όταν η εξαγορά των εγγυητικών εισφορών γίνεται με έμμεση καταβολή μετρητών από απευθείας εξόφληση του ποσού των εταιρικών χρεών του οποίου την εξόφληση είχε αναλάβει ο εταίρος «Κ», τότε θα γίνει μόνο η αμέσως προηγούμενη λογιστική εγγραφή Ε22 γιατί οι λογιστικές εγγραφές Ε20 και Ε21 έχουν διενεργηθεί προηγούμενα στην §2.4 περ. β', κατά τη λογιστικοποίηση της καταβολής των εταιρικών χρεών, με τις λογιστικές εγγραφές Ε15 και Ε16.

§2.6. Εταιρική διαφάνεια

α) Στο άρθρο 47 ορίζονται τα εξής:

«1. Σε κάθε έντυπο της εταιρείας πρέπει απαραίτητα να αναφέρονται: η επωνυμία της, το εταιρικό κεφάλαιο και το συνολικό ποσό των εγγυητικών εισφορών του άρθρου 79, ο αριθμός Γ.Ε.ΜΗ. της εταιρείας, η έδρα της και η ακριβή της διεύθυνση, καθώς και αν η εταιρεία βρίσκεται σε εκκαθάριση. Αναφέρεται επίσης η ιστοσελίδα της εταιρείας σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο».

«2. Η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία οφείλει μέσα σε ένα μήνα από τη σύστασή της να αποκτήσει εταιρική ιστοσελίδα, όπου πρέπει να εμφανίζονται με μέριμνα και ευθύνη του διαχειριστή τα ονοματεπώνυμα και οι διευθύνσεις των εταίρων, με την κατηγορία εισφορών του καθενός, το πρόσωπο που ασκεί τη διαχείριση, καθώς και οι πληροφορίες της προηγούμενης παραγράφου. Στο Γ.Ε.ΜΗ. καταχωρίζεται και η ιστοσελίδα της εταιρείας».

β) Παράλληλα, σύμφωνα με το άρθρο 98, εφαρμόζονται ανάλογα και οι διατάξεις του άρθρου 43α του κωδ. Ν. 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών.

γ) Από τις προαναφερόμενες διατάξεις προκύπτει, μεταξύ των άλλων, και η υποχρέωση καταχωρίσεως στο Προσάρτημα των οικονομικών καταστάσεων πλήρους αναλύσεως των εξωκεφαλαιακών και εγγυητικών εισφορών (εταίροι, αρχικές εισφορές, πραγματοποιηθείσες, οφειλόμενες, καθυστερούμενες κλπ, συνδυαστικά με τα υπόλοιπα των οικείων λογ/σμών). Κάτω δε από τον ισολογισμό πρέπει να παρατίθεται σημείωση, η οποία να παραπέμπει στις πληροφορίες του Προσαρτήματος.

4.5 Εταιρική φορολογία

Ανώνυμες, Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης, ΙΚΕ, Υποκαταστήματα Αλλοδαπών

Κατηγορία	Συντελεστής	Νομολογία
Κέρδη	26%	Άρθρο 109 – ν.2238
Παρακρατούμενος Φόρος μερισμάτων ΑΕ	10%	Άρθρο 54 – ν.2238
Παρακρατούμενος Φόρος μερισμάτων ΕΠΕ, ΙΚΕ	10%	Άρθρο 55 – ν.2238
Εισόδημα από ακίνητα	3% συμπληρωματικός φόρος για ακίνητα >300 τ.μ. ή επαγγελματική μίσθωση	Άρθρο 10 – ν.2238

Σε ότι αφορά την φορολόγηση των κερδών, η ΙΚΕ ανήκει στα νομικά πρόσωπα του άρθρου 101 του ΚΦΕ (Ν. 2238/94) και για την χρήση 2013, θα φορολογηθεί βάσει των διατάξεων του άρθρου 109.

Για τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101 του Ν. 2238/1994, ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή 26% στο συνολικό φορολογητέο εισόδημά τους. Με τον συντελεστή αυτό φορολογούνται και τα κέρδη που δηλώνονται με την οριστική δήλωση που υποβάλλουν τα υπό εκκαθάριση νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101 με βάση τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 107, ανεξάρτητα από το χρόνο που στα κέρδη που διανέμουν οι συνεταιρισμοί ή οι ημεδαπές Ε.Π.Ε. και Ι.Κ.Ε., σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ημεδαπά ή αλλοδαπά, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή 10%.

Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τα πιο πάνω εισοδήματα.

Η παρακράτηση φόρου ισχύει ανάλογα και για τα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα κέρδη προηγούμενων χρήσεων που τέθηκαν σε εκκαθάριση.

Α.Ε. - Ε.Π.Ε.				
ΚΕΡΔΗ	ΦΟΡΟΣ		Effective tax rate	
	2013	2014	2013	2014
10.000,00	3.900,00	3.303,00	39,00%	33,03%
20.000,00	7.800,00	6.680,00	39,00%	33,03%
50.000,00	19.500,00	16.700,00	39,00%	33,03%
100.000,00	39.000,00	33.030,00	39,00%	33,03%
200.000,00	78.000,00	66.060,00	39,00%	33,03%

Παράδειγμα:

Η «ΑΛΦΑ ΙΚΕ» συστάθηκε από δύο εταίρους, με εταιρικό κεφάλαιο 10.000 ευρώ, αποτελούμενο από 10 εταιρικά μερίδια των 1.000 ευρώ. Ο Α εταίρος διαθέτει έξι (6) εταιρικά μερίδια και ο Β τέσσερα (4). Κατά την χρήση 2013, η εταιρεία παρουσιάζει 15.000 ευρώ λογιστικά κέρδη. Μετά την φορολογική αναμόρφωση, τα φορολογητέα κέρδη διαμορφώνονται στις 18.000 ευρώ. Οι εταίροι αποφασίζουν να κρατήσουν πρόσθετο αποθεματικό 2.000 ευρώ και τα υπόλοιπα κέρδη να διανεμηθούν ανάλογα με την συμμετοχή τους.

1.Υπολογισμός φόρου: $18.000,00 \times 26\% = 4.680,00$

2.Διάθεση κερδών:

Λογιστικά κέρδη.....15.000,00

Μείον, φόρος εισοδήματος.....4.680,00

Υπόλοιπο λογιστικών κερδών, πριν την διανομή.....10.320,00

3.Υπολογισμός Τακτικού αποθεματικού:..... $10.320,00 \times 5\% = 516,00$

4.Πρόσθετο αποθεματικό.....2.000,00

5.Υπόλοιπο κερδών για διανομή.....7.804,00

Α εταίρος: $7.804,00 \times 60\% = 4.682,40$

Β εταίρος: $7.804,00 \times 40\% = 3.121,60$

7.804,00

Σύμφωνα με την περ. δ', της παρ. 1 του άρθρου 55 του ΚΦΕ (Ν 2238/1994), στα κέρδη που διανέμουν οι ΙΚΕ, ενεργείται παρακράτηση φόρου 10%. Με την παρακράτηση αυτού του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων εταίρων. Η παρακράτηση διενεργείται κατά την καταβολή ή πίστωση των δικαιούχων με τα ως άνω εισοδήματα, μέσα σε ένα μήνα από την έγκριση του ισολογισμού, αποδίδεται δε στο Δημόσιο εφάπαξ, μέσα στον επόμενο μήνα από αυτόν στον οποίο έγινε η παρακράτηση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο ν. 4072/2012 θέσπισε μια νέα εταιρία, την ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία, η οποία εντάσσεται στις κεφαλαιουχικές εταιρίες αλλά οι εταίροι της έχουν περιορισμένη ευθύνη για τα χρέη της.

Στο σχέδιο νόμου προβλέπεται η εισαγωγή της δυνατότητας «κεφαλαίου του 1 ευρώ», χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι οι ενδιαφερόμενοι δεν θα μπορούν, κατά τη σύσταση της εταιρίας ή και μεταγενέστερα, να ορίσουν οποιοδήποτε υψηλότερο μέγεθος κεφαλαίου. Το κεφάλαιο του ενός ευρώ απλοποιεί τη σύσταση των εταιριών, κάτι που είναι αυτοτελές ζητούμενο, δεν δικαιολογείται όμως μόνο από την απλοποίηση αυτή. Στην πραγματικότητα το νόημα του κεφαλαίου του ενός ευρώ είναι από τη μια μεριά να επισημάνει προς τους συναλλασσόμενους ότι δεν πρέπει να επαφίενται στην προστασία δια του κεφαλαίου και από την άλλη να δώσει στο νομοθέτη την ευκαιρία να προβλέψει εναλλακτικούς μηχανισμούς προστασίας των δανειστών, δυνητικούς ή και υποχρεωτικούς.

Ο νέος εταιρικός τύπος της ΙΚΕ, που φιλοδοξεί να παίξει τον ρόλο της απλής και ευέλικτης εταιρείας, διέπεται από ένα πληθωρικό πλέγμα κανόνων με νεωτεριστικές διατάξεις, όπως είναι οι «εξωκεφαλαιακές» και «εγγυητικές» εισφορές, η διπλή έδρα (καταστατική και πραγματική) και άλλες που θα φάνουν στο μέλλον κατά πόσο είναι επιτύχεις.

Συγκριτικά με τις άλλες εταιρικές μορφές η ΙΚΕ παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα. Τα σημαντικότερα των οποίων είναι ότι η σύστασή της μπορεί να γίνεται μέσα σε μία ημέρα, μέσω της υπηρεσίας μίας στάσης του ΓΕΜΗ. Και αυτό ισχύει ακόμα και για εταιρείες που η επιδίωξη του σκοπού τους απαιτεί αδειοδότηση. Το νομικό πρόσωπο μπορεί να συσταθεί, να λάβει ΑΦΜ και να λειτουργήσει άμεσα. Έχει απλοποιημένο τρόπο σύστασης. Με ιδιωτικό έγγραφο αποκλειστικά στις υπηρεσίες μίας στάσης. Δηλαδή δεν υπάρχουν έξοδα συμβολαιογράφου τα οποία είναι σημαντικά όχι μόνο κατά τη σύσταση αλλά και όταν πχ μία ΕΠΕ τροποποιεί το καταστατικό της. Επίσης, η σύστασή της είναι πιο ευέλικτη από αυτήν της Α.Ε. και της Ε.Π.Ε. και μπορεί να λειτουργήσει και ως μονοπρόσωπη. Σκοπός της μεταξύ άλλων είναι και η αντικατάσταση μακροπρόθεσμα της ΕΠΕ, καθόσον δίνεται η δυνατότητα στις υφιστάμενες ΕΠΕ να μετατραπούν σε ΙΚΕ μέχρι την 31-12-2013. Παράλληλα αποτελεί τον ενδιάμεσο εταιρικό τύπο μεταξύ των προσωπικών εταιριών (Ο.Ε. & Ε.Ε.) και των κεφαλαιουχικών (Α.Ε. & Ε.Π.Ε.), συστήνεται δε και λειτουργεί με το μικρότερο δυνατό κόστος.

Η νέα εταιρική μορφή ανταποκρίνεται και στον διαχωρισμό των λειτουργιών των εταίρων μέσα στην επιχείρηση. Είναι γνωστό ότι υπάρχουν εταίροι που εισφέρουν περιουσιακά στοιχεία, εταίροι που ασχολούνται με την καθημερινή δραστηριότητα, εταίροι που εισφέρουν φερεγγυότητα, εταίροι που εισφέρουν επιστημονικές ικανότητες ή άλλες ειδικές γνώσεις κ.λπ.. Ο νέος αυτός εταιρικός τύπος διευκολύνει τη συνεργασία και τη συνύπαρξη μεταξύ των εταίρων αυτών, καθιστώντας την κατάλληλη για οικογενειακές επιχειρήσεις, καθώς και για επιχειρήσεις και συνεργασίες νέων επιχειρηματιών.

Μεταξύ των άλλων καινοτομιών που εισήγαγε ο ν. 4072/2012, είναι η επιβολή της υποχρέωσης στην ΙΚΕ να διατηρεί ιστοσελίδα και να αναφέρει σε αυτήν τις ελάχιστες πληροφορίες που συντελούν στην ασφάλεια των συναλλαγών και στην προστασία των συναλλασσομένων, ενισχύοντας έτσι την εταιρική διαφάνεια.

Τέλος, όλα όσα αναφέρθηκαν ως πλεονεκτήματα αυτής μένει να δοκιμαστούν στην πράξη. Αυτό δε σημαίνει πως χρειάζεται δισταγμός υπέρ του δέοντος αλλά ούτε και άλογη τόλμη. Με σύνεση και ώριμη σκέψη -αλλά και την απαραίτητη αρωγή του νομικού του συμπαραστάτη- ο Έλληνας επιχειρηματίας μπορεί να αξιοποιήσει με το γνωστό του δαιμόνιο τη νέα αυτή εύχρηστη δυνατότητα που του παρέχει ο νόμος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία

- Αντωνόπουλος Β (2012), «ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία (ΙΚΕ)», εκδόσεις ,Σακκουλα
- Περάκης Ε (2012) «Ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία»
- Ρόκας Ν (2013) «εμπορικές εταιρίες», εκδ. εβδόμη
- Σπυρίδωνος Α.(2012) «δίκαιο ΙΚΕ και ΕΠΕ»
- Λεοντάρης Μ.(2012) «Η νέα ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία»
- Σωτηρόπουλος Γ. Ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία, επισκ. ΕΔ 2012
- Αντωνόπουλος Β., (2012)«Δίκαιο ΑΕ και ΕΠΕ», εκδ. τέταρτη
- Αλεξανδρίδου Ε., (2009) «Δίκαιο εμπορικών εταιριών, κεφαλαιουχικές εταιρίες», έκδοση Τρίτη.
- Αντωνόπουλος Β.,(2011) «Ν. 3853/2010 Απλοποίηση διαδικασιών σύστασης εταιριών. Υπηρεσία Μιας Στάσης»
- Καφούσης Γ., (2010) «Η λογιστική των εμπορικών εταιριών»
- Ψαρουδάκης Γ., Η εγγυητική εισφορά στην ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία, επισκ. ΕΔ. 2012
- Τότση Ν. Χρήστος, (2002) «κώδικας ΑΕ και ΕΠΕ» Έκδοση 12η
- Περάκης Ε., (2010) «Πτωχευτικό δίκαιο»
- Συνανιώτη – Μαρούδη Αριστέα, τόμος 2, «εμπορικό δίκαιο», έκδοση δεύτερη

Sites

- www.startupGreece.gr
- www.paskedi.gr
- www.logistis.gr
- www.eep.gov.gr
- www.epixeirisi.gr
- www.taxexperts.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΔΙΑΔΥΚΤΥΟ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (Δ12)
ΤΜΗΜΑ Β΄

Ταχ. Δ/ση: Καρ. Σερβίας 10
Ταχ. Κωδ.: 101 84 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες: Λ. Σωφρονά
Τηλέφωνο: 210 - 3375312
ΦΑΞ: 210 - 3375001

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΔΑ:
ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ

Αθήνα, 11 Δεκεμβρίου 2013

ΠΟΛ. 1262
ΠΡΟΣ: Ως Π.Δ.

ΘΕΜΑ:

Παροχή οδηγιών για τη μετατροπή εταιρίας οποιασδήποτε νομικής μορφής σε ΙΚΕ καθώς και για τη μετατροπή ΙΚΕ σε εταιρία άλλης νομικής μορφής με τις διατάξεις του ν. 4072/2012.

Με αφορμή ερωτήματα που έχουν υποβληθεί στην υπηρεσία μας σχετικά με το ανωτέρω θέμα, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Με τις διατάξεις των άρθρων 43-120 του ν. 4072/2012 εισήχθη στο ελληνικό δίκαιο μια νέα εταιρική μορφή, η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ), η οποία έχει νομική προσωπικότητα και είναι εμπορική, ακόμα κι όταν ο σκοπός της δεν είναι εμπορική επιχείρηση, ενώ με τις διατάξεις του άρθρου 116 του ίδιου νόμου γίνεται προσαρμογή στις γενικές ρυθμίσεις της νομοθεσίας των κεφαλαιουχικών εταιριών, προκειμένου να συμπεριληφθεί και η νέα εταιρική μορφή της ΙΚΕ, εκτός αν από το νόμο ή τη φύση της ΙΚΕ συνάγεται κάτι διαφορετικό. Ειδικότερα, ως προς τη φορολογική αντιμετώπιση των ΙΚΕ, με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 116 ορίζεται ότι οι νόμοι που παρέχουν κίνητρα για τους μετασχηματισμούς επιχειρήσεων περιλαμβάνουν στο πεδίο εφαρμογής τους και την ΙΚΕ και με τις διατάξεις της παρ. 11 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι οι εκάστοτε ισχύουσες φορολογικές διατάξεις για τις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης εφαρμόζονται και στις ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες.

2. Επιπλέον, με τις διατάξεις των άρθρων 106 και 107 του ν. 4072/2012 προβλέφθηκε η διαδικασία μετατροπής ΙΚΕ σε εταιρία άλλης εταιρικής μορφής και εταιρίας άλλης εταιρικής μορφής σε ΙΚΕ, αντίστοιχα, και ορίσθηκε ότι στις συγκεκριμένες περιπτώσεις μετατροπών η νομική προσωπικότητα συνεχίζεται χωρίς να επέρχεται διάλυση της μετατρεπόμενης εταιρίας.

Επίσης, ορίσθηκε ότι αν η μετατροπή της ΙΚΕ γίνεται προς άλλη κεφαλαιουχική εταιρία, απαιτείται προηγούμενη εκτίμηση του ενεργητικού και παθητικού της μετατρεπόμενης ΙΚΕ, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κ.ν. 2190/1920. Στην περίπτωση αυτή, αν το εταιρικό κεφάλαιο της εταιρίας που προκύπτει υπολείπεται του ελαχίστου ορίου κεφαλαίου που προβλέπεται από το νόμο για την εταιρία αυτή, η διαφορά καλύπτεται με νέες εισφορές.

3. Ειδικά ως προς τη μετατροπή υφιστάμενων ΕΠΕ σε ΙΚΕ, με το άρθρο 120 του ν. 4072/2012 ορίζεται ότι, προκειμένου για τη διευκόλυνση της συγκεκριμένης μετατροπής, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2013, υφιστάμενες ΕΠΕ μπορούν να μετατραπούν σε ΙΚΕ κατά το άρθρο 107 του ίδιου νόμου, εάν αυτό αποφασισθεί από τη συνέλευση των εταίρων, που

λαμβάνεται είτε με πλειοψηφία τουλάχιστον των 2/3 του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν τα 2/3 του όλου εταιρικού κεφαλαίου, είτε με πλειοψηφία τουλάχιστον των 3/4 του όλου εταιρικού κεφαλαίου, ενώ, ρήτρες του καταστατικού που προβλέπουν μεγαλύτερα ποσοστά πλειοψηφίας δεν λαμβάνονται υπόψη για την απόφαση αυτή. Διευκρινίζεται ότι, σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του ν. 4072/2012, με τη συγκεκριμένη διάταξη επιδιώκεται η ενθάρρυνση των υφισταμένων ΕΠΕ να μετατραπούν σε ΙΚΕ, δεδομένου ότι έως την 31/12/2013 για τη μετατροπή δεν απαιτείται η απαιτούμενη, με βάση την παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 3190/1955, πλειοψηφία των 3/4 του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν τα 3/4 του όλου εταιρικού κεφαλαίου, αλλά το μειωμένο ποσοστό πλειοψηφίας των 2/3 του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν τα 2/3 του όλου εταιρικού κεφαλαίου, είτε πλειοψηφία τουλάχιστον των 3/4 του όλου εταιρικού κεφαλαίου. Με βάση τα ανωτέρω συνάγεται ότι, μετά τη λήξη της μεταβατικής διάταξης του άρθρου 120 του ν. 4072/2012, ήτοι από 1.1.2014, οι υφιστάμενες ΕΠΕ θα εξακολουθήσουν να έχουν τη δυνατότητα να μετατραπούν σε ΙΚΕ με την προβλεπόμενη από το άρθρο 107 του ίδιου νόμου διαδικασία και προϋποθέσεις που ισχύουν για τη μετατροπή οποιασδήποτε μορφής εταιρίας σε ΙΚΕ.

4. Από τη Διοίκηση έχει γίνει δεκτό ότι σε περιπτώσεις μετατροπών με βάση τις διατάξεις του κοινού δικαίου, ήτοι κατά τη μετατροπή, μεταξύ άλλων, Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Α.Ε. και προσωπικών εταιριών σε ΕΠΕ με βάση τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 67 του κ.ν. 2190/1920 ή του άρθρου 53 του ν. 3190/1955, αντίστοιχα, δεν επέρχεται κατάλυση του νομικού προσώπου της μετατρεπόμενης εταιρίας και ίδρυση νέου νομικού προσώπου, αλλά απλή μεταβολή του νομικού τύπου της μετατρεπόμενης εταιρίας, χωρίς να μεσολαβήσει λύση και εκκαθάριση αυτής. Κατά συνέπεια, ο ισολογισμός που συντάσσεται για τις ανάγκες της εκτίμησης δεν παράγει φορολογικό αποτέλεσμα και, ως εκ τούτου, δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος από τη μετατρεπόμενη εταιρία. Ο ισολογισμός που θα συνταχθεί στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου από την προελθούσα από τη μετατροπή εταιρία θα περιλαμβάνει το αποτέλεσμα των πράξεων που διενεργήθηκαν τόσο από την μετατροπή όσο και από την προελθούσα από τη μετατροπή εταιρία και η φορολογία του συνολικού εισοδήματος θα γίνει στο όνομα της προελθούσας από τη μετατροπή εταιρίας στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου με τη δήλωση φόρου εισοδήματος που θα υποβάλει αυτή (σχετ. οι ΠΟΛ. 1255/8.9.2000 και ΠΟΛ. 1083/15.6.2009 εγκύκλιοί μας).

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται, σύμφωνα με όσα έχουν γίνει δεκτά με την ΠΟΛ. 1083/2009 εγκύκλιό μας, και στην περίπτωση μετατροπής προσωπικής εταιρίας η οποία τηρεί απλογραφικά βιβλία του Κ.Φ.Α.Σ. και τα αποτελέσματά της προσδιορίζονται λογιστικά, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 2238/1994. Επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση αυτή, είναι απαραίτητη η σύνταξη απογραφής κατά το χρόνο μετατροπής, η εξαγωγή λογιστικού αποτελέσματος της μετατρεπόμενης εταιρίας και η μεταφορά του στα βιβλία της προερχόμενης από τη μετατροπή εταιρίας.

5. Κατόπιν των ανωτέρω και δεδομένου ότι κατά ρητή διατύπωση των σχετικών διατάξεων των άρθρων 106 και 107 του ν. 4072/2012, σε όλες τις προβλεπόμενες από τα άρθρα αυτά περιπτώσεις μετατροπών δεν επέρχεται κατάλυση του νομικού προσώπου της μετατρεπόμενης εταιρίας αλλά συνέχεια του ίδιου νομικού προσώπου με άλλο νομικό τύπο, με την παρούσα γίνεται δεκτό ότι όσα αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο έχουν ανάλογη εφαρμογή και στις περιπτώσεις μετατροπών που λαμβάνουν χώρα με βάση τις διατάξεις των άρθρων 106 και 107 του ν. 4072/2012.

6. Όσον αφορά στο ζήτημα της εκτίμησης των περιουσιακών στοιχείων κατά τις ανωτέρω μετατροπές, με την αριθ. Κ2-5371/31.7.2013 εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και

Ανταγωνιστικότητας (Δ/νση ΑΕ και Πίστωσης) έχει γίνει δεκτό, μεταξύ άλλων, ότι, ο νομοθέτης όρισε ρητά με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 106 του ν. 4072/2012, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 4155/2013, ότι εκτίμηση από την επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920 απαιτείται μόνο στις περιπτώσεις μετατροπής ΙΚΕ σε ΑΕ ή ΕΠΕ. Κατά συνέπεια, δεν απαιτείται εκτίμηση της μετατρεπόμενης εταιρίας από την επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920 κατά τη διαδικασία μετατροπής άλλης εταιρικής μορφής σε ΙΚΕ, με τις διατάξεις του άρθρου 107 του ν. 4072/2012. Με την ίδια ως άνω εγκύκλιο έγινε επίσης δεκτό ότι αν η διαδικασία μετατροπής γίνεται με την παράλληλη χρήση των διατάξεων αναπτυξιακού νόμου (ενδεικτικά, ν.δ. 1297/1972, ν. 2166/1993), όσον αφορά στην αποτίμηση της αξίας ή τη διαπίστωση της λογιστικής αξίας της μετατρεπόμενης σε ΙΚΕ εταιρίας, εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις αυτών των νόμων.

7. Με βάση τα ανωτέρω, με την παρούσα γίνεται δεκτό ότι στις ανωτέρω περιπτώσεις μετατροπών κατά τις οποίες δε διενεργείται εκτίμηση από την επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920, δεν προκύπτει υπεραξία για τη μετατρεπόμενη εταιρία, ενώ, σε περίπτωση που διενεργείται εκτίμηση από την επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920, η υπεραξία φορολογείται με τις γενικές διατάξεις, εκτός εάν κατά τη μετατροπή γίνεται παράλληλη χρήση των διατάξεων των αναπτυξιακών νομοθετημάτων, με τις προϋποθέσεις που ορίζονται αμέσως κατωτέρω.

8. Ως προς την παράλληλη εφαρμογή των διατάξεων των αναπτυξιακών νομοθετημάτων στις ανωτέρω περιπτώσεις μετατροπών (ν.δ. 1297/1972, ν. 2166/1993 κλπ.) και λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 116 του ν. 4072/2012 με βάση τις οποίες οι νόμοι που παρέχουν κίνητρα για τους μετασχηματισμούς επιχειρήσεων περιλαμβάνουν στο πεδίο εφαρμογής τους και την ΙΚΕ, με την παρούσα γίνεται δεκτό ότι είναι δυνατή η παράλληλη εφαρμογή των ευεργετικών διατάξεων των αναπτυξιακών νομοθετημάτων κατά τις μετατροπές με τις διατάξεις των άρθρων 106 και 107 του ν. 4072/2012.

Σημειώνεται, εντούτοις, ότι, όπως αναφέρεται στις αριθ. Ε.5873/Εγκ. 25/19.5.1973 και 1039799/10359/Β0012/ΠΟΛ.1080/1994, ερμηνευτικές εγκυκλίους του ν.δ. 1297/1972 και ν. 2166/1993, αντίστοιχα, οι διατάξεις των ανωτέρω νομοθετημάτων θεσπίστηκαν προς ενίσχυση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας για τη δημιουργία στη χώρα ισχυρών οικονομικών μονάδων ικανών να ανταποκριθούν στα ζητήματα που προκύπτουν από τη σύγχρονη τεχνική και οικονομική εξέλιξη (αύξηση παραγωγικότητας, μείωση του κόστους, αύξηση παραγωγής κλπ.). Επιπλέον, με την αριθ. ΠΟΛ 1080/1994 εγκύκλιό μας έχει γίνει δεκτό ότι οι διατάξεις του ν. 2166/1993 δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση μετατροπής ΑΕ σε ΕΠΕ γιατί ο νόμος αυτός αποβλέπει στη δημιουργία μεγάλων οικονομικών μονάδων και όχι στη μετατροπή μεγάλων σε μικρές μονάδες.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι διατάξεις του ν.δ. 1297/1972 ή του ν. 2166/1993 μπορούν να εφαρμοστούν παράλληλα με τις διατάξεις των άρθρων 106 και 107 του ν.4072/2012, εφόσον πληρούνται οι ειδικές προϋποθέσεις που θέτουν οι αναπτυξιακοί νόμοι (π.χ. ελάχιστο όριο κεφαλαίου, κλπ.), μόνο στις περιπτώσεις μετατροπής σε εταιρίες «ισοδύναμου» ή «ανώτερου» νομικού τύπου, ήτοι κατά τη μετατροπή ΙΚΕ σε ΕΠΕ ή ΑΕ ή κατά τη μετατροπή προσωπικής εταιρίας ή ΕΠΕ σε ΙΚΕ και όχι κατά τη μετατροπή ΙΚΕ σε προσωπική εταιρία ή ΑΕ σε ΙΚΕ.

**ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ**

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΣΟΔΩΝ**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ**I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ**

1. Αποδέκτες πίνακα Β' (εκτός του αριθμού 2 αυτού)
2. Οικονομικές Επιθεωρήσεις
3. Κεντρική Υπηρεσία ΣΔΟΕ και τις Περιφερειακές Διευθύνσεις της
4. Γ.Γ.Π.Σ. – Γενική Δ/ση ΚΕ.Π.Υ.Ο., Δ/ση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (e-ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ)

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Αποδέκτες πινάκων Α', ΣΤ' (εκτός των αριθμ.1 και 2 αυτού), Ζ' (εκτός των αριθμών 3, 4 και 7), Η', Θ', Ι', ΙΑ', ΙΒ', ΙΓ', ΙΔ', ΙΕ', ΙΣΤ', ΙΖ', ΙΗ', ΙΘ', Κ', ΚΑ', ΚΒ' και ΚΓ'
2. Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Διεύθυνση Ανωνύμων Εταιριών και Πίστεως, Πλ. Κάνιγγος – Τ.Κ.101 81, Αθήνα
3. Υπουργείο Οικονομικών, Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ), Βουλής 7 – Τ.Κ.105 62, Αθήνα

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού
3. Γραφείου κ. Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων
4. Γραφείο κ. Αναπλ. Γενικού Δ/ντή Φορολογίας
5. Γραφεία κ.κ. Γενικών Δ/ντών
6. Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων
7. Γραφείο Επικοινωνίας και Πληροφόρησης Πολιτών
8. Γεν. Δ/ση Οικονομικής Επιθεώρησης - Θεμιστοκλέους 5 – 101 84 ΑΘΗΝΑ
9. Δ/ση Φορολογίας Κεφαλαίου, Τμήμα Β' (3)
10. Γραφείο κ. Διευθυντή Δ12
11. Δ/ση Φορολογίας Εισοδήματος (Δ12) - Τμήματα Α' (3), Β' (10), Γ' (2)